

НИЙСЛЭЛИЙН АГААРЫН БОХИРДОЛТОЙ ТЭМЦЭХ ГАЗАР

**2020 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ
ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН ТАЙЛАН**

2020.01.05

АГУУЛГА

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ. БОДЛОГЫН БАРИМТ БИЧГИЙН ХЭРЭГЖИЛТ, ҮР ДҮН 1-13

Монгол Улсын Засгийн газрын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилт

Монгол Улсын эдийн засаг нийгмийг хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийн хэрэгжилт
Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчийн 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хэмжээний хэрэгжилт

Улсын болон нийслэлийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдсэн ажлын хэрэгжилт

Агаар, орчны бохирдлыг бууруулах үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилт

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ. ТОГТООЛ ШИЙДВЭРИЙН ХЭРЭГЖИЛТ, ҮР ДҮН 14

Улсын Их Хурал болон Байнгын хорооны тогтоолын хэрэгжилт

Засгийн газрын тогтоолын хэрэгжилт, Засгийн Газрын хуралдааны тэмдэглэл

МУ-ын Ерөнхийлөгчийн зарлигийн хэрэгжилт

Ерөнхий сайдын захирамжийн хэрэгжилт

Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоол, шийдвэрийн хэрэгжилт

Нийслэлийн Засаг даргын захирамж, албан даалгавар, даргын зөвлөлийн хуралдаанаас тэмдэглэлээр өгсөн үүрэг даалгаврын хэрэгжилт

Нийслэлийн Засаг даргаас зарласан зорилтот ажлын хүрээнд хийж хэрэгжүүлсэн ажил

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ. БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН 15- 79

Дүрмээр хүлээсэн үүргийн хэрэгжилт

Хүний нөөцийн чадавхижуулалт, нийгмийн баталгаа

Иргэдээс ирүүлсэн өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлт

Архив, албан хэрэг хөтлөлт

Бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагаа

Төсөв, санхүү, орлого бүрдүүлэлт

“Нийслэлийн хяналт шинжилгээ, үнэлгээний мэдээллийн цахим сан”-д гаргасан тайлан мэдээ

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ. БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ИЛ ТОД БАЙДАЛ 80-82

Үйл ажиллагааны ил тод байдал

Хүний нөөцийн ил тод байдал

ТАВДУГААР БҮЛЭГ. БУСАД МЭДЭЭЛЭЛ 83 - 104

Холбогдох чиг үүргийн хүрээнд нийслэлийн нутгийн захиргааны бусад байгууллагуудтай ажлын уялдаа холбоог хангах чиглэлээр хамтран ажилласан тухай

Иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллагуудаас ирүүлсэн өргөдөл, хүсэлтийн дагуу зохион байгуулсан үйл ажиллагааны талаар

Дотоод хяналт шинжилгээ үнэлгээний талаар

Байгууллагын эд хөрөнгийн ашиглалт хамгаалалтын талаар

Цаашид хэрэгжүүлэх арга хэмжээний талаар

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ. БОДЛОГЫН БАРИМТ БИЧГИЙН ХЭРЭГЖИЛТ, ҮР ДҮН

Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газар нь тайлант хугацаанд Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчийн 2016-2020 оны үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөр, Нийслэлийн эдийн засаг, нийгмийг 2019 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд нийслэлийн агаарын бохирдлыг бууруулахад чиглэсэн бодлогыг хэрэгжүүлэх, Монгол Улсын Засгийн газрын 2017 оны 98 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Агаарын бохирдлыг бууруулах Үндэсний хөтөлбөр”, Агаарын тухай хууль, МУ-ын Засгийн газрын 2018 оны 62 дугаар тогтоол болон бусад холбогдох хууль, тогтоомжийг мөрдүүлэх замаар агаарын бохирдлыг бууруулах нөхцлийг бүрдүүлэхэд үйл ажиллагаагаа чиглүүлэн ажиллалаа.

Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт 2020 оны жилийн эцсийн байдлаар:

- ✓ Монгол Улсын эдийн засаг, нийгмийг 2020 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийн хэрэгжилтийг 2020 оны эхний хагас жил болон жилийн эцсийн байдлаар гарган Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын Хяналт, шинжилгээ үнэлгээний хэлтэст хүргүүлсэн.
- ✓ Монгол Улсын Засгийн газрын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн тус байгууллагатай хамаарал бүхий 2 зорилтын 3 заалтын хэрэгжилтийг 2020 оны эхний хагас жил болон жилийн эцсийн байдлаар гарган даргын дэргэдэх зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн хяналт, шинжилгээ хийж НЗДТГ-ын ХШҮХ-т хугацаанд нь хүргүүлсэн.
- ✓ Нийслэлийн Эдийн засаг нийгмийг 2020 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийн 13 зорилтын 25 заалтын хэрэгжилтийг нэгтгэн 2020 оны жилийн эцсийн байдлаар НЗДТГ-т албан бичгээр хүргүүлж ажилласан.
- ✓ Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчийн 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хүрээнд тус байгууллагын чиг үүрэгтэй хамааралтай 9 заалт байгааг жилийн эцсийн байдлаар гарган даргын дэргэдэх зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн танилцуулгын хамт НЗДТГ-ын ХШҮХ-т хүргүүлсэн.
- ✓ Зорилтот жил “Нэг хот-Нэг стандарт”-ийн хүрээнд төлөвлөгөөний биелэлтийг 1, 2, 3, 4 дүгээр улирлын байдлаар гарган ажилласан.
- ✓ Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд болон Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагч нарын Байгаль орчны салбарт 2020 онд хамтран ажиллах гэрээний 5 заалтын хэрэгжилтийг гарган Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын Бодлого, төлөвлөлтийн хэлтэст 2020 оны 11 дүгээр сарын 12-ны өдрийн 01/673 дугаартай албан бичгээр болон email хаягаар хүргүүлсэн.

Байгууллагын бодлогын зорилтуудын хэрэгжилтийн тайланг сар, улирал, хагас жилээр нэгтгэн гаргаж хяналт шинжилгээ, үнэлгээ хийж, үр дүнг Газрын даргын зөвлөлийн хурлаар улирал тутам хэлэлцүүлж хэвшсэн ба биелэлтийг Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын холбогдох хэлтсүүдэд тухай бүр тайлагнаж ажиллав.

- ✓ Улаанбаатар хотын Ерөнхий менежерийн шуурхай зөвлөгөөнөөр өгсөн 8 удаагийн 49 заалтийн биелэлтийг гарган хугацаанд нь цахим хэлбэрээр тайлагнасан.
- ✓ “Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөлийг мэдээллийг хангах журам”-ын 1-р хавсралтын 54-д заасан танилцуулах тойм мэдээ гарган НЗДТГ-т 2020 оны 02 дугаар сарын 07-ны өдрийн 01/88 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн.

- ✓ Монгол Улс дахь хүний эрх, эрх чөлөөний байдлын талаарх 18 дахь илтгэлд дэвшүүлсэн санал, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг гарган НЗДТГ-ын ХЭЗХ-т 2020 оны 02 дугаар сарын 11-ний өдрийн 01/101 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн.
- ✓ Шинэ коронавирусын халдвараас сэргийлж, бэлэн байдлыг хангах, үйл ажиллагааны нэгдсэн төлөвлөгөөний биелэлтийг гарган НЭМГ-т хүргүүлсэн.
- ✓ “Шинэ коронавирус /covid-19/-ийн өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авч иргэдэд зөвлөмж мэдээлэл өгч эргүүлээр ажиллах хуваарь”-ын дагуу Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газрын албан хаагчид 02 дугаар сарын 20-ны өдрөөс эхлэн Баянгол дүүргийн 16 дугаар хорооны Гандан хийдийн дунд хэсгээс баруун 4 зам хүртлэх байрлалд эргүүлийн үүргийг хийж гүйцэтгэж байгаа бөгөөд 3 удаагийн тайланг гарган НЗДТГ-т албан бичгээр тус тус хүргүүлсэн.
- ✓ НИТХ-д 2016-2020 оны тайлан, НЗД бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагчийн 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг тус тус 2020 оны 03 дугаар сарын 16-ны өдрийн 01/153 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн.
- ✓ МУЗГ-ын 2020 оны 69 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг <http://monitoring.ub.gov.mn> цахим хуудсанд оруулж тайлагнасан.

Улс, нийслэлийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжиж байгаа ажлын хэрэгжилт:

1. Нийслэлийн Засаг даргын 2018 оны 05 дугаар сарын 11-ний өдрийн А/430 захирамжийн дагуу халаалтын зуухыг буулгаж төвлөрсөн дулаан хангамжид холбох ажлын хүрээнд Баянзүрх дүүргийн 8, 17 дугаар хорооны 6 иргэний 7 зуух, 7 барилга, 13 аж ахуйн нэгж, байгууллагын 19 зуух, 20 барилга төвлөрсөн дулаан хангамжид холбох ажил хийгдсэн. Баянзүрх дүүргийн 8, 17 дугаар хорооны 6 иргэн, 13 аж ахуйн нэгжийн барилгын нийт 26 халаалтын зуух, 27 барилгыг төвлөрсөн дулаанд холбох ажлыг “Бумба-Од” ХХК нь хийж гүйцэтгэн 2020 оны 06 дугаар сарын 16-ны өдөр Улсын комист хүлээлгэн өгөх ажлын хэсэгт “Нийслэлийн хөрөнгө оруулалтын газар”, “Нийслэлийн Мэргэжлийн хяналтын газар”, “Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газар”, “Ус сувгийн удирдах газар”, ТӨХК, “Зүүн түгээх төв” ТӨХК-ийн төлөөллүүд комиссын хуралдаанаар ашиглалтад оруулсан.

Зураг 1

2. Нийслэлийн Засаг даргын 2019 оны 10 дугаар сарын 01-ний өдрийн А/1032 захирамжаар төвлөрсөн дулаан хангамжийн Нийслэлийн харъяа болон холбогдох төрийн байгууллагуудаас ирүүлсэн судалгааг үндэслэн УБЗАА-с дараах байршлуудын зургийн даалгавар боловсруулан ирүүлэхийг Хот байгуулалт, хөгжлийн газарт хүсэлт гаргасны дагуу 2019 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдөр Хот байгуулалт, хөгжлийн газраас барилгажилтын мэргэжлийн зөвлөлийн 2019 оны 11-р сарын 22-ны өдрийн хурлаар дэмжигдсэн Баянгол дүүрэг Сэтгэмж цогцолбор 46-р сургууль, Баянзүрх дүүрэг 168-р цэцэрлэг, 123-р сургууль,

Сонгинохайрхан дүүргийн Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний хэлтсийг төвлөрсөн дулаан хангамжийн системд холбох ажлын зураг төслийг баталгаажуулан ирүүлсэн. Мөн 2020 оны 03 дугаар сарын 10-ны өдрийн байдлаар УБЗАА-д дээрх ажлуудыг хийж гүйцэтгэх аж ахуйн нэгж байгууллагыг сонгон шалгаруулах тендер зарлагдаж гүйцэтгэгчээр “Тэргүүн Жинст” ХХК шалгарч гэрээ байгуулан ажлыг гүйцэтгүүлж шаардагдах хөрөнгийг Нийслэлийн агаарын бохирдолтой тэмцэх газрын Утаагүй Улаанбаатар хөтөлбөрийн хүрээнд агаарын бохирдлыг бууруулах төсөл, арга хэмжээний зардлаас 1,2 тэрбум төгрөгийг санхүүжүүлсэн.

Зураг 2

3.Хөгжлийн банкны эх үүсвэрээр 2016 онд санхүүжүүлэх Гудамж төслийн хүрээнд хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ, барилга байгууламжийн жагсаалтыг баталж уг ажлын хүрээнд нийслэлийн Баянгол дүүргийн 16 дугаар хороо Гандантэгчинлэн хийд орчмын гэр хорооллын шинэчилсэн дахин төлөвлөлтийн инженерийн шугам сүлжээний нийт 1300 гаруй айлын инженерийн бүрэн хангамжтай амины орон сууцны хороолол бий болох бөгөөд тус хороо нь нийт хүн ам 5850, гэр хорооллын 1324 өрхийг төвлөрсөн дулаан хангамжийн инженерийн шугам сүлжээнд холбох ба 4 блок хэсэгт хуваан үе шат дарааллаар төвийн дулаанд холбох ажил хийгдэж байна.Эхний ээлжинд Гандангийн дэнжийн Блок-1 буюу 150 айл өрх хамрагдах ба Блок-2-ын Туулын 17а, 17б, 17в, 18,19,20-р гудамжнууд тус тус холбогдоно. Нийслэлийн Засаг даргын 2020 оны А/874 дүгээр захирамжаар Гандангийн дэнжийн Блок 1-ийг төвлөрсөн дулаан хангамжид холбох ажлын зардлын томсгосон тооцоог хийж шаардагдах санхүүжилтийг шийдвэрлэн зураг төслийг батлуулан Нийслэлийн Орон сууц дэд бүтцийн газарт шилжүүлэн тус газраас гүйцэтгэгчээр “Эхлэл, шинэчлэл, прожект” ХХК-ийг сонгон шалгаруулан, 2020 оны 12 дугаар сарын 11-ний өдөр гэрээ байгуулсан.

4. Баянзүрх дүүргийн 10, 12 дугаар хороо, Амгалан дулааны станц орчмын 41 ширхэг халаалтын зуухны 91 барилга байгууламжийг төвлөрсөн дулааны шугамд холбох ажлыг хийж гүйцэтгэхээр Монгол-Оросын хувь нийлүүлсэн нийгэмлэг “Улаанбаатар Төмөр зам”

ХНН-ын дарга Ц.Жигжиднямаа, Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагч С.Амарсайхан нар 2019 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдөр хамтран ажиллах “Санамж бичиг” байгуулсан.

Зураг 3

Санамж бичигт дурьдсаны дагуу ажлын зураг төсөл боловсруулах /159,1 сая төгрөг/, 10,2 Гкал/ц хүчин чадалтай ус дулаан дамжуулах төв барих /667,9 сая төгрөг/, гадна 2Ф250 мм-ийн голчтой 400 м урт дулааны шугамын угсралтын ажилд шаардагдах /819,4 сая төгрөг/, нийт 1,6 тэрбум төгрөгийн хөрөнгийг Монгол-Оросын хувь нийлүүлсэн “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН гарган зураг төслийн ажлыг “Дөрвөн гүн” ХХК-иар хийлгэж гүйцэтгэгчээр нь “Билгүүн-Од констракшн” ХХК шалгарч эхний ээлжийн 577,5 хос метр дулааны шугамын угсралтын ажлыг хийж гүйцэтгэсэн.

Нийслэлийн Засаг даргын 2019 оны А/825 дугаар захирамжаар Баянзүрх дүүргийн 10, 12 дугаар хороо, Цагдаагийн академийн өргөн чөлөөнөөс Гачууртын гудамж хүртэлх 2,5 км урт 2Ф400 мм-ийн голчтой дулааны шугамын эхний ээлжийн 858 хос метр шугамын угсралтын ажлын төсөвт өртгийг 1,891,204,827 төгрөг гэж тусгасан боловч батлагдсан зураг төсвөөр 807,5 хос метр шугам 2,505,737,411 төгрөг болж 614,532,584 төгрөгийн зөрүү үүссэн. Нийслэлийн Агаар, орчны бохирдлын асуудал хариуцсан төслүүдийн удирдагч Д.Мөнхжаргалаар ахлуулсан ажлын хэсэг дулааны шугамын ажлын явцтай танилцан холбогдох байгууллага, удирдлагуудтай уулзаж нөхцөл байдлыг судлан шаардлагатай хөрөнгийн эх үүсвэрийг шийдвэрлүүлэхээр Орчны бохирдлыг бууруулах Үндэсний хороонд 2020 оны 05 дугаар сарын 27-ны өдрийн 01/2780 дугаар албан бичгээр хүргүүлсэн.

5. Нийслэлийн Засаг даргын 2019 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн А/1377 дугаар захирамжийн хүрээнд 16-100 квт хүртэлх хүчин чадалтай усан халаалтын зуухнуудад

бүртгэл тооллого явуулах, техникийн шийдэл гаргах, нийслэлийн гэр хороололд байрладаг, дулаан хангамжийн төвлөрсөн системд холбогдох боломжгүй зарим сургууль, цэцэрлэгийн халаалтын зуухнуудыг сольж, байгальд ээлтэй шинэ дэвшилтэт технологи нэвтрүүлэх, жишиг сургууль, цэцэрлэг болгох, туршилт судалгаа явуулах үндсэн дээр 140-р сургууль, 222-р цэцэрлэгийн халаалтын системийг судалж, цахилгаан эрчим хүчний зардлын тооцоо гарган ажлын даалгавар боловсруулан батлуулж, Нийслэлийн Засаг даргын 2020 оны 05 дугаар сарын 21-ний өдрийн А/703 захирамжийн дагуу үнэлгээний хороо байгуулагдан, тендерийн баримт бичиг боловсруулж, www.tender.gov.mn худалдан авах ажиллагааны цахим системд тендер шалгаруулалт явуулан гүйцэтгэгчээр “Бэст энерги сэйвинг” ХХК шалгарсан. Уг ажлын хүрээнд төвлөрсөн дулаан хангамжийн нэгдсэн системд холбогдох боломжгүй Чингэлтэй дүүргийн 17-р хорооны 140 дүгээр сургууль, 222 дугаар цэцэрлэгийн 16-100квт-ын хүчин чадалтай усан халаалтын зуухнуудыг байгальд ээлтэй, эрчим хүчний хэмнэлттэй цахилгаан халаалтад холбох ажлыг зохион байгуулсан.

Мөн Сонгинохайрхан дүүргийн 7-р хорооны “Хилчин хотхон”-ы барилгыг төвлөрсөн дулаан хангамжид холбох ажил хийгдэж байгаа бөгөөд 3 зуух бууж, 14 барилга төвлөрсөн дулаан хангамжид 2020 оны 04 дүгээр сарын 7-ны өдөр бүрэн холбогдож ашиглалтад орсон. Энэхүү барилгыг төвлөрсөн дулаан хангамжид холбох ажил нь Азийн хөгжлийн банкны санхүүжилтээр хэрэгжсэн.

6. Монгол Улсын Засгийн газрын 2017 оны 3 дугаар сарын 20-ны өдрийн 98 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Агаар, орчны бохирдлыг бууруулах үндэсний хөтөлбөр”, Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчийн 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хүрээнд Агаар, орчны бохирдлыг бууруулах чиглэлээр иргэд, олон нийтийг мэдээллээр хангах “Мэдээлэл инновацийн төв” 5-ыг байгуулж ажиллах тухай тусгагдсан бөгөөд уг ажлын хүрээнд нийслэлийн 3 дүүрэгт барьж байгуулан ажиллаж байна. Мэдээллийн төвүүдийг Сонгинохайрхан дүүргийн 20 дугаар хороо, ХЦХ 4 дүгээр гудамж-37 тоот, 31 дүгээр хороо хайрханы 5 дугаар гудамж-154 тоот, Баянзүрх дүүргийн 24 дүгээр хороо, Цахлай 4 дүгээр гудамж-13 тоот, 17 дугаар хороо, Эмнэлгийн 9 дүгээр гудамж-143, Сүхбаатар дүүргийн 16 дугаар хороо, Бэлхийн 33-5 гудамж-13 тоотод байгуулан харьяа дүүргүүдэд хүлээлгэн өгөхөөр ажиллаж байна.

Агаар, орчны бохирдлыг бууруулах үндэсний хөтөлбөрт заасан нийслэлд хэрэгжих зорилтын хүрээнд хийж хэрэгжүүлсэн ажлын мэдээлэл

Хүснэгт 1.

№	Үйл ажиллагаа	Бүтээгдэхүүн	Явцын мэдээлэл
Зорилт 2. Байгальд ээлтэй, дэвшилтэт техник, технологи нэвтрүүлэх замаар бохирдлын эх үүсвэрийг багасгаж, түүхий нүүрсний хэрэглээг үе шаттайгаар хориглож, бохирдуулах бодисын хаягдлыг бууруулах			
Үйл ажиллагааны чиглэл 1. Хот суурин газрын “сайжруулах бүс”-ийг шинэчлэн тогтоож, халаалтын зориулалтаар шатааж хэрэглэхийг хориглох зүйлсийн жагсаалтыг гарган мөрдүүлэх			

2.1.1	Агаарын тухай хуулийн дагуу Агаарын чанарыг сайжруулах бүсийг тухай бүр шинэчлэн тогтоож, журмын хэрэгжилтийг хангах	Бүсийг шинэчлэн тогтоосон шийдвэр, бүсэд мөрдөх журам	Нийслэлийн Засаг даргын Зөвлөлийн 2020 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн 05 дугаар хуралдаанаар Засгийн газрын 2018 оны “Түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглох тухай” 62 дугаар тогтоолд нэмэлт өөрчлөлт оруулах саналыг хэлэлцүүлж Засгийн газар, Орчны бохирдлыг бууруулах Үндэсний хороонд тавьж шийдвэрлүүлсэн бөгөөд 2020 оны 05 дугаар сарын 27-ны өдрийн 189 дүгээр тогтоолоор Монгол Улсын Засгийн газрын 2018 оны 62 дугаар тогтоолд нэмэлт, өөрчлөлт орсон. Тогтоолын нэмэлт, өөрчлөлттэй холбогдуулан Агаарын тухай хуулийн 15.1, 15.3 дахь заалтуудыг тус тус үндэслэн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчийн хамтарсан тушаал, захирамжаар “Агаарын чанарыг сайжруулах бүс, түүнд мөрдөх журам”-ыг шинэчлэн 2020 оны 10 дугаар сарын 12-ны өдрийн А/604-А/1112 дугаартай тушаал, захирамжаар баталсан. Агаарын чанарыг сайжруулах шинэчилсэн бүсэд Баянзүрх дүүргийн 20, Сонгинохайрхан дүүргийн 21, Хан-Уул дүүргийн 12, 13, 14 дүгээр хороод орсон бөгөөд дээрх 5 хороодод НМХГ, НОБГ, “ТТТүлш” ХХК, дүүргийн ЗДТГ-тай хамтран угаарын хийн мэдрэгчийн ажиллагааг хэрхэн шалгах, зуух пийшингийн битүүмжлэлийг сайжруулах, угаартсан үед хэрхэн арга хэмжээ авах талаар сургалтыг хороодын хэсгийн ахлагч, олон нийтийн байцаагч, “Таван Толгойн түлш” ХХК-ийн хяналтын ажилтнууд нарын нийт 98 ажилтан албан хаагч нарт зохион байгуулсан. 2020 оны “Агаарын чанарыг сайжруулах бүс, бүсэд мөрдөх журам”-ыг иргэд олон нийтэд таниулахаар байгууллагын цахим хуудас болон мэдээллийн хэрэгслээр сурталчилан ажиллаж байна.
Үйл ажиллагааны чиглэл 2. Дулааны станц, дулааны цахилгаан станцаас бусад хэрэглээнд түүхий нүүрсийг үе шаттайгаар хориглох			
2.2.2	Улаанбаатар хотын нутаг дэвсгэрт дулааны станц, дулааны цахилгаан станцаас бусад хэрэглээнд түүхий нүүрс хэрэглэхийг үе	Түүхий нүүрсийг халсан агаарын чанарыг сайжруулах бүсүүдэд журмыг мөрдүүлэх	Монгол Улсын Засгийн газрын 2018 оны “Түүхий нүүрсийг хэрэглэхийг хориглох тухай” 62 дугаар тогтоол, 2020 оны “Тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай” 189 дүгээр тогтоолоор нийслэлийн 6 дүүрэгт цахилгаан дулаан үйлдвэрлэх, тусгай зөвшөөрөлтэй аж ахуйн нэгж байгууллагаас бусад иргэн аж ахуйн нэгжийг түүхий нүүрс хэрэглэхийг

	шаттайгаар хориглох		бүрэн хориглосон. Байгаль орчин, Аялал жуулчлалын сайд, Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчийн 2020 оны 10 дугаар сарын 12-ний өдрийн “Агаарын чанарыг сайжруулах бүс, түүнд мөрдөх журмыг шинэчлэн батлах тухай” А/604-А/1112 дугаар хамтарсан тушаал захирамжаар агаарын чанарыг сайжруулах 4 бүсэд хувааж уг бүсүүдэд цахилгаан дулаан үйлдвэрлэх, тусгай зөвшөөрөлтэй аж ахуйн нэгж байгууллагаас бусад иргэн аж ахуйн нэгжийн түүхий нүүрсний хэрэглээг бүрэн халсан. Цагдаагийн Ерөнхий газрын Хүрээлэн буй орчны нийтийн хэв журам хамгаалах, олон нийтийн аюулгүй байдлыг хангах алба, Нийслэлийн Мэргэжлийн хяналтын газар, Улаанбаатар хотын Захирагчийн ажлын алба, Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газар хамтран 2020 оны 10 дугаар сарын 21-ний өдрөөс 2021 оны 05 дугаар сарын 01-ны өдөр хүртэлх хугацаанд Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд уурын
			болон усан халаалтын зуух, ахуйн хэрэглээний зуух ашиглан үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлж буй иргэн, аж ахуйн нэгжийн зуухны аюулгүй ажиллагаа, үнс баригч /шүүлтүүр/ тоног төхөөрөмжийн хэвийн ажиллагаа, ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хог хаягдлын гэрээ, тээвэрлэлт, хөрсний бохирдол үүсгэж байгаа байдал, түлшний хэрэглээ, татан авалт, түүхий нүүрс түлсэн зэрэгт урьдчилан сэргийлэх хяналт шалгалтыг хийж байна.
Үйл ажиллагааны чиглэл 3. Гэр хорооллын айл өрхийг стандартын шаардлага хангасан сайжруулсан түлшээр хангах, сайжруулсан түлшний үйлдвэрийг дэмжин түүхий нүүрсний хэрэглээг орлуулах			
3.3.2	Сайжруулсан түлш нөөцлөх, түгээлт, борлуулалтын цэгүүдийг бий болгох	Боловсруулсан түлш нөөцлөх цэг, борлуулалтын сүлжээ байгуулах	Нийслэлийн Засаг даргын 2020 оны А/864 дугаар захирамж, Нийслэлийн Засаг даргын зөвлөлийн 2020 оны 8 дугаар хуралдаан, Нийслэлийн Онцгой комиссын 2020 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдрийн шийдвэрээр 2020-2021 оны өвөлжилтийн бэлтгэл хангах ажлын хүрээнд нийслэлийн гэр хорооллын айл өрхүүдийн хэрэгцээнд нөөцөлж буй сайжруулсан шахмал түлшний хадгалалтын чанарт сөргөөр нөлөөлөх эрсдэл үүсэхээс урьдчилан сэргийлж, стандартын шаардлага хангасан агуулахын судалгаа гаргаж, түрээсийн гэрээ байгуулж 120 агуулахад нийт 95,000 тн сайжруулсан түлшийг нөөцөлсөн.

			2020 оны 12 дугаар сарын 10-ны өдрийн байдлаар нийслэлийн 6 дүүргийн хэмжээнд 686 борлуулалтын цэг, 28 хангамжийн баазыг байгуулан сайжруулсан түлшийг тээвэрлэх 22 аж ахуйн нэгж байгууллагатай гэрээ байгуулан ажиллаж байна.
Үйл ажиллагааны чиглэл 4. Гэр хорооллын 2 тарифт тоолууртай айл өрхийн шөнө хэрэглэсэн цахилгаан эрчим хүчний үнийг 50-100 хувь хөнгөлөх			
2.4.1	Улаанбаатар хотын гэр хорооллын айл өрхийн шөнийн цахилгаан эрчим хүчний хөнгөлөх	Шөнийн цахилгаан эрчим хүчийг хөнгөлөх	Гэр хорооллын айл өрхийн цахилгаан эрчим хүчний шөнийн хөнгөлөлтөд 2017-2019 онд нийт давхардсан тоогоор 1,802,511 хэрэглэгчид 336,8 сая кВт.ц-ийн 27,9 тэрбум төгрөгийн тарифын хөнгөлөлт үзүүлсэн. 2020 оны 01 дүгээр сараас 04 дүгээр сарын хооронд цахилгааны хөнгөлөлтөд 451,583 хэрэглэгчид 105 сая кВт.ц-ийн 11,4 тэрбум төгрөгийн тарифын хөнгөлөлт үзүүлсэн. 2020 оны 11 дүгээр 01-ний өдрөөс 2021 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдрийг хүртэл хугацаанд гэр хорооллын хоёр тарифт тоолууртай өрхийн орой, шөнийн цагт хэрэглэсэн цахилгааны тариф болон сэргээгдэх эрчим хүчийг дэмжих тарифыг 100 хувиар хөнгөлөхийг тухай Монгол Улсын Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2020 оны 10 дугаар сарын 16-ний өдрийн 481 дүгээр тогтоол батлагдан хэрэгжиж эхэлсэн. 2020 оны 11 дүгээр сарын 01-нээс 11 дүгээр сарын 30-ны хугацаанд нийт 117,432 хэрэглэгчид 13.7 сая кВт.ц-ийн 1.585.414.864 төгрөгийн тарифын хөнгөлөлт үзүүлээд байна.
2.4.2	Агаарын чанарыг сайжруулах бүсийн зорилтот бүлгийн айл өрхийг сайжруулсан зуух, түлш болон цахилгаан халаагуураар хангах дэмжлэг үзүүлэх	Дэмжлэгт хамруулж, зуух олгосон зорилтот бүлгийн айл өрх	Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яам болон “Нью Анверса” ХХК-ийн “Тухтай амьдрал” төсөл /Улаанбаатар, Чингэлтэй дүүрэг 12,13,14,15 хороо/ ХНХЯ2019/01 дугаартай байгуулсан гэрээт ажлын хүрээнд 1330 ширхэг цахилгаан халаагуурыг НЗД-ын 2020 оны 04 А/484 дугаартай захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсэг 2020 оны 04 дүгээр сарын 07-ноос 10-ны өдөр хүлээн авч холбогдох дүүргийн удирдлагуудад акт үйлдэн хүлээлгэн өгсөн.
		Зорилтот бүлгийн айл өрхөд нийлүүлсэн боловсруулсан түлш	Монгол Улсын Засгийн газрын 2018 оны “Түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглох тухай” 62 дугаар тогтоол, 2020 оны “Тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай” 189 дүгээр тогтоол, Орчны бохирдлыг бууруулах Үндэсний хорооны 2019 оны 19/20 дугаар тогтоол, Нийслэлийн Засаг даргын 2020 оны “Зорилтот өрхийг сайжруулсан түлшээр хангах тухай” А/30 дугаар захирамжийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд батлагдсан удирдамжийн дагуу Нийслэлийн агаарын чанарыг сайжруулах

			бүсэд орших зорилтот бүлгийн айл өрхийг сайжруулсан түлшээр хангах ажлыг Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газар, Нийслэлийн Нийгмийн халамжийн газар болон “Таван толгой түлш” ХХК хамтран 2020 оны 11 дүгээр сарын 21-ний өдрөөс эхлэн зохион байгуулсан. Баянгол, Баянзүрх, Сонгинохайрхан, Сүхбаатар, Чингэлтэй, Хан-Уул дүүргийн зорилтот бүлгийн 6786 өрхөд /1 өрхөд/925 кг/ нийт 6277 тн түлшийг олгосон
--	--	--	---

Үйл ажиллагааны чиглэл 15. Агаар, орчны бохирдол, хүлэмжийн хийг бууруулах инновацийн судалгаа, технологийн хөгжлийг дэмжин санхүүгийн эх үүсвэрийг нэмэгдүүлэх, олон улсын сангуудаас санхүүгийн дэмжлэг авахад дэмжлэг үзүүлэх

2.15.2	Төвлөрсөн дулаан хангамжийн нэгдсэн системд холбогдоогүй алслагдсан төрийн байгууллагын дулаан хангамжийг сэргээгдэх эрчим хүч болон бусад үр ашигтай технологи ашиглан шийдэх	53 хорооны барилгын дулааны хангамжийг шийдвэрлэсэн төсөл	Нийслэлийн 2018 оны төсвийн хөрөнгө оруулалтаар нүүрсээр галладаг зуухнуудыг төвлөрсөн инженерийн шугам сүлжээнд холбоход 4.0 тэрбум төгрөг батлагдсан. Энэхүү 4-н багц ажлын хүрээнд нийт 56 барилгын 33 зуухыг төвлөрсөн инженерийн шугам сүлжээнд холбох ажил хийгдэж байна.
---------------	--	---	---

Үйл ажиллагааны чиглэл 16. Агаар, орчны бохирдлыг бууруулах, эрчим хүчний хэмнэлттэй, дэвшилтэт техник, технологийг олон нийтэд таниулах “Байгаль орчинд ээлтэй техник, технологийн үзэсгэлэнгийн төв”-ийг байгуулах

2.16.1	Агаар, орчны бохирдлыг бууруулах, эрчим хүчний хэмнэлттэй, дэвшилтэт техник, технологийг олон нийтэд таниулах “Байгаль орчинд ээлтэй техник, технологийн үзэсгэлэнгийн төв” /Show room/-ыг нийслэлийн 3-аас доошгүй байршилд байгуулах	Байгаль орчинд ээлтэй техник, технологийн үзэсгэлэнгийн төв	Монгол Улсын Засгийн газрын 2017 оны 3 дугаар сарын 20-ны өдрийн 98 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Агаар, орчны бохирдлыг бууруулах үндэсний хөтөлбөр”, Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчийн 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хүрээнд Агаар, орчны бохирдлыг бууруулах чиглэлээр иргэд, олон нийтийг мэдээллээр хангах “Мэдээлэл инновацийн төв” 5-ыг байгуулж ажиллах тухай тусгагдсан бөгөөд уг ажлын хүрээнд нийслэлийн 3 дүүрэгт барьж байгуулан ажиллаж байна. Мэдээллийн төвүүдийг Сонгинохайрхан дүүргийн 20 дугаар хороо, ХЦХ 4 дүгээр гудамж-37 тоот, 31 дүгээр хороо хайрханы 5 дугаар гудамж-154 тоот, Баянзүрх дүүргийн 24 дүгээр хороо, Цахлай 4 дүгээр гудамж-13 тоот, 17 дугаар хороо, Эмнэлгийн 9 дүгээр гудамж-143, Сүхбаатар дүүргийн 16 дугаар хороо, Бэлхийн 33-5 гудамж-13 тоотод байгуулан харьяа дүүргүүдэд хүлээлгэн өгөөд байна.
---------------	--	---	--

Зорилт 3. Автотээврийн хэрэгслээс ялгарах бохирдуулагч бодисын хэмжээг бууруулах цогц арга хэмжээ авах

Үйл ажиллагааны чиглэл 3. Тээврийн хэрэгслийг хийн түлш, цахилгаан эх үүсвэрт шилжүүлэх, байгаль орчинд сөрөг нөлөө багатай техник, технологи, тээврийн хэрэгсэл нэвтрүүлэх чиглэлээр судалгаа хийж турших, нийтийн тээврийн хэрэгслийг хийн түлшинд үе шаттайгаар шилжүүлэх

3.3.3	Нийслэлийн нийтийн тээврийн дизель автобусанд утааны тортог шүүгч DPF, түүнийг цэвэрлэх тоног төхөөрөмжийг суурилуулах, байнгын үйлчилгээ хийх	Дизель автобусанд суурилуулсан DPF шүүлтүүрийг цэвэрлэх тоног төхөөрөмж, тогтмол үйлчилгээ	- Агаар, орчны бохирдлыг бууруулах үндэсний хорооноос Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын "ITEM CHEONGOOK" Co., Ltd компанийн E-NOM төхөөрөмжийг нийтийн тээврийн үйлчилгээнд явж буй Төрийн өмчит болон хувийн хэвшлийн нийт 400 автобусанд суурилуулахаар хүлээлгэн өгч, тэдгээрт хэмжилт хийж ажиллахыг үүрэг болгосон. Зам, тээврийн хөгжлийн дэд сайдын өгсөн үүргийн дагуу тус газраас 2020 оны 05 дугаар сарын 12-ны өдөр Зам, тээвэр хөгжлийн яам, Автотээврийн үндэсний төвтэй хамтран E-NOM төхөөрөмжийг суурилуулсан байдалд үзлэг, шалгалт хийхэд тортогжилтын шүүгч DPF төхөөрөмжтэй Daewoo BS 106 маркийн автобусанд E-NOM төхөөрөмж суурилуулсан үед 22.1, суурилуулаагүй үед 28.1 үзүүлэлттэй, Экобус маркийн автобусанд суурилуулсан үед 12.6, суурилуулаагүй үед 19 гэсэн үзүүлэлттэй дүн гарсан байна.
			- Нийтийн тээврийн үйлчилгээ эрхлэгч 10 аж ахуйн нэгж, байгууллагын байгалийн шахсан хий (CNG) хөдөлгүүртэй 75 автобус, их багтаамжийн цахилгаан автобус 11, троллейбус 45, Евро-4, Евро-5 стандартын жишигт нийцсэн дизель түлшээр ажилладаг тээврийн хэрэгсэл 59, шингэрүүлсэн шатдаг нефтийн хий (LPG) хөдөлгүүртэй 249 такси үйлчилгээнд ажиллаж байна.
3.3.4	Нийтийн зорчигч тээврийн автобусанд "Эко жолоодлого"-ын хяналтын төхөөрөмжийг суурилуулж, нэвтрүүлэх, сурталчлан таниулах	1. "Эко жолоодлого"-ын хяналтын төхөөрөмжийг суурилуулсан 10 автобус 2. Туршилт, судалгааны ажлын тайлан 3. Сургалт сурталчилгаа нэвтрүүлэх, сурталчлан таниулах	ЖАЙКА олон улсын байгууллагын "Улаанбаатар хотын агаарын бохирдлын хяналтын чадавхийг бэхжүүлэх 3-р төсөл"-ийн төлөвлөгөөнд 2019-2021 онд эко жолоодлогын туршлагыг нийслэлд нэвтрүүлэх зорилгоор төрийн байгууллагын 80 автомашинд "эко жолоодлого"-ын хяналтын төхөөрөмжийг суурилуулна. Энэхүү ажлын хүрээнд Нийслэлийн түргэн тусламжийн төв, Улаанбаатар хотын Ус сувгийн удирдах газар ОНӨААТҮГ, Нийслэлийн төр захиргааны авто бааз, Хот тохижилтийн газар ОНӨААТҮГ зэрэг байгууллагуудад бүртгэлтэй тээврийн хэрэгслийн судалгааг авахаар байгууллагын 2019 оны 06-р сарын 04- ний өдрийн 03/280 дугаарт албан бичгээр хүсэлт хүргүүлсэн.
3.4.4	Улаанбаатар хотын шалган бүртгэх	Улаанбаатар хотын шалган	ЗТХЯ, НТҮГ нь Жайка Японы ОУ-ын хамтын ажиллагааны байгууллагатай хамтарч RSD

товчооны дэргэд зайнаас мэдрэх төрөөхөмж (RSD) суурилуулж, автотээврийн хэрэгслийн утааны ялгаралд хэмжилт хийх	бүртгэх товчооны дэргэд суурилуулсан зайнаас мэдрэх төхөөрөмж (RSD)	багажаар автомашинаас үүдэлтэй бохирдуулах бодисын хэмжилт хэмжилт хийх, түүнд тохирсон монголын нөхцөлд ашиглах босго утга боловсруулж гаргах ажлыг агаарын бохирдлын хяналтын чадавхийг бэхжүүлэх төслийн зүгээс 2021 онд хэрэгжүүлэхээр хойшлуулаад байна.
--	--	---

Зорилт 5. Орчны бохирдлыг бууруулахад иргэд, олон нийтийг оролцоо, үүрэг хариуцлагыг нэмэгдүүлж, эрүүл амьдрах зөв дадлыг төлөвшүүлэх, орчны чанарын хяналт-шинжилгээний чадавхыг бэхжүүлэн судалгаа, шинжилгээний ажлыг өргөжүүлэх

Үйл ажиллагааны чиглэл 10. Агаар, орчныг бохирдуулж байгаа эх үүсвэр, хаягдлын тооллого явуулж, бүртгэл, мэдээллийн санг шинэчлэн бүрдүүлэх

5.10.1	Агаарын бохирдлын эх үүсвэрийн бүртгэл, тооллого явуулж, бүртгэл мэдээллийн цахим санг бүрдүүлэх	Агаарын бохирдлын эх үүсвэр, өрхийн бүртгэл, мэдээллийн сан	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2018 оны “Журам батлах тухай” А/479 дүгээр тушаалаар батлагдсан Агаар бохирдуулагч эх үүсвэрийн тооллого хийх журмын дагуу Нийслэлийн Засаг даргын 2020 оны 12 дугаар сарын 15-ны өдрийн А/1286 дугаар захирамжийг батлуулан тооллогын ажлыг Нийслэлийн 9 дүүргийн нутаг дэвсгэрт зохион байгуулахаар уг ажлын удирдамжийн төслийг боловсруулан ажиллаж байна. Эх үүсвэрийн бүртгэл тооллогын ажил 2020 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдрөөс 2021 оны 02 дугаар сарын 05-ны өдрийн хооронд явагдах ба “Орчны бохирдлын эх үүсвэр, хаягдал тооллогын мэдээллийн сан” цахим санд бүртгэлийг хөтөлж, мэдээллийн сан бүрдүүлнэ.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ. ТОГТООЛ, ШИЙДВЭРИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

а). Тус газрын үйл ажиллагааны чиг үүрэгтэй хамаарал бүхий 11 захирамжлалын баримт бичгийн 45 заалтуудыг тусган, биелэлтийг нэгтгэсэн. Үүнд:

- УИХ-ын Байнгын хорооны -1 шийдвэрийн 2 заалтын хэрэгжилт 100%
- Засгийн газрын тогтоол- 4 шийдвэрийн 19 заалтын хэрэгжилт 100%
- Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл-2 хэрэгжилтийн 3 заалтын хэрэгжилт 100%
- Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоол- 1 шийдвэрийн 4 заалтын хэрэгжилт 100%
- Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн тогтоол-1 шийдвэрийн 4 заалтын хэрэгжилт 100%
- НИТХТ-ын хуралдааны тэмдэглэл- 2 шийдвэрийн 13 заалтын хэрэгжилт 100%

Нийт 11 захирамжлалын баримт бичгийн 45 заалтыг хяналтад авч хэрэгжилтийн хувийг тооцон хагас жилийн байдлаар даргын дэргэдэх хурлаар хэлцүүлэн танилцуулгын хамт НЗДТГ-ХШҮХ-т хүргүүлж ажилласан. Хэрэгжилтийн дундаж хувь 100%-тай байна.

б) Нийслэлийн Засаг даргаас тухайн жилд хэрэгжүүлэхээр зарласан зорилтот ажлын хүрээнд хийж хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ:

Нийслэлийн нутгийн захиргааны байгууллагуудын удирдах ажилтнуудын шуурхай зөвлөгөөн дээр Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчийн өгсөн үүрэг даалгаварын биелэлтийг цаг тухайд нь гарган ажиллаж байна. Нийслэлийн удирдах ажилтны шуурхай зөвлөгөөн хагас жилийн байдлаар нийт 8 удаагийн 49 заалтын биелэлтийг нэгтгэн гаргаж НЗДТГ-ын Хяналт шинжилгээ, үнэлгээний хэлтсийн ulaanbaatar.mn сайтад байршуулсан.

БОАЖ-ын сайд болон НЗД бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагч нарын хооронд байгуулсан байгаль орчин, аялал жуулчлалын салбарт 2020 онд хамтран ажиллах гэрээнд заагдсан тус газартай хамаарал бүхий 3 зорилтын 5 заалтын биелэлтийг гарган ажиллалаа. Гэрээнд заагдсан 5 заалтын биелэлт 94% -тай байна.

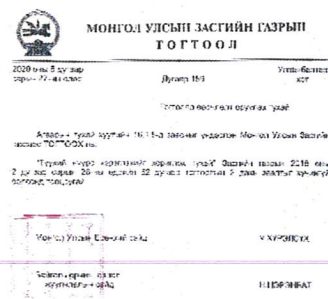
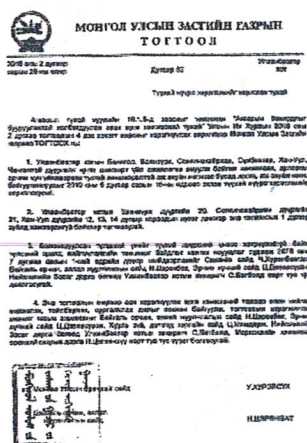
ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ. БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН

БАЙГУУЛЛАГЫН ДҮРМЭЭР ХҮЛЭЭСЭН ҮҮРГИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

Агаарын тухай хууль, агаарын бохирдлыг бууруулах чиглэлээр гаргасан шийдвэрийн хэрэгжилтийг зохион байгуулах ажлын хүрээнд:

Улаанбаатар хотын агаарын чанарыг 5 суурин харуулаар 6 төрлийн бохирдуулагч бодисыг 24 цагийн турш тасралтгүй хэмжиж, Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын А-327 дугаарт тушаалаар батлагдсан “Агаарын чанарыг агаарын чанарын индексээр үнэлэх, мэдээлэх ерөнхий журам”-аар буюу агаарт агуулагдах хорт бодисын хэмжээг агаарын чанарын хүлцэх хэм хэмжээнд (MNS 4585:2016) харьцуулан гарах тоон утгыг хувьчлан тодорхойлж эрүүл мэндэд нөлөөлөх нөлөөллийг өнгөөр илэрхийлэн олон нийтэд мэдээллэн ажиллаж байна.

Агаарын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.3 дахь заалт, 2020 оны Агаарын чанарыг сайжруулах бүс шинэчлэн тогтооход Монгол Улсын Засгийн газрын “Түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглох тухай” 62 дугаар тогтоолд өөрчлөлт оруулах зайлшгүй шаардлага үүссэн. Тогтоолд өөрчлөлт оруулах санал, Агаарын чанарыг сайжруулах 1 дүгээр бүсэд харьяалагдах Баянзүрх дүүргийн 20, Сонгинохайрхан дүүргийн 21, Хан-Уул дүүргийн 12, 13, 14 дүгээр хороодыг сайжруулсан түлш хэрэглэх бүсэд оруулах саналыг боловсруулж, 2020 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрийн Нийслэлийн Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн дэмжигдсэн. Тогтоолын өөрчлөлт Засгийн газрын 2020 оны 05 дугаар сарын 27-ны өдрийн 189 дүгээр тогтоолоор батлагдсан.

Агаарын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1-т “Төрийн захиргааны төв байгууллага нь нутгийн захиргааны байгууллагатай хамтран агаарын бохирдлыг бууруулах зорилгоор агаарын чанарыг сайжруулах бүсийг тогтоож, тухайн бүсэд мөрдөх журмыг батална”, 15.3-т “Нийслэлийн агаарын чанарыг сайжруулах бүсийг жил бүр шинэчлэн тогтооно” гэж заасны дагуу Монгол Улсын Засгийн газрын 2018 оны 62 дугаар, 2020 оны 189 дүгээр тогтоолыг тус тус үндэслэн 2020-2021 оны агаарын чанарыг сайжруулах бүс болон түүнд мөрдөх журмыг шинэчлэн боловсруулж, Захиргааны ерөнхий хуулийн захиргааны хэм хэмжээний актад тавих шаардлагыг ханган холбогдох байгууллагуудаас саналыг авч, 2020 оны 08 дугаар сарын 06-ны өдрийн Нийслэлийн Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн, Байгаль

орчин, аялал жуулчлалын яаманд хүргүүлэн 2020 оны 10 дугаар сарын 12-ны өдрийн А/604-А/1112 дугаартай Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Нийслэлийн Засаг даргын хамтарсан тушаал, захирамжаар батлуулсан.

2020-2021 оны “Агаарын чанарыг сайжруулах бүс, бүсэд мөрдөх журам”-ыг иргэд олон нийтэд таниулахаар байгууллагын цахим хуудас болон мэдээллийн хэрэгслээр сурталчилсан. Мөн нутгийн захиргааны байгууллагууд руу 2020 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн 02/695 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн.

Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд мөрдөх журмын хэрэгжилтийг хангах ажлын хүрээнд:

“Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд мөрдөх журам”-ын 3.1.2-д “Агаарын чанарыг сайжруулах 1 дүгээр бүсэд хамаарах иргэн, хуулийн этгээдийн хэрэглээний нүүрс тээвэрлэх зөвшөөрөл олгох асуудлыг агаарын бохирдлын асуудал хариуцсан нутгийн захиргааны байгууллага зохион байгуулах” гэж заасны дагуу Монгол Улсын Засгийн газрын 2020 оны 189 дүгээр тогтоолоор түүхий нүүрс хориглосон бүсэд нэмэлтээр орсон Баянзүрх дүүргийн 20 дугаар хороо, Сонгино-Хайрхан дүүргийн 21 дүгээр хороо, Хан-Уул дүүргийн 12, 13, 14 дүгээр хорооны нутаг дэвсгэрт түүхий нүүрс тээвэрлэх зөвшөөрөл олгохтой холбоотой мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө, холбогдох шийдвэрүүдийг тухай бүр нийслэлийн Мэргэжлийн хяналтын газар болон Цагдаагийн Ерөнхий газрын Хүрээлэн буй орчны хяналтын хэлтэстэй хамтран гаргаж ажилласан. 2020 онд Баянзүрх дүүргийн 20 дугаар хороо 1727 тн нүүрсийг 103 ширхэг зөвшөөрлийн бичгээр, Сонгинохайрхан дүүргийн 21 дүгээр хороо 2028,45 тн нүүрсийг 73 ширхэг зөвшөөрлийн бичгээр, Хан-Уул дүүргийн 12 дугаар хороо 2067,8 тн нүүрсийг 75 ширхэг зөвшөөрлийн бичгээр, Хан-Уул дүүргийн 13 дугаар хороо 2742 тн нүүрсийг 131 ширхэг зөвшөөрлийн бичгээр, Хан-Уул дүүргийн 14 дүгээр хороо 1790,9 тн нүүрсийг 84 зөвшөөрлийн бичгээр, нийт 10356,15 тн нүүрсийг 466 ширхэг зөвшөөрлийн бичгээр тээвэрлэх зөвшөөрөл олгосон байна. Дээрхи хороодын түүхий нүүрс тээвэрлэх зөвшөөрлийн бичиг олгосон тухай тайланг сар бүр авч нэгтгэн Орчны бохирдлыг бууруулах Үндэсний хороо болон Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газарт хүргүүлэн ажилласан.

Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газар, Нийслэлийн Мэргэжлийн хяналтын газар, Нийслэлийн Онцгой байдлын газар, “Таван Толгой Түлш” ХХК-ийн холбогдох албан хаагчид 62 дугаар тогтоолын өөрчлөлтийг хороодын албан хаагчдад сурталчилж, угаарын хийн эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх зөвлөмж, сайжруулсан түлшний галлагааны зааварчилгааг биечлэн үзүүлж, галын аюулгүй байдлыг хангахыг онцгойлон анхааруулсан.

Зураг 4 Сургалт хийж буй байдал

Агаарын чанарын улсын хяналт-шинжилгээний сүлжээний нэгжийн тасралтгүй үйл ажиллагааг хангах, хүрээлэн буй орчинд мониторинг хийх чиг үүргийн хүрээнд:

Агаарын чанарын улсын хяналт-шинжилгээний сүлжээний нэгжийн тасралтгүй ажиллагааг хангах зорилтын хүрээнд агаарын чанарын хяналтын сүлжээнд хамрагдсан 5 суурин харуулын мэдээг 7 хоног, сар тутам баталгаажуулж гэрээнд заасан хугацаанд ЦУОШГ-т хүргүүлэн ажиллаж байна.

Суурин харуулуудын хэмжилтийн өгөгдөл цуглуулах цаг 2020 оны 12-р сарын 22-ны байдлаар 8000 цаг байх ёстой.

2020 оны жилийн эцсийн байдлаар баталгаат өгөгдлийг суурин харуул тус бүрээр үзүүлвэл:

Хүснэгт.2 Суурин харуулын хэмжсэн цаг

Төхөөрөмжүүдийн ажилласан цаг 2020/12/05-ны байдлаар											
Хэмжилтийн төрлүүд	Амгалан		Нисэх		Толгойт		Телевиз		Баянхошуу		
	Хэмжих цаг	Хэмжих цаг	Хэмжих цаг	Хэмжих цаг	Хэмжих цаг	Хэмжих цаг	Хэмжих цаг	Хэмжих цаг			
	7968	хувь	7968	хувь	7968	хувь	7968	хувь	7968	хувь	
	Хэмжсэн цаг	Хэмжсэн цаг	Хэмжсэн цаг	Хэмжсэн цаг	Хэмжсэн цаг	Хэмжсэн цаг	Хэмжсэн цаг	Хэмжсэн цаг			
NO2	7922	99,4%	7732	97%	7950	99%	7968	100%	-	-	99%
CO	3984	50%	3984	50%	3984	50%	3984	50%	-	-	50%
SO2	7858	98,6%	7794	97%	6445	95%	7224	90%	7945	99%	93,5%
PM10	7968	100%	7794	97%	7950	99%	7968	100%	7322	91%	97%
PM2.5	7968	100%	7784	97%	7950	99%	7968	100%	6111	76%	91%
Ажилласан хувь			7140	89%	7017	88%	6855	86%	7022	88%	7126 89%
Нийт Суурин харуулын ажилласан цаг 86,1%											

Толгойт, МҮОНРТ, Амгалангийн суурин харуулын хүхрийн давхар ислийн хэмжилт, Баянхошууны суурин харуулын тоосонцрын хэмжилт удаан хугацаагаар тасарсан байсныг засварлаж хэмжилтийг сэргээсэн, Амгалан, МҮОНРТ, Нисэх, Толгойтын суурин харуулын нүүрстөрөгчийн дутуу ислийн хэмжилт удаан хугацаагаар тасарсныг шинээр суурилуулж, хэмжилтийн үйл ажиллагааг сэргээсэн.

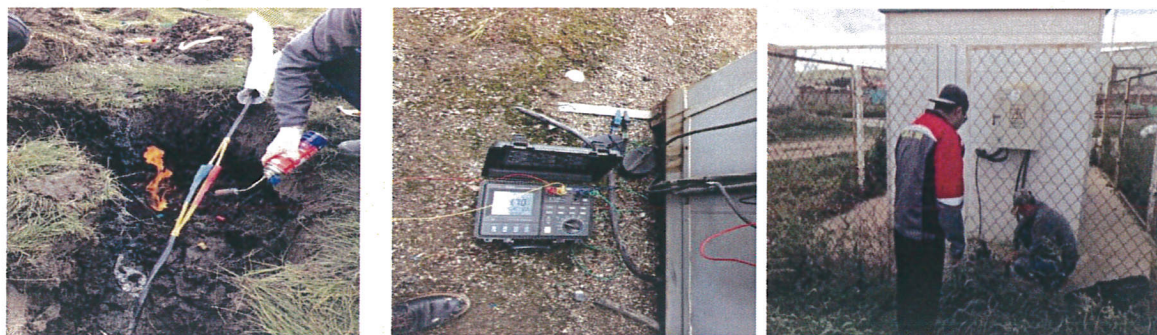
Толгойт, Баянхошуу, Нисэх, Амгалан, МҮОНРТ-ийн суурин харуулын төхөөрөмжүүдийн ашиглалтын хугацаа дууссан сэлбэг, шүүлтүүрийг солих, хийн тохируулгыг хуваарьт хугацаанд нь хийх зэрэг ажлуудыг хийж гүйцэтгэн ажиллаж байна.

Суурин харуулуудын цахилгаан засвар, үйлчилгээ ажил:

Засвар үйлчилгээ: Суурин харуулын хэвийн үйл ажиллагааны тасралтгүй байдлыг хангах, зорилгоор 1 сарын хугацаатай засвар үйлчилгээний хуваарийг 2020 оны 9 дүгээр сарын 1-ний өдөр газрын даргаар батлуулан дараах засвар үйлчилгээг хийж гүйцэтгэсэн. Үүнд:

2020 оны 07 дугаар сарын 30 ний өдөр А/91 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн хурлын дагуу “Хөх Өндөр Уул” ХХК-тай ажил гүйцэтгэх гэрээ байгуулан нэг сарын

хугацаанд хамтран ажиллаж Орчны агаарын бохирдол хэмжих суурин харуулуудын цахилгааны гэмтэлийг засварлаж хэвийн үйл ажиллагааг хангасан.

Зураг.1 Суурин харуулуудад цахилгааны засварын үеэр

Амгалангийн суурин харуулын APSA-370 SO₂ хүхрийн давхар ислийн төхөөрөмжийн ксенон гэрэл, линзийг цэвэрлэж, сольсон, нүүрс устөрөгч ангижруулагч, агаарын шүүлтүүрийг сольж, хэмжилтийг сэргээсэн, APOA-370 O₃ озон хэмжигч багажны гэрлийг сольж,, цэвэрлэгээ хийж, хэмжилтийг сэргээсэн, APNA-370 NO₂ азотын давхар исэл хэмжигч багажны насосны резин (diaphragm o-ring) сольсон, шинээр нүүрстөрөгчийн дутуу исэл хэмжигч CO12e багажыг суурилуулж, удаан хугацаанд тасалдаад байсан угаарын хийн хэмжилтийг сэргээсэн, мөн багажнуудад хийх тохиргоо хийдэг тэг хийн ZAG7001 багажыг сольж суурилуулсан.

МҮОНРТ-ийн суурин харуулын APSA-370 SO₂ хүхрийн давхар ислийн төхөөрөмжийн ксенон гэрэл, линзийг цэвэрлэж, сольсон, нүүрс устөрөгч ангижруулагч, агаарын шүүлтүүрийг сольж, хэмжилтийг сэргээсэн, APOA-370 O₃ озон хэмжигч багажны гэрлийг сольж,, цэвэрлэгээ хийж, хэмжилтийг сэргээсэн, APNA-370 NO₂ азотын давхар исэл хэмжигч багажны насосны резин (diaphragm o-ring) сольсон, шинээр нүүрстөрөгчийн дутуу исэл хэмжигч CO12e багажыг суурилуулж, удаан хугацаанд тасалдаад байсан угаарын хийн хэмжилтийг сэргээсэн, мөн багажнуудад хийх тохиргоо хийдэг тэг хийн ZAG7001 багажыг сольж суурилуулсан. Агаар дээжлэгч сорох насос болон EDM-180-вакум насосыг тус тус сольж, хэмжилтийг сэргээсэн.

Толгойтын суурин харуулын APSA-370 SO₂ хүхрийн давхар ислийн төхөөрөмжийн ксенон гэрэл, линзийг цэвэрлэж, сольсон, нүүрс устөрөгч ангижруулагч, агаарын шүүлтүүрийг сольсон, APOA-370 O₃ озон хэмжигч багажны гэрлийг сольж,, цэвэрлэгээ хийж, хэмжилтийг сэргээсэн, APNA-370 NO₂ азотын давхар исэл хэмжигч багажны насосны резин (diaphragm o-ring) сольсон, шинээр нүүрстөрөгчийн дутуу исэл хэмжигч CO12e багажыг суурилуулж, удаан хугацаанд тасалдаад байсан угаарын хийн хэмжилтийг сэргээсэн, мөн багажнуудад хийх тохиргоо хийдэг тэг хийн ZAG7001 багажыг сольж суурилуулсан. Агаар дээжлэгч сорох насосыг сольсон.

Нисэхийн суурин харуулын APSA-370 SO₂ хүхрийн давхар ислийн төхөөрөмжийн нүүрс устөрөгч ангижруулагч, агаарын шүүлтүүрийг сольж, , APNA-370 NO₂ азотын давхар исэл хэмжигч багажны насосны резин (diaphragm o-ring) сольсон, шинээр нүүрстөрөгчийн дутуу исэл хэмжигч CO12e багажыг суурилуулж, удаан хугацаанд тасалдаад байсан угаарын хийн хэмжилтийг сэргээсэн, мөн багажнуудад хийх тохиргоо хийдэг тэг хийн ZAG7001 багажыг сольж суурилуулсан. Агаар дээжлэгч сорох насосыг сольсон.

Баянхошуу, Нисэх, Дамбадаржаагийн суурин харуулын цахилгааны гэмтлийг засварлуулахаар 2020 оны 04 дүгээр сарын 24-ний өдөр хэлтсийн дарга Г.Даваажаргал,

мэргэжилтэн М.Отгонбаяр, Ш.Болдбаатар, “Улаанбаатар цахилгаан түгээх сүлжээ” ТӨХК-ийн баруун зүүн түгээх төвийн мастер Н.Нямжаргал, сүлжээний инженер М.Мөнхзул нарын бүрэлдэхүүнтэй ажлын хэсгийг газрын даргын тушаалаар байгуулан ажиллаж, гэмтлийг тодорхойлсон ажлын даалгавар батлуулж, үүний дагуу “Хөх өндөр” ХХК-иар 9,9 сая төгрөгийг зардлаар байгууллын урсгал зардлаас гаргаж, засварлуулсан.

Сэлбэг хэрэгслийн нөөц бүрдүүлэлт: Суурин харуулын засвар үйлчилгээний сэлбэг хэрэгсэл худалдан авах тендерт шалгарсан “Интер сайнс” ХХК-тай 2020 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдөр НАБТГ/2020-02 03-05 тоот гэрээ байгуулан 11 нэр төрлийн 45 сая төгрөгийн сэлбэг хэрэгсэл хүлээн авч, суурилуулж, сэлбэгийн нөөц бүрдүүлсэн.

Зураг 2. Суурин харуулын засвар үйлчилгээ

Агаар бохирдуулагч эх үүсвэр тус бүрийн судалгаанд үндэслэн хортой бодисуудын тархалтын загварчлалыг гаргаж, тэдгээрийн нөлөөллийг тодорхойлох ажлын хүрээнд:

Агаар бохирдуулах түгээмэл бодисуудын хэмжилтийн дүнг боловсруулан баталгаажуулж агаарын бохирдлын нөлөөллийг агаарын чанарын индексээр илэрхийлж өдөр бүр тодорхойлон ажиллаж байна.

Улаанбаатар хотын өнгөрсөн 7 хоногийн агаарын чанар, 2020 оны 1-р сарын 06-12-ны өдөр
/2019 оны мөн үетэй харьцуулснаар/

№	Бохирдуулах бодисын нэр	MNS 4585:2016	7 хоногийн дундаж агууламж, мкг/м³		24 цагийн дундаж хамгийн их агууламж, мкг/м³		Стандартаас давсан тохиолдлын тоо, хувиар		Стандартаас давсан, хамгийн их агууламж илэрсэн харуул
		Хүлцэх хэм хэмжээ мкг/м³	2019 он	2020 он	2019 он	2020 он	2019 он	2020 он	
1	Хүхэрлэг хий (SO ₂)	50	73	114↑	274	453↑	57%	55%↔	1-р сарын 08-ны өдөр 1-р хороолол орчим АЧС-аас 9.1 дахин их
2	Азотын давхар исэл (NO ₂)	50	80	75↓	137	158↑	83%	78%↔	1-р сарын 06-ны өдөр Баруун 4 зам орчим АЧС-аас 3.2 дахин их
3	PM10 Тоосонцор	100	287	121↓	900	313↓	97%	63%↓	1-р сарын 12-ны өдөр 100 айл орчим АЧС-аас 3.1 дахин их
4	PM2.5 Тоосонцор	50	246	100↓	764	195↓	100%	91%↓	1-р сарын 12-ны өдөр 1-р хороолол орчим АЧС-аас 3.9 дахин их
5	Нүүрстөрөгчийн дугуй исэл (CO)	10000	3901	2412↓	9872	10506↔	0%	1.0%↔	1-р сарын 12-ны өдөр 1-р хороолол орчим АЧС-аас 1.1 дахин их
6	Озон (O ₃)	100	13	13↔	91	46↓	0%	0%↔	Давсан тохиолдол байхгүй

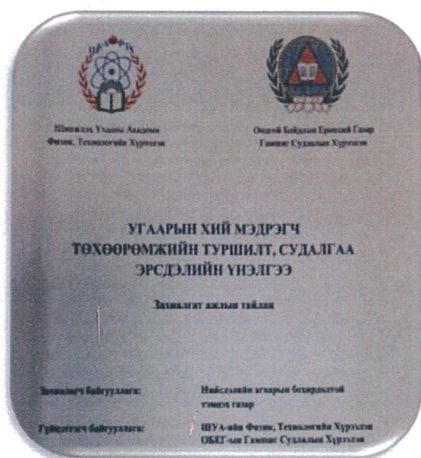
* ↓ бага; ↑ их; ↔ ойролцоо түвшинд /±5%./

Улаанбаатар хотын өнгөрсөн 7 хоногийн цаг агаар, 2020 оны 1-р сарын 6-12-ны өдөр
/2019 оны мөн үетэй харьцуулснаар/

№	Цаг агаарын үзүүлэлт	2019 он	2020 он	Тайлбар
1.	Дундаж температур, °C	-19.0°C	-18.8°C	-0.2°C-аар дулаан
2.	Салхины дундаж хурд, м/с	1.1 м/с	0.5м/с	0.6 м/с-ээр бага
3.	Хур тунадасны хэмжээ, мм	0.0 мм	0.0мм	Хур тунадасгүй

	Гэр хороолол орчим						Орон сууцны хороолол	Автозам орчим		Үйлдвэрийн бүс		Алслагдмал бүс	Индексийн тоон үзүүлэлт	Агаарын чанар
	1-р хороолол	100-н айл	Толгойт	Нисэх	Зурагт	Баянхошуу		13-р хороолол	Баруун 4 зам	Амгалан	Цахилгаан станц		Мишээл экспо	Ургалч наран
2020.01.06	PM2.5	SO ₂ PM10	SO ₂ PM10, PM2.5	PM10, PM2.5	NO ₂ PM2.5	-	-	NO ₂ PM2.5, SO ₂	PM10, PM2.5	SO ₂ , NO ₂ PM10	-	PM10	51-100	Хэвийн
2020.01.07	SO ₂ PM10, PM2.5	SO ₂ PM10	SO ₂ PM10, PM2.5	PM10, PM2.5	NO ₂ PM2.5	-	NO ₂ PM10	NO ₂ PM2.5, SO ₂	PM2.5	NO ₂	-	PM10	101-200	Бага бохирдолтой
2020.01.08	SO ₂ PM10, PM2.5	SO ₂ PM10	SO ₂ PM10, PM2.5	PM10, PM2.5	PM2.5	-	NO ₂ PM10	NO ₂ PM2.5, SO ₂	PM2.5	NO ₂	-	PM10	201-300	Бохирдолтой
2020.01.09	SO ₂ PM10, PM2.5	SO ₂ PM10	SO ₂ PM2.5	PM2.5	NO ₂ PM2.5	-	NO ₂ PM10	NO ₂ PM2.5, SO ₂	PM2.5	NO ₂	-	PM10	301-400	Их бохирдолтой
2020.01.10	SO ₂ PM10, PM2.5	SO ₂ PM10	SO ₂ PM2.5	PM2.5	NO ₂ PM2.5	-	NO ₂ PM2.5	NO ₂ PM2.5, SO ₂	PM10, PM2.5	NO ₂ PM10	-	SO ₂ PM10	401-500	Маш их бохирдолтой
2020.01.11	SO ₂ PM10, PM2.5	SO ₂ PM10	SO ₂ PM10, PM2.5	PM10, PM2.5	NO ₂ PM2.5	-	NO ₂ PM10	NO ₂ PM2.5, SO ₂	PM2.5	NO ₂	-	PM10		
2020.01.12	PM2.5	PM10	SO ₂ PM10, PM2.5	PM2.5	PM2.5	-	NO ₂ PM2.5	NO ₂ PM2.5, SO ₂	-	SO ₂ , NO ₂ PM10	PM10	SO ₂ PM10		

Өнгөрсөн 7 хоногийн агаарын чанарын хяналт шинжилгээний дүнгээр Улаанбаатар хотын хэмжээнд агаарын чанар ихэнх өдрүүдэд "Бага бохирдолтой" байсан ба агаар дахь PM2.5 тоосонцор 1-р хороолол, Зурагт, Нисэх орчим "Бохирдолтой" түвшинд хүрч, бусад цэгээс их агууламжтай байсан байна.

Хүснэгт 4. 2020 оны халаалтын улирлын агаарын чанарын мэдээ / 2020 оны 1-р сараас 5-р сарын 15 хүртэл/

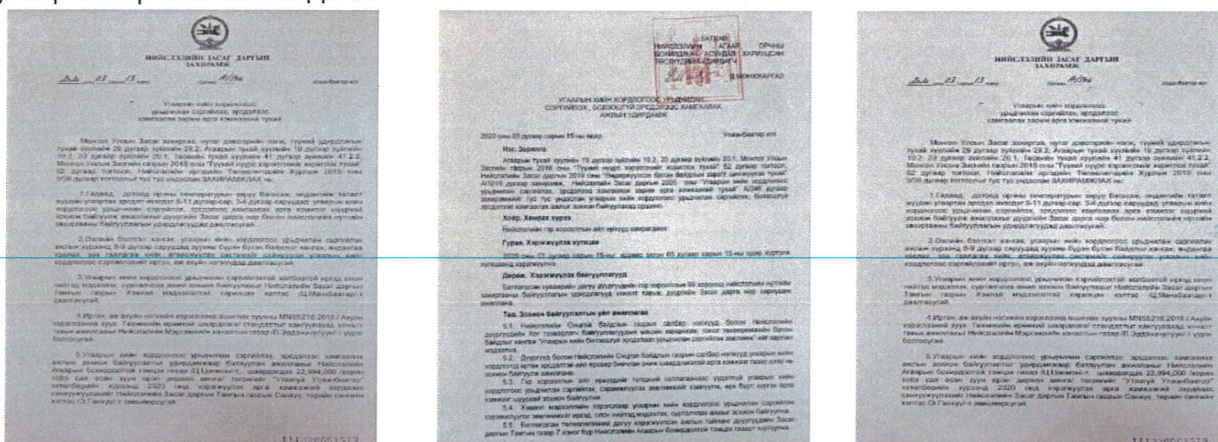
Дотоод орчны агаарын чанарыг сайжруулах төсөл арга хэмжээг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд:

МУ-д мөрдөгдөж байгаа Угаарын хий мэдрэгч төхөөрөмжийн батлагдсан стандарт байхгүй тул Европын холбооны EN 50291-1:2018 "Хий илрүүлэгч-Хувийн сууцанд угаарын хийг илрүүлэхэд зориулсан цахилгаан төхөөрөмж" стандартыг орчуулан "Стандарт, хэмжил зүйн газар"-т хүргүүлсэн бөгөөд 2020 оны 07 дугаар сарын 15-ны өдөр хүртэл хугацаанд уг стандартыг мөрдөн ажилласан.

Стандарт батлуулах ажлын хүрээнд НАБТГ-ын даргын 2020 оны А/14 тоот тушаалаар ажлын хэсэг байгуулан Шинжлэх Ухааны Академийн Физик технологийн хүрээлэнтэй гэрээ байгуулан Угаарын хийн мэдрэгч төхөөрөмжийн судалгаа, эрсдэлийн үнэлгээг хийлгэсэн. Мөн угаарын хий мэдрэгч төхөөрөмжийн “Хий илрүүлэгч. Хувийн сууцанд угаарын хий (СО) илрүүлэхэд зориулсан цахилгаан аппарат. 1-р хэсэг: Туршилтын арга болон ажиллагааны шаардлага MNS EN 50291-1:2020” стандартыг Стандарт хэмжил зүйн газрын даргын 2020 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрийн С/29 дүгээр тушаалаар баталсан.

Мөн НАБТГ-ын даргын 2020 оны 03 дугаар сарын 31-ний өдрийн А/29 тоот тушаалаар ажлын хэсэг байгуулж “Дулааны эх үүсвэрээ цахилгаан халаалтаар шийдсэнээр гэр болон байшин сууцны дотоод орчны агаарын чанар, хүний эрүүл мэндэд үзүүлж буй нөлөөллийн судалгаа, үр ашгийн тооцоо” хийлгэсэн. Судалгааны үр дүнд цахилгаан халаагууртай бүлгийн өвчлөлтийн байдал зуухтай бүлгийнхээс 6,9%-иар бага байсан.

НЗД-ын 2020 оны 03-р сарын 13-ны өдрийн “Угаарын хийн хордлогоос урьдчилан сэргийлэх, болзошгүй эрсдэлээс хамгаалах тухай зарим арга хэмжээний тухай” А/346 дугаар захирамж батлагдсан.

Захирамжийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллахаар Нийслэлийн Агаар, орчны бохирдлын асуудал хариуцсан төслүүдийн удирдагч Д.Мөнхжаргалын баталсан удирдамж, ажлын төлөвлөгөөний дагуу 2020 оны 3-р сарын 15-ны өдрөөс эхлэн 5-р сарын 15-ны өдөр хүртэл зохион байгуулж ажиллахыг Онцгой байдлын газар, Мэргэжлийн хяналтын газар, Агаарын бохирдолтой тэмцэх газар болон Нийслэлийн 6 дүүргийн Засаг дарга нарт үүрэг өгсөн. Энэ ажлын хүрээнд дүүрэг тус бүр “Угаарын хийн хордлогоос урьдчилан сэргийлэх, болзошгүй эрсдэлээс иргэдийг хамгаалах” төлөвлөгөө гарган дараах арга хэмжээг зохион байгуулж ажилласан.

Зураг 3

НОВГ-ын салбар нэгжүүдийн хэмжээнд ажилладаг машин техник, дүүргүүдийн хог тээвэрлэгч байгууллагуудын 140 техник хэрэгсэл, машин механизмаар угаарын хийн

хордлогоос урьдчилан сэргийлэх сэрэмжлүүлэг, зөвлөмжийг зарлан мэдээлэх сэрэмжлүүлэх арга хэмжээг авч ажилласан.

Зураг 4 Зарлан мэдээлэл

Угаарын хийн хордлогоос урьдчилан сэргийлэх сэрэмжлүүлэх зөвлөмжийг зарлан мэдээлсэн машин механизмыг дүүргээр үзүүлбэл:

Хүснэгт 4.

Дүүрэг	Дүүргийн Онцгой байдлын хэлтсийн	Тохижилт үйлчилгээ цэвэрлэгээний	Нийт
Баянгол	4	4	8
Баянзүрх	3	29	31
Сүхбаатар	2	10	12
Сонгинохайрхан	3	47	50
Хан-Уул	2	26	29
Чингэлтэй	3	7	10
Нийт	17	123	140

Мөн зарлан мэдээлэх ажлын хүрээнд Баянгол дүүрэг санаачлан гэр хорооллын 8 хорооны айл өрхүүдэд цагаан хоолойгоор анхааруулах зөвлөмжийг хүргэж ажилласан.

Зураг 5 Зарлан мэдээлэл хүргэх

- Үүрэн телефоны оператор компаний сэрэмжлүүлэх зурвасыг хүргэх

Үүрэн телефоны оператор 4 компанид угаарын хий хордлогод өртөх эрсдэлээс сэргийлэх зөвлөмжийг мессэж үйлчилгээгээр иргэдэд хүргэх ажлыг нийгмийн хариуцлагын хүрээнд хамтран хэрэгжүүлэх санал тавьснаас “Скайтел” ХХК болон “Жи мобайл” ХХК хүлээн авч, өөрсдийн хэрэглэгчиддээ 1 удаа сэрэмжлүүлэх зурвасыг үнэ төлбөргүй хүргэсэн.

- Угаарын хийн хордлогоос урьдчилан сэргийлэх, болзошгүй эрдэлээс урьдчилан хамгаалах сэрэмжлүүлэх зөвлөмжийг айл өрхүүдэд хүргэх

Нийслэлийн 6 дүүргийн гэр хорооллын айл өрхүүдэд угаарын хийн хордлогоос урьдчилан сэргийлэх зорилгоор 170,000 ширхэг зөвлөмжийг бэлтгэн хэвлүүлж, 3 дахь ээлжийн угаарын хий мэдрэгч төхөөрөмж тараахад өрх бүрт тараасан.

Хүснэгт 5

Дүүрэг	Өрхийн тоо	Зөвлөмжийн тоо
Баянгол	11889	11889
Баянзүрх	42503	43576
Сүхбаатар	15445	15445
Сонгинохайрхан	58234	58234
Хан-Уул	12000	12000
Чингэлтэй	28856	28856
Нийт	168927	170000

Мөн угаарын хийн хордлогоос урьдчилан сэргийлэх зөвлөмж бүхий 10000 ширхэг сэрэмжлүүлэх хуудсыг гэр хорооллын хороодын нутаг дэвсгэр дэх ус түгээх цэг, түлшний борлуулах цэг, худалдааны төв, хүнсний зах гэх мэт иргэд, олон нийт ихээр цуглардаг газруудын мэдээллийн самбарт байршуулсан.

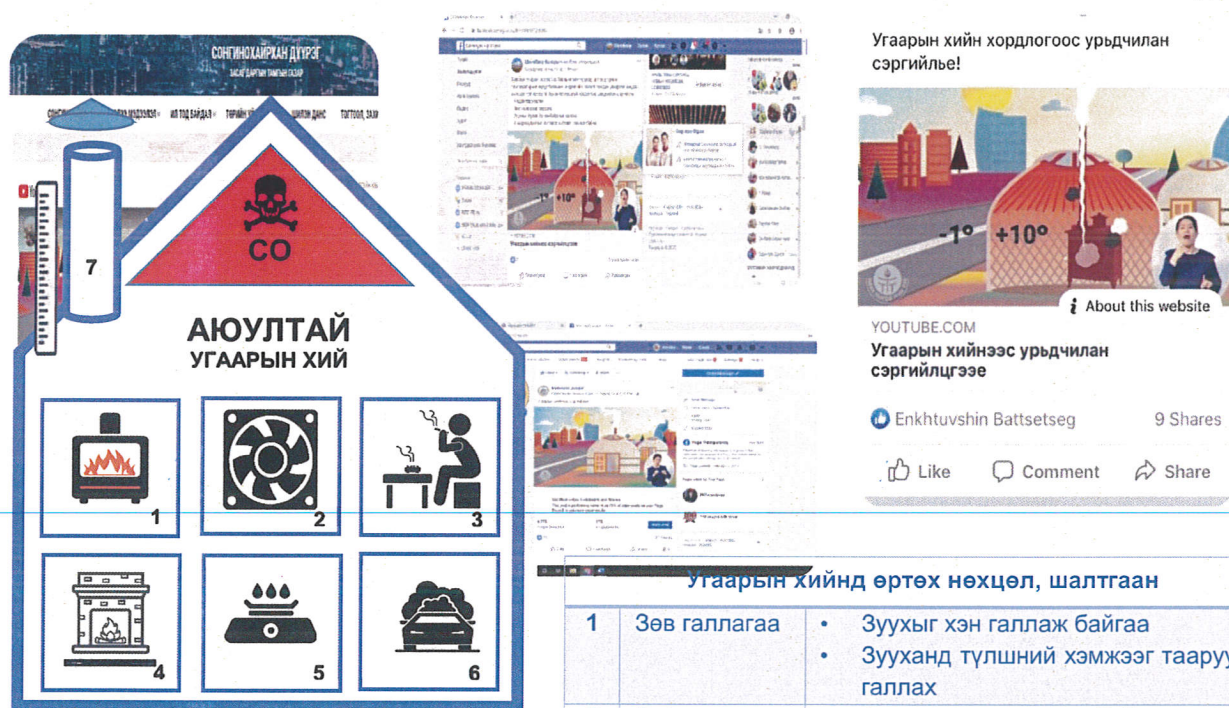
Зураг 6 Угаарын хийн хордлогоос урьдчилан сэргийлэх, сэрэмжлүүлэх зөвлөмжийг олон нийтэд сурталчлах

Угаарын хийн хордлогоос урьдчилан сэргийлэх болон зөв галлагааны заавар бүхий 2 төрлийн видеог бэлтгэж, 2020 оны 03 дугаар сарын 15-ны өдрөөс 2020 оны 05 дугаар сарын 20-ны өдрийг хүртэл иргэд, олон нийтэд 1620 удаагийн давтамжтайгаар ETV, Eagle, Star HD, Mass TV, TM, MNC, TV-5, SBN, UBS зэрэг арилжааны 9 телевизээр дамжуулан мэдээлэл хүргэж байна. Мөн нийслэлийн нутгийн захиргааны 44 байгууллага, 6 дүүргийн веб сайт болон цахим хуудсаар дамжуулан мэдээлэл хүргэж ажилласан.

Угаарын хийн мэдрэгч төхөөрөмжийг айл өрхүүдэд суурилуулах ажлын хүрээнд:

Хавар намрын улиралд гэр, байшингийн гадаад, дотоод орчны температурын зөрүү багасаж, яндангийн таталт багасаж түлшний шаталт муудсанаар угаартах эрсдэл ихэсдэг. Мөн салхины хурд, температур, чийгшил зэрэг цаг агаарын нөхцөл байдал ихээхэн нөлөөлдөг.

Зураг 7

Монгол Улсын Засгийн газрын 2019 оны 10 дугаар сарын 9-ний өдрийн хуралдааны 43 дугаар тэмдэглэлээр нийслэлийн агаарын чанарыг сайжруулах 2,3 дугаар бүсэд орших айл өрхийг угаарын хийн мэдрэгчээр хангах ажлыг зохион байгуулах, Нийслэлийн Засаг даргын 2019 оны 11-р сарын 04-ний өдрийн “Агаарын бохирдолтой тэмцэх талаар авч хэрэгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай” А/1149 захирамжаар тус тус үүрэг өгөгдсөн.

Угаарын хийнд өртөх нөхцөл, шалтгаан		
1	Зөв галлагаа	- Зуухыг хэн галлаж байгаа - Зууханд түлшний хэмжээг тааруулж галлах
2	Агааржуулах систем	- Агааржуулах систем байгаа эсэх - Тогтмол агаар сэлгэлт хийдэг эсэх
3	Тамхины хэрэглээ	- Гэртээ тамхи татдаг эсэх - Олон хүн нэг дор тамхи татдаг эсэх
4	Зуух, пийшингийн бүрэн бүтэн байдал	- Зуухны битүүмжлэл сайн эсэх - Ханан пийшинг зөв өрсөн эсэх - Үнс дүүрсэн эсэх - Зуух хэт хөрсөн эсэх
5	Газын зохисгүй хэрэглээ	- Газыг - Хийгээр халаагч эвдрэл гэмтэлтэй эсэх
6	Автотмашин утаанаас	Гражийн хаалга хаалттай машин асаах
7	Яндангийн хэлбэр хийцээс	- Яндангийн өндрийн хэмжээ - Яндангийн малгайтай эсэх - Янданг тогтмол хөөлдөг эсэх

Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагчийн 2019 оны А/1245 дугаар захирамжаар БНХАУ-ын Хамгаалал дохиоллын технологийн “PGST” ХХК-тай хийсэн гэрээний дагуу Нийслэлийн Онцгой байдлын газрын “Аврах 105 дугаар анги”-д нийт **200,000** /хоёр зуун мянган/ ширхэг угаарын хий мэдрэгч төхөөрөмж хүлээж авсан. Сайжруулсан түлшний хэрэглээг нэвтрүүлэх явцад үүссэн нөхцөл байдалтай холбогдуулж Нийслэлийн Онцгой комиссын 2020 оны 1 дүгээр сарын 08-ны өдрийн 1 дүгээр хуралдааны

тэмдэглэлээр өгсөн үүрэг даалгаврыг хэрэгжүүлэх ажлыг эрчимжүүлж Нийслэлийн Онцгой байдлын газрын дэд дарга, дэд хурандаа Э.Эрдэнэбаатар, Нийслэлийн Онцгой комиссын нарийн бичгийн дарга, дэд хурандаа Н.Оюунбат нар оролцож, угаарын хий мэдрэгчийг хэрхэн айл өрхүүдэд ажиллуулах заавар зөвлөмжийг өгсөн.

Зураг 8 Сургалт хийж буй байдал

- 1 дүгээр ээлжний 20,000 ширхэг угаарын хийн мэдрэгч төхөөрөмжийг 2020 оны 01 дүгээр сарын 12-ны өдөр төвийн 6 дүүргийн 13 хорооны 19767 өрхөд;
- 2 дугаар ээлжний 50,000 ширхэг угаарын хийн мэдрэгч төхөөрөмжийг 2020 оны 01 дүгээр сарын 19-ний өдөр төвийн 6 дүүргийн 19 хорооны 47090 өрхөд;
- 3 дугаар ээлжний 65,000 ширхэг угаар мэдрэгч 2020 оны 03 дугаар сарын 22-ны өдөр ирж COVID-19 вирусын халдвартай газраас ирсэн тул Улсын онцгой комисс шийдвэрийн дагуу ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийж 2020 оны 03 дугаар сарын 27-ны өдөр төвийн 6 дүүргийн 36 хорооны 63461 өрхөд;
- 4 дүгээр ээлжний угаарын хийн мэдрэгчийн нийлүүлэлт шинэ коронавирусын тархалтын улмаас удааширч 2020 оны 04 дүгээр сарын 10-ны өдөр ирж ариутгал халдваргүйжүүлэлт хийгдэн 04 дүгээр сарын 17-ны өдөр Сонгинохайрхан, Баянзүрх дүүргүүдийн 19 хорооны 32,151 айл өрхөд суурилуулж төхөөрөмжийн ажиллагааны заавар зөвлөгөө өгч ажилласан.

Зураг 9 Угаарын хийн мэдрэгч түгээлт

Нийслэлийн Онцгой байдлын газрын Аврах 105 дугаар ангийн агуулахад үлдэгдэл 37241 ширхэг угаар мэдрэгч төхөөрөмжийг дулааны улирал эхэлсэнтэй холбогдон агуулахад хөрсний усны нэвчилт болзошгүй тул 2020 оны 05 дугаар сарын 11-ний өдөр СБД-ийн ГТУА 74-р ангируу шилжүүлэн зөөвөрлөх ажлыг Нийслэлийн онцгой байдлын газрын дээрх 2 ангийн алба хаагчид болон НАБТГ-ын Агаарын чанарын хяналт, зохион байгуулалтын хэлтсийн дарга Г.Даваажаргалтай хяналт тавьж, тоо ёсоор шилжүүлэх ажлыг зохион байгуулсан.

Мөн 2020 оны 09-р сарын 02-ны өдөр агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд шинээр нэмэгдсэн БЗД-ийн 20-р хороо, ХУД-ийн 12,13,14-р хороо, СХД-ийн 21-р хорооны 9615 өрх, шилжиж ирсэн болон түр оршин суугч 6108 өрхөд нийт **15,723** ширхэг угаарын хий мэдрэгч төхөөрөмж суурилуулж заавар зөвлөгөө өгсөн.

Зураг 10 Угаарын хийн мэдрэгч төхөөрөмж суурилуулалт

Нийслэлийн Засаг даргын 2020 оны 8 дугаар сарын 27-ны өдрийн “Угаарын хийн мэдрэгч төхөөрөмж нэмэлтээр олгох тухай” А/1066 дугаар захирамжийн дагуу угаарын хий мэдрэгч төхөөрөмж огт аваагүй, шинээр шилжиж ирсэн, түр оршин суугчийн судалгааг үндэслэн 2020 оны 09-р сарын 26-ны өдөр 15634 ширхэг, 2020 оны 10-р сарын 09-ны өдөр 5760 ширхэг, нийт 21,394 ширхэгийг “Таван толгой түлш” ХХК-ийн Хэрэглэгчдэд үйлчлэх албанд хүлээлгэн өгсөн.

Зураг 11 Угаарын хийн мэдрэгч түгээлт

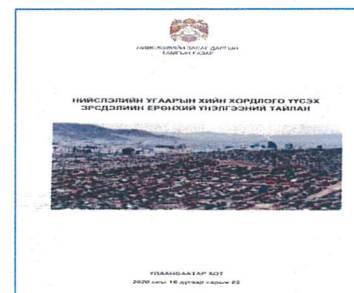
Нийслэлийн 6 дүүрэгтийн-нийт дүнгээр угаар мэдрэгч төхөөрөмж 2020 оны 10 дугаар сарын 30-ны өдрийн байдлаар 199586 ширхэг тараагдаж, нийт 3 удаагийн давтамжтай 433927 ширхэг угаарын хийн хордлогоос сэрэмжлүүлэх зөвлөмжийг тараасан байна.

Хүснэгт 6 угаар мэдрэгч төхөөрөмж таралт дүүргээр

Огноо	2020.01.1 2	2020.01.1 9	2020.03.2 7	2020.04.1 7		2020.09.0 2	2020.09.26	2020.10.09	
Дүүрэг	I ээлжний 20000 ширхэг	II ээлжний 50000 ширхэг	III ээлжний 65000 ширхэг	VI ээлжний 65000 ширхэг	Нийт 2020 онд тарааса н ширхэг	Шинээр нэмэгдсэ н 5 хороо болон шилжиж ирсэн айл өрхүүд /ширхэг/	"Таван толгой түлш"ХХК- ийн Хэрэглэгчд эд үйлчлэх алба /ширхэг	"Таван толгой түлш"ХХК- ийн Хэрэглэгчд эд үйлчлэх алба /ширхэг	Нийт
Хан-Уул	1285	3535	7180		12000	5672	1011	0	199586
Баянзүрх	4998	12663	11990	11117	40768	4205	7561	2000	
Чингэлтэй	3450	8319	16739		28508	501	1213	810	
Баянгол	1400	2289	6087		9775	671	525	190	
Сонгинохайрхан	6708	16776	11790	21034	56308	4221	3500	2160	
Сүхбаатар	1926	3508	9675		15109	453	1824	600	
Нийт	19767	47084	63460	32151	162469	15723	15634	5760	

Угаарын хийн эрсдэлийн үнэлгээ хийх ажлын хүрээнд:

НАБТГ-ийн даргын 2020 оны А/14 тоот тушаалаар ажлын хэсэг байгуулан Шинжлэх ухааны академийн Физик технологийн хүрээлэнтэй гэрээ байгуулан Угаарын хийн мэдрэгч төхөөрөмжийн судалгаа, эрсдэлийн үнэлгээг хийлгэсэн. Мөн Стандарт хэмжил зүйн газрын даргын 2020 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрийн С/29 дүгээр тушаалаар угаарын хий мэдрэгч төхөөрөмжийн "Хий илрүүлэгч. Хувийн сууцанд угаарын хий (СО) илрүүлэхэд зориулсан цахилгаан аппарат. 1-р хэсэг: Туршилтын арга болон ажиллагааны шаардлага MNS EN 50291-1:2020" стандартыг батлуулаад байна.

Нийслэлийн Засаг даргын "Угаарын хийн хордлогын эрсдэлийн үнэлгээг зохион байгуулах тухай" 2020 оны 09 дүгээр сарын 28-ны өдрийн А/1130 дугаар захирамжаар Нийслэлийн угаарын хийн хордлого үүсэх эрсдэлийг үнэлэх ажлыг зохион байгуулж, 9 дүгээр сарын 29-өөс 10 дугаар сарын 2-ны өдрүүдэд гүйцэтгэлээ. Үүнд:

- 2020 оны 9 дүгээр сарын 29-ний өдөр Ажлын хэсэг хуралдаж үнэлгээний асуулга боловсруулсан.

- 2020 оны 9 дүгээр сарын 30-ны өдөр Онцгой байдлын ерөнхий газар, Нийслэлийн онцгой байдлын газар, Гамшиг судлалын хүрээлэн, Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газар хамтарсан дэд ажлын хэсэг байгуулж, угаарын хийн хордлого үүсэх эрсдэлийн түргэвчилсэн үнэлгээний аргачлалыг боловсруулсан.
- 2020 оны 10 дугаар сарын 1-ний өдөр Нийслэлийн дүүрэг тус бүрт түргэвчилсэн үнэлгээний баг ажиллаж, тухайн дүүргийн угаарын хийн хордлого үүсэх эрсдэлийн үнэлгээг аргачлалын дагуу гүйцэтгэж, тайлан боловсруулсан.
- 2020 оны 10 дугаар сарын 1-2-ны өдрүүдэд дэд ажлын хэсэг дүүргүүдээс ирүүлсэн үнэлгээний тайлан нэгтгэх, Нийслэлийн угаарын хийн хордлого үүсэх эрсдэлийн ерөнхий үнэлгээний тайланг боловсруулж зөвлөмж гарган удирдах албан тушаалтнуудад танилцуулж батлуулсан.
- 2020 оны 11 дүгээр сарын 11-ний өдөр 02/666 дугаар албан бичгээр нийслэлийн 6 дүүргийн Засаг даргын тамгын газарт “Нийслэлийн угаарын хийн хордлого үүсэх эрсдэлийн ерөнхий үнэлгээний тайлан”-г хүргүүлсэн.

Сайжруулсан түлш нөөцлөх, түгээх, борлуулалтын цэгүүд бий болгож, үйл ажиллагааг жигдрүүлэх ажлын хүрээнд:

Сайжруулсан түлшний нөөцлөлт

Нийслэлийн Засаг даргын 2020 оны А/864 дүгээр захирамж, Нийслэлийн онцгой комиссын 2020 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдрийн хуралдааныг тус тус үндэслэн, 2020-2021 оны өвөлжилтийн бэлтгэл хангах, нийслэлийн гэр хорооллын айл өрхийн хэрэглээний сайжруулсан шахмал түлшийг нөөцлөхөд шаардлагатай агуулах түрээслэх ажлыг яаралтай зохион байгуулж, шаардлагад нийцсэн агуулахуудтай Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газар, дүүргүүдийн Засаг даргын Тамгын газар болон “Таван толгой түлш” ХХК-иудад гэрээ байгуулсан.

Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газрын даргын 2020 оны 06 дугаар сарын 26-ны өдрийн А/75 дугаар тушаалаар дээрх ажлыг зохион байгуулах ажлыг хэсэг байгуулсан бөгөөд дүүргүүдийн Засаг даргын Тамгын газар болон “Таван толгой түлш” ХХК нар хамтран 2020 оны 07 сарын 01-ний өдрөөс 6 дүүргийн агуулахын судалгааг гаргаж, сайжруулсан түлш нөөцлөх боломжтой иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын 35 агуулахтай түрээсийн гэрээ байгуулан 34,235 тн болон нийслэлийн төсвийн хөрөнгөөр баригдсан 5 агуулах, “Таван толгой түлш” ХХК-ийн 57 саравч, 28 хангамжийн баазад 60765 тн, нийт 95,000 тн сайжруулсан түлш нөөцөлсөн.

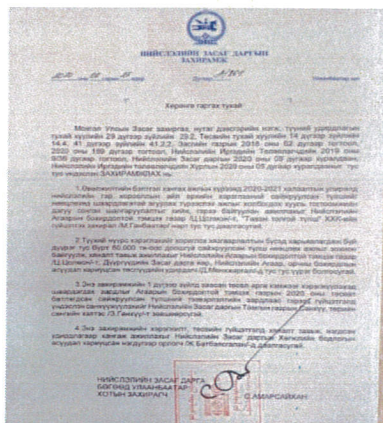
Хүснэгт 12 Түлш нөөцлэлтийн мэдээ

№	Дүүрэг	57 саравч		Хангамжийн бааз		НТО-р түрээсэлсэн агуулах		НХО-р баригдсан агуулах	
		Тоо	Нөөцлөлт /тн/	Тоо	Нөөцлөлт /тн/	Тоо	Нөөцлөлт /тн/	Тоо	Нөөцлөлт /тн/
1	БГД			1	6141	2	3740		
2	БЗД	6	1026	7	7400	4	4850	1	1196
3	СБД	14	1633	3	4198	2	2345	1	
4	СХД	28	3204	10	25000	19	20000	2	2026
5	ХУД	1	108	3	2620	3	1200	1	1200
6	ЧД	8	763	4	4250	5	2100		
нийт		57	6734	28	49609	35	34235	5	4422
Нийт					95000				

Сайжруулсан түлшний нөөцлөлт бүрдүүлснээр нийслэлийн гэр хорооллын 198,000 айл өрхийг сайжруулсан түлшээр хэвийн хангаж, 2020-2021 оны халаалтын улиралд түлшний хомсдол үүсэхээс урьдчилан сэргийлэх юм.

“Таван толгой түлш” ХХК нь 35 агуулахаас 11 агуулахад нөөцөлсөн түлшийг Нийслэлийн Нийгмийн халамжийн газарт хүлээлгэн өгч агуулахын түлшийг бүрэн чөлөөлсөн тухай мэдэгдлийг 2020 оны 11 дүгээр сарын 27-ны албан бичгээр НАБТГ-т ирүүлсэний дагуу тус өдрөөр гэрээг тасалбар болгож, түрээслэсэн хугацааны санхүүжилтийг иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудад олгож гэрээг цуцалсан.

Зураг 12 Түлш нөөцлөлт

Нийслэлийн 6 дүүргийн сайжруулсан шахмал түлшний нөөцлөлтийг 2020 оны 12 дугаар сарын 24-ны өдрийн байдлаар харвал Сонгинохайрхан дүүрэгт 18,642 тн, Баянзүрх дүүрэг 8,506тн, Баянгол дүүрэг 10,482.2 тн, Сүхбаатар дүүрэгт 6201,6 тн, Чингэлтэй дүүрэгт 10,190 тн, Хан-Уул дүүрэгт 6,004 тн түлшийг тус тус нөөцөлж нийт 60,026.4 тн сайжруулсан шахмал түлшний нөөцтэй байна.

Хүснэгт 13 Түлш нөөцлөлтийн мэдээ

Нөөцийн мэдээ /2020.12.24-ны байдлаар/

Дүүрэг	Агуулах, саравчын тоо	Баазын тоо	Агуулах, саравчын нөөц /тн/	Баазын нөөц /тн/	Нийт нөөц /тн/
Баянзүрх	9	7	3,973	4,533.4	8,506.4
Баянгол	1	1	4,336.2	6,146	10,482.2
Сонгинохайрхан	39	9	13,655	4,987	18,642
Хан Уул	7	3	3,534.3	2,470	6,004.3
Сүхбаатар	16	3	1,903	4,298.6	6,201.6
Чингэлтэй	9	4	3,849	6,341	10,190
	81	27	31,251	28,776.0	60,026.46

Сайжруулсан түлшний тээвэрлэлт

Монгол Улсын Засгийн газрын 2018 оны “Түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглох тухай” 62, 2020 оны “Тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай” 189 дүгээр тогтоол, Нийслэлийн Засаг даргын 2019 оны 08 дугаар сарын 23-ны өдрийн А/865 дугаар захирамжийн хэрэгжилтийг хангах ажлын хүрээнд сайжруулсан түлшний хангамжийн бааз, борлуулалтын цэгүүдийн түлш

нөөцлөлт, тээвэрлэлтийн үйл ажиллагааг хэвийн тасралтгүй явуулах, гэр хорооллын айл өрхийн

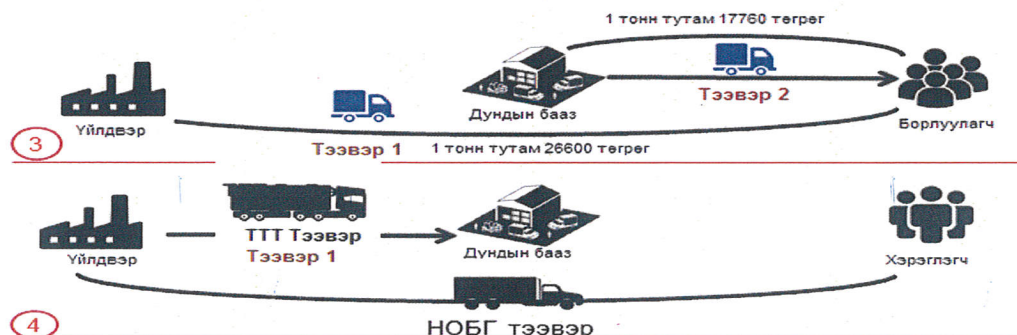

сайжруулсан түлшний хэрэглээг жигд хүртээмжтэй хангахаар 2020 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 12 дугаар сарын 24-ныг хүртэлх хугацаанд нийслэлийн агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд оршин суудаг иргэдэд тээвэрлэлтийн 22 аж ахуйн нэгж, байгууллага **67801** удаагийн рейсээр **528,243** тн сайжруулсан шахмал түлш тээвэрлэн хүргэсэн.

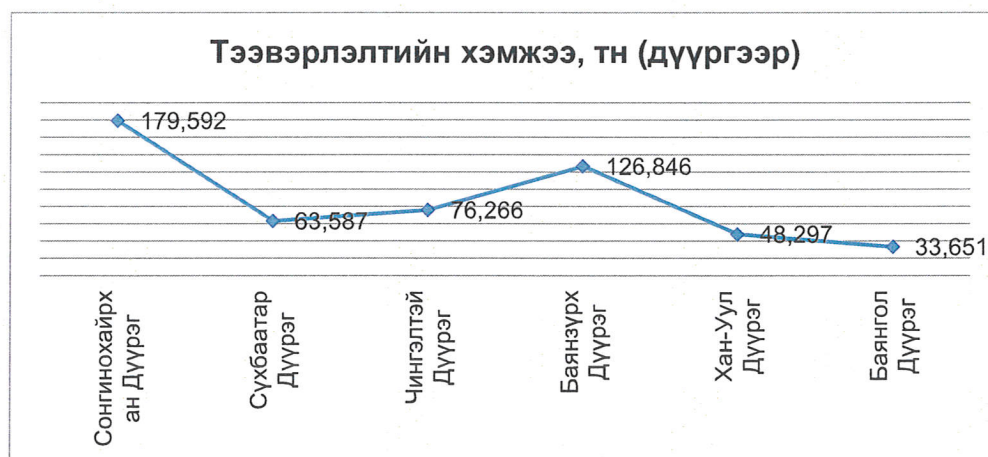
Хүснэгт 14 Түлш тээвэрлэлт

2020.01.01-12.24-ны Түлшний тээвэрлэлтийн тайлан							
№	Дүүрэг	Өдөр 09:00-23:59 хооронд		Шөнө 00:00-09:00 хооронд		Нийт /тн/	
		Тоо	Жин /тн/	Тоо	Жин /тн/	Тоо	Жин /тн/
1	Сонгинохайрхан Дүүрэг	20516	155,258	1933	24,334	22449	179,592
2	Сүхбаатар Дүүрэг	7392	53,701	918	9,886	8310	63,587
3	Чингэлтэй Дүүрэг	8355	63,495	1150	12,771	9505	76,266
4	Баянзүрх Дүүрэг	16000	114,137	1071	12,709	17071	126,846
5	Хан-Уул Дүүрэг	5964	43,990	285	4,307	6249	48,297
6	Баянгол Дүүрэг	3941	30,368	275	3,283	4216	33,651
Нийт :		62169	460952	5632	67291	67801	528243

“Таван толгой түлш” ХХК-ийн сайжруулсан түлшний үйлдвэрээс шууд борлуулалтын цэг, хангамж, дундын агуулахаас борлуулалтын цэг, төв үйлдвэрээс дундын агуулах хүртэл түлшний тээвэрлэлт хийгддэг бөгөөд тус тээврийн үйл ажиллагааг хангах, хянах, тасалдуулахгүй жигд хүртээмжтэй хуваарилах, түгээх зэрэгт нийслэлийн диспетчерүүд хяналт тавин түлшний тоон мэдээллийг гарган тамга дарж баталгаажуулан ажилласан.

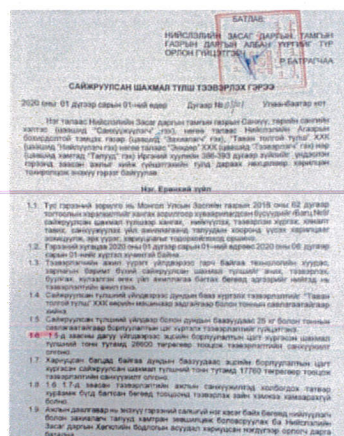
2020 оны 01 дүгээр сарын 01-ны өдрөөс 12 дугаар сарын 02-ныг хүртэлх хугацаанд сайжруулсан шахмал түлшний тээвэрлэлтийг дүүрэг тус бүрээр харвал СХД 179,592 тн сайжруулсан шахмал түлш тээвэрлэсэн бөгөөд бусад дүүргээс 2-3 дахин их байна.

Түлшний өдөр тутмын татан авалт, нийлүүлэлт, борлуулалт, түгээлт, нөөцлөлтийн мэдээг төв үйлдвэр болон хангамж дундын баазууд хариуцсан диспетчерүүдээс авдаг бөгөөд 2020 оны 1 дүгээр сард 97,570 тн, 2 дугаар сард 90,248 тн, 3 дугаар сард 46,059 тн, 4 дүгээр сард 23,241 тн 5 дугаар сард 15,599 тн, 6 дугаар сард 6,897тн, 7 дугаар сард 8,501тн, 8 дугаар сард 23,274тн, 9 дүгээр сард 37,928тн, 10 дугаар сард 73,181тн, 11 дүгээр сард 105,756 тн сайжруулсан түлшийг тээвэрлэсэн. Доорхи графикаас харахад 2020 оны 01 дүгээр сар болон 11 дүгээр саруудад сайжруулсан шахмал түлшний тээвэрлэлт өндөр байна.

Зураг 15 Түлш таталт

№	Дүүрэг	Цэгийн тоо
1	Баянгол	43
2	Баянзүрх	166
3	Сонгинохайрхан	198
4	Хан-Уул	57
5	Чингэлтэй	73
6	Сүхбаатар	73
Нийт		610

Сайжруулсан түлшний зүүн бүсийн үйлдвэр ашиглалтад орж, 2020 оны 189 дүгээр тогтоолоор ХУД, БЗД, СХД-ийн алслагдсан 5 хороо сайжруулсан түлш хэрэглэх болсонтой холбогдуулан сайжруулсан түлшний тээвэрлэлтийн тарифыг нэмэгдүүлэх зайлшгүй шаардлага үүсч Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын Санхүү Төрийн сангийн хэлтэс, Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газар, “Таван толгой түлш” ХХК нар-хамтран ажлын хэсэг байгуулан хэд хэдэн удаагийн уулзалт зохион байгуулсан.

Зураг 16

Сайжруулсан түлшний тээвэрлэлтийн тарифыг нэмэгдүүлэх ажлын хүрээнд тээвэрлэлтийн 22 компаниас Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газарт албан бичгээр хандсан. Тээвэрлэлтийн тарифыг өөрчлөх ажлын хэсэг байгуулагдан холбогдох тооцоо судалгааг 2019 оны Зам, тээврийн яамны “Жишиг норм батлах тухай” аргачлалын дагуу хийж гүйцэтгэн холбогдох байгууллагуудаас санал авч, сайжруулсан түлшний тээвэрлэлтийн тарифыг нэмэгдүүлэх захирамжийн төслийг боловсруулсан.

Нийслэлийн Засаг даргын “Сайжруулсан түлшний тээвэрлэлтийн тарифт өөрчлөлт оруулах тухай” 2020 оны 10 дугаар сарын 21-ний өдрийн А/1220 дугаар захирамжийг батлуулж, 2020 оны 11 дүгээр сарын 02-ны өдөр сайжруулсан түлшний тээвэрлэлтийн гэрээнд нэмэлт өөрчлөлтийг оруулан гэрээний хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.

Дээрх 22 компани гэрээний үүргийн дагуу 2020 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 2020 оны 12 дугаар сарын 24-ны өдрийг хүртэлх хугацаанд **528,1243** тн сайжруулсан түлшийг нийслэлийн төвийн 6 дүүргийн 30 хангамжийн бааз, 686 борлуулалтын цэгүүдэд 250 гаруй автомашинаар тээвэрлэлтийг тасралтгүй явуулж 8,2 тэрбум төгрөгийн тээвэрлэлтийн санхүүжилтийг нийслэлээс олгосон.

Хүснэгт 16

№	Аж ахуй нэгжийн нэр	Автомашины тоо	Рейсийн тоо	Түлшний хэмжээ /тн/
1	Сейф Транс ХХК	35	3310	21877
2	Өсөх мөнх гранд ХХК	32	4837	34613
3	Хийморь эйч ар трак ХХК	31	4516	31418
4	Тэхилэн ХХК	23	1235	10002
5	Энхдэлгэрэх зам констракшн ХХК	34	6535	49204
6	Бага Монгол ХХК	20	3069	21940
7	Лэнгийн цагаан овоо ХХК	19	4264	31411
8	Том гүрэн групп ХХК	23	1046	11471
9	Эрдэнэс нар хур ХХК	25	3510	20595
10	Тэс менежмент ХХК	24	3826	26781
11	Стар Нест ХХК	23	1146	14312
12	Кросс контри ХХК	23	6659	44972
13	Нью лакири констракшн ХХК	32	7790	49668
14	Өнө эрдэс баялаг ХХК	25	1468	13465
15	Натурал грийн бридж ХХК	21	1473	11026
16	Бодиз интернэйшнл ХХК	28	1702	9418
17	Дэсо хөгжил ХХК	18	1640	11812
18	Ганжуур цамхаг ХХК	21	1435	10449
19	Ю би холболт ХХК	25	1299	11575
20	Цацралт зам хөгжил ХХК	24	1366	14820
21	Уно даам ХХК	14	720	8552
22	Би кей эйч транс ХХК	25	2661	20033
23	Хутугту мөнгүр ХХК	15	70	408
24	Хувь борлуулагч	-	84	489
25	таван толгой түлш ХХК		2140	47932
Нийт		560	67801	528243

Сайжруулсан түлшний борлуулалт

ОББҮХ-ны 2019 оны 09 дүгээр сарын 05-ны өдрийн 19/12 дугаар тогтоолоор сайжруулсан хатуу түлшний үнийг түүхий нүүрсний үнээс хэтрүүлэхгүй байх, түлшний эрэлт, нийлүүлэлтийн тэнцвэрт байдлыг хангах зорилгоор сайжруулсан түлшний борлуулалтын нэг тн тутамд олгох мөнгөн урамшууллыг 15,000 төгрөг байхаар баталсан. Уг тогтоолын хэрэгжилтийг хангах зорилгоор Нийслэлийн Засаг даргын 2019 оны 09 дүгээр сарын 18-ны

өдрийн А/967 дугаар захирамжаар сайжруулсан түлшний борлуулалтын нэг тн тутамд 15,000 төгрөгийн урамшууллыг олгох шийдвэр гарсан.

Мөн Засгийн газрын 2018 оны 62 дугаар тогтоолд 2020 оны 05 дугаар сард “Тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай” 189 тогтоол гарч Баянзүрх дүүргийн 20 хороо, Сонгинохайрхан дүүргийн 21 хороо, Хан-Уул дүүргийн 12, 13, 14 дүгээр хороод нэмэлтээр сайжруулсан түлш хэрэглэх болж, нийслэлийн 6 дүүрэгт 610 борлуулалтын цэг байгуулж, сайжруулсан түлшний борлуулалтын урамшуулалд 2020 онд нийт 3,9 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон.

Зураг 15 Түлш борлуулалт

Нийслэлийн Засаг даргын 2019 оны А/1016 дугаар захирамжийн хүрээнд Зэвсэгт хүчний Жанжин штабын даргын 2020 оны А/40, А/87, Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргын 2019 оны А/420, 2020 оны А/66 дугаар тушаал, Нийслэлийн Онцгой комиссын 07 дугаар хурлын шийдвэрээр сайжруулсан шахмал түлшний хүрэлцээг хангах зорилгоор Нийслэлийн Онцгой байдлын газрын харъяа туулах чадвар өндөртэй ЗИЛ-131 маркын 28 авто машинаар “Таван толгой түлш” ХХК-тай хамтран 2019 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдрөөс 2020 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийг хүртэлх хугацаанд явуулын борлуулалтын цэгийг ажиллуулсан бөгөөд нийт 49,670 кг сайжруулсан түлшийг нийслэлийн гэр хорооллын өндөрлөг цэгүүдэд байрлах иргэдэд түгээх ажлыг зохион байгуулан ажилласан.

2020-2021 оны хувьд Нийслэлийн Агаар, орчны бохирдлын асуудал хариуцсан төслүүдийн удирдагч З.Төмөртөмөөгөөр ахлуулсан ажлын хэсэг байгуулагдан нийслэлийн агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд байрлах алслагдмал болон өндөрлөг цэгүүдэд оршин суудаг ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй, өрх толгойлсон 26,630 иргэдийн судалгааг дүүргүүдээс авч нэгтгэн алслагдмал, өндөрлөг цэгт нэмэлтээр 67 борлуулалтын цэг байгуулах ажлыг Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газар болон “Таван толгой түлш” ХХК хамтран нэмэлт борлуулалтын цэг байгуулах боломжтой байршлуудыг нэг бүрчлэн очиж, нөхцөл байдлыг тодорхойлсон.

Уг ажлын хүрээнд Нийслэлийн Засаг даргын 2020 оны 12 дугаар сарын 07-ны өдрийн А/1273 дугаар захирамж гарсан бөгөөд уг ажил 2021 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн нийслэлийн агаарын чанарыг сайжруулах бүсийн гэр хорооллын алслагдмал болон өндөрлөг цэгүүдэд сайжруулсан түлшний борлуулалтын цэгийг нэмж байгуулснаар тухайн хэсэгт оршин суудаг зорилтот бүлгийн 26,630 иргэд өөрийн гэр болон сууцандаа илүү ойр байршлуудаас сайжруулсан түлшээ авах боломж бүрдэх юм.

Зорилтот бүлгийн иргэдийг сайжруулсан түлшээр хангах ажил

Монгол Улсын Засгийн газрын 2018 оны “Түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглох тухай” 62 дугаар тогтоол, 2020 оны “Тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай” 189 дүгээр тогтоол, Орчны бохирдлыг бууруулах Үндэсний хорооны 2019 оны 19/20 дугаар тогтоол, Нийслэлийн Засаг даргын 2020 оны “Зорилтот өрхийг сайжруулсан түлшээр хангах тухай” А/30 дугаар захирамж-ийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд батлагдсан удирдамжийн дагуу нийслэлийн агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд орших зорилтот бүлгийн айл өрхийг сайжруулсан түлшээр хангах ажлыг Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газар, Нийслэлийн Нийгмийн халамжийн газар болон “Таван толгой түлш” ХХК хамтран 2020 оны 11 дүгээр сарын 21-ний өдрөөс эхлэн Баянгол, Баянзүрх, Сонгинохайрхан, Сүхбаатар, Чингэлтэй, Хан-Уул дүүргүүдийн 1 өрх тутамд 925 кг буюу нийт 6786 өрхөд 6277 тн түлшийг олгосон.

Хүснэгт 17 Зорилтот өрхийн түлш тараалт

№	Дүүрэг	Олгосон өрхийн тоо	1 өрхөд олгох түлшний хэмжээ /кг/	Нийт олгосон түлшний хэмжээ /кг/
1	Баянгол	275	925	254,375
2	Баянзүрх	1326	925	1,226,550
3	Сонгинохайрхан	2543	925	2,352,275
4	Хан-Уул	672	925	621,600
5	Чингэлтэй	1338	925	1,237,650
6	Сүхбаатар	632	925	584,600
Нийт		6786	-	6,277,050

Гэр хорооллын айл өрхийн шөнийн цахилгаан эрчим хүчний үнийг хөнгөлөх ажлын хүрээнд :

Монгол Улсын Засгийн газрын 2017 оны 07 дугаар сарын 04-ний өдрийн 199 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Гэр хорооллын айл өрхөд цахилгаан эрчим хүчний тарифын хөнгөлөлт үзүүлэх журам"-ыг үндэслэн Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2019 оны Тарифт хөнгөлөлт үзүүлэх тухай 433, 434 дугаар тогтоол гарсан. Энэхүү тогтоолын дагуу 2020 оны 01 дүгээр сараас 04 дүгээр сарын хооронд цахилгааны хөнгөлөлтөд 451,583 хэрэглэгчид 105 сая кВт.ц-ийн 11,4 тэрбум төгрөгийн тарифын хөнгөлөлт үзүүлээд байна.

2020 оны 11 дүгээр 01-ний өдрөөс 2021 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдрийг хүртэл хугацаанд гэр хорооллын хоёр тарифт тоолууртай өрхийн орой, шөнийн цагт хэрэглэсэн цахилгааны тариф болон сэргээгдэх эрчим хүчийг дэмжих тарифыг 100 хувиар хөнгөлөх тухай Монгол Улсын Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2020 оны 10 дугаар сарын 16-ний өдрийн 481 дүгээр тогтоол батлагдан хэрэгжиж эхэлсэн бөгөөд 2020 оны 11 дүгээр сарын 01-нээс 11 дүгээр сарын 30-ны хугацаанд нийт 117,432 хэрэглэгчид 13.7 сая кВт.ц-ийн 1.585.414.864 төгрөгийн тарифын хөнгөлөлт үзүүлээд байна.

Эх үүсвэрийн ялгарлын инвенторыг шинэчлэх ажлын хүрээнд:

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 21-ний өдрийн А/600 дугаар тушаалаар Агаар бохирдуулах бодисын хаягдлын тооллого хийх аргачлалыг баталсан. Уг аргачлал батлагдсантай холбоотойгоор Татварын ерөнхий газраас агаар бохирдуулах эх үүсвэр ашигладаг аж ахуйн нэгж байгууллагуудад Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

"ДЦС-2" ТӨХК нь тус аргачлалын 3.1.2.1 дэх хүснэгтэд тогтоосон хаягдлын коэффициентийг өөрчлүүлэх хүсэлтийг НАБТГ-т гаргасан ба утааны хийн хэмжилтийг 04 дүгээр сард хийж гүйцэтгэсэн. "ДЦС-3" ТӨХК тус аргачлалын дагуу ялгарлыг тооцоолох хүсэлт гаргасны дагуу 2019 оны ялгарлын тооцооллыг гаргаж өгсөн.

Японы Олон Улсын хамтын ажиллагааны "ЖАЙКА" байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлж буй "Улаанбаатар хотын агаарын бохирдлын хяналтын чадавхийг бэхжүүлэх төсөл"-ийн 3 дугаар шатыг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд хөдөлгөөнт эх үүсвэрээс ялгарч буй бохирдлыг тооцох судалгааны ажил эхэлсэн. 2017-2019 оны Агаар бохирдуулагч эх үүсвэрийн инвенторын тайланг шинэчлэх ажлын хүрээнд ЖАЙКА-гийн мэргэжилтний дэмжлэгтэйгээр 2017 болон 2018 оны суурин эх үүсвэрийн үйл ажиллагааны өгөгдөл цуглуулах, боловсруулах, ялгарлын хэмжээг тооцоолох ажил хийгдэж байна. Одоогоор эх

үүсвэрүүдийн үйл ажиллагааны өгөгдөл цуглуулах ажил 90%-тай явагдаж байгаа бөгөөд УБ хотын Гаалийн газраас Төрийн байгууллага хоорондын цахим хэлбэрээр мэдээлэл солилцох, мэдээллийн сан бүрдүүлэх, ашиглах журам Монгол Улсын Засгийн газрын 2019 оны 220 дугаар тогтоолоор батлагдан, хэрэгжиж байгаатай холбоотойгоор мэдээлэл өгөх боломжгүй тухай мэдэгдсэн. Цаашид мэдээлэл хэрхэн солилцох боломжийг судлан ажиллаж байна.

Бусад эх үүсвэрүүдийн үйл ажиллагааны цуглуулсан өгөгдөлд шинжилгээ хийж, Жайкагийн мэргэжилтнээс зааварчилгаа авч ажиллаж байна.

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 21-ний өдрийн А/600 дугаар тушаалаар Агаар бохирдуулах бодисын хаягдлын тооллого хийх аргачлалыг баталсан. Уг аргачлал батлагдсантай холбоотойгоор Татварын ерөнхий газраас агаар бохирдуулах эх үүсвэр ашигладаг аж ахуйн нэгж байгууллагуудад Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

ДЦС-2 ТӨХК нь тус аргачлалын 3.1.2.1 дэх хүснэгтэд тогтоосон Хаягдлын коэффициентийг өөрчлүүлэх хүсэлтийг НАБТГ-т гаргасан ба утааны хийн хэмжилтийг 04 дүгээр сард хийж гүйцэтгэсэн. ДЦС-3 аргачлалын дагуу ялгарлыг тооцоолох хүсэлт гаргасны дагуу 2019 оны ялгарлын тооцооллыг гаргасан.

Дотоод орчны агаарын чанарыг сайжруулах төсөл арга хэмжээг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд:

Сайжруулсан түлшний хэрэглээг нэвтрүүлэх явцад үүссэн нөхцөл байдалтай холбогдуулж Монгол Улсын Засгийн газрын 2019 оны 10 дугаар сарын 09-ний өдрийн 43 дугаар хуралдааны тэмдэглэлээр өгсөн үүрэг даалгаврын дагуу агаарын чанарыг сайжруулах 2, 3 дугаар бүсэд оршин айл өрхийг угаарын хий мэдрэгч төхөөрөмжөөр хангах ажлыг зохион байгуулан ажилласан. Энэхүү ажлын хүрээнд нийслэлийн 6 дүүргийн агаарын чанарыг сайжруулах 2,3 дугаар бүсийн 162469 өрхөд угаарын хийн мэдрэгч төхөөрөмжийг 100% хувь суурилуулсан.

Хүснэгт 6.

Дүүрэг	Өрхийн тоо	I ээлжний 20000 ширхэг	II ээлжний 50000 ширхэг	III ээлжний 65000 ширхэг	IV ээлжний 65000 ширхэг	Нийт тараасан
Хан-Уул	12000	1285	3535	7180		12000
Баянзүрх	11889	4998	12663	11990	11117	40768
Чингэлтэй	15445	3450	8535	16871		28856
Баянгол	28856	1400	2289	6087		9776
Сонгинохайрхан	40963	6708	16776	11790	21034	56308
Сүхбаатар	58241	1926	3508	9675		15109
Нийт	167394	19767	47090	63461	32151	162469

Нийслэлийн Онцгой байдлын газрын Аврах 105 дугаар ангийн агуулахад үлдэгдэл 37241 ширхэг угаар мэдрэгч төхөөрөмжийг хадгалж байсан бөгөөд дулааны улирал эхэлсэнтэй холбогдон агуулахад хөрсний усны нэвчилт болзошгүй тул 2020 оны 05 дугаар сарын 11-ний өдөр СБД-ийн ГТУА 74-р ангируу шилжүүлэн зөөвөрлөх ажлыг Нийслэлийн онцгой байдлын газрын дээрх 2 ангийн алба хаагчидтай хамтран шилжүүлэх ажлыг зохион байгуулсан.

Эрчим хүчний хэмнэлтийн бодлогыг хэрэгжүүлэх, гэр хорооллын айл өрхүүдийн цахилгааны үнийн хөнгөлөлтөнд хамруулах зорилтын хүрээнд:

Монгол Улсын Засгийн газрын 2017 оны 07 дугаар сарын 04-ний өдрийн 199 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Гэр хорооллын айл өрхөд цахилгаан эрчим хүчний тарифын хөнгөлөлт үзүүлэх журам"-ыг үндэслэн Эрчим хүчний зохицуулах хорооноос 2019 оны 11 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 2020 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдрийг хүртэл дугаацаанд өмнө 21.00 цагаас өглөөний 06.00 цагийн хооронд гэр хорооллын хэрэглэгчдийн хэрэглэсэн цахилгааны төлбөрийг тэглэх шийдвэр гарсан. "Гэр хорооллын айл өрхөд цахилгаан эрчим хүчний тарифын хөнгөлөлт үзүүлэх журам"-ыг үндэслэн Эрчим хүчний зохицуулах хорооны 2019 оны 11-ний өдөр хөнгөлөлт үзүүлэх тухай 433, 434 дугаар тогтоол гарсан. Энэхүү тогтоолын дагуу 2020 оны 01-ний өдөр Нийслэлийн гэр хорооллын 221,999 хэрэглэгч хамрагдаж 7,2 тэрбум төгрөгийн цахилгааны шөнийн тарифын хөнгөлөлт эдэлж байна.

Төвлөрсөн дулаан хангамжийн нэгдсэн системд холбогдоогүй алслагдсан төрийн байгууллагын дулаан хангамжийг сэргээгдэх эрчим хүч болон байгальд ээлтэй дэвшилтэт технологи бусад үр ашигтай технологи ашиглан шийдэх ажлын хүрээнд :

Нийслэлийн Засаг даргын 2019 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн "Халаалтын зууханд түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглох тухай" А/1377 дугаар захирамжаар нийслэлийн агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд үйл ажиллагаа явуулж байгаа тусгай зөвшөөрөлтэй иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас бусад түүхий нүүрс хэрэглэх тусгай зөвшөөрөлгүй иргэн, аж ахуйн нэгжүүдийн халаалтын зууханд түүхий нүүрс хэрэглэхийг 2020 оны 09 дүгээр сарын 15-ны өдрөөс эхлэн хориглож, цахилгаан, хийн, төвлөрсөн дулаан зэрэг байгальд ээлтэй шинэ дэвшилтэт технологи ашиглан бусад эх үүсвэрүүдээр халаалтаа шийдэхийг үүрэг болгосон. Энэхүү захирамжийн хэрэгжилтийг хангах ажлын хүрээнд УБЗАА, ДШС ТӨХК, ЦТС ТӨХК, Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газар хамтран нийслэлд үйл ажиллагаа явуулж буй түүхий нүүрс хэрэглэх тусгай зөвшөөрөлгүй 3000 гаруй халаалтын зуухны тоо мэдээллийг шинэчилж, бүсчлэлээр нь төвлөрсөн дулаан хангамж, цахилгаан халаалтад шилжүүлж, техникийн нөхцөл олгох бүрэн боломжтой төрийн өмчийн барилга байгууламжийн байршлуудыг тогтоосон.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2018 оны "Түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглох тухай" 62 дугаар тогтоолыг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд улс, нийслэлийн төсвийн хөрөнгөөр

цахилгаан болон хийн халаалтад холбогдсон төрийн өмчийн зарим сургууль, цэцэрлэгийн түүхий нүүрс хэрэглэж байх үед гарах ашиглалтын зардал болон цахилгаан, хийн халаалтад холбогдсоны дараах ашиглалтын зардлыг харьцуулан дараахь дундаж зардлын тооцоог гаргасан.

Халаалтын ашиглалтын зардлын судалгаа:

Халаалтын төрөл	2017 он	2018 он	2019 он	2020 он	Халаалтын дундаж зардал, төг
Хийн халаалт			290,746,803	240,141,500	132,722,075.75
Цахилгаан халаалт	230,856,042	324,980,350	303,273,442	194,750,948	263,465,195.65
Уурын зуухын халаалт		781,215,299	811,216,200	398,107,875	497,634,843.44
Нийт	230,856,042	1,106,195,649	1,405,236,445	833,000,323	893,822,114.84

Нийслэлийн Агаар, орчны бохирдлын асуудал хариуцсан төслүүдийн удирдагч Д.Мөнхжаргал, Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газрын Агаарын чанар, хяналт, зохион байгуулалтын хэлтсийн дарга Г.Даваажаргал, Хэсэгчилсэн дулаан хангамжийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэн Э.Цогзолмаа нар сургууль, цэцэрлэгийн төлөөллүүд уулзалт хийсэн.

Монгол Улсын Засгийн газрын 2018 оны “Түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглох тухай”

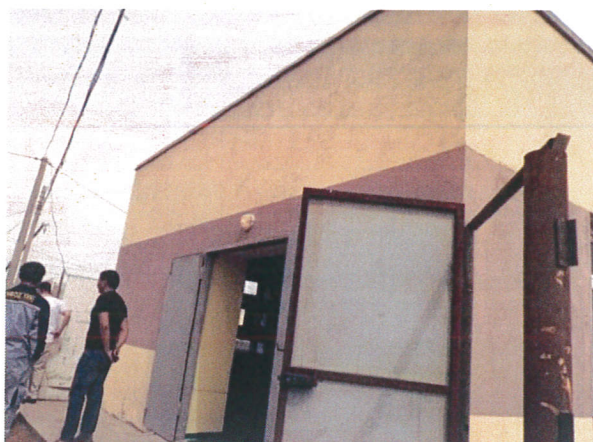
62 дугаар тогтоол, Нийслэлийн Засаг даргын 2019 оны А/1377 дугаар захирамжийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд Хан-Уул дүүргийн 13 дугаар хорооны Шувуун фабрик Туул хороо дахь хэсэгчилсэн инженерийн халаалтын зуухны үйл ажиллагаатай Нийслэлийн Агаар, орчны бохирдлын асуудал хариуцсан төслүүдийн удирдагч Д.Мөнхжаргал, Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газрын Агаарын чанар, хяналт, зохион байгуулалтын хэлтсийн дарга Г.Даваажаргал, мэргэжилтэн Э.Цогзолмаа, Хэсэгчилсэн инженерийн хангамжийн удирдах газрын Үйлдвэрлэлийн албаны дарга Ж.Баярсайхан, цахилгаан халаалтын компани болох “Бэст Энержи Сейвинг” ХХК-ийн удирдлагууд халаалтын 14 дүгээр зуухны үйл ажиллагаатай танилцсан.

Нийслэлийн Засаг даргын 2019 оны 12 дугаар сарын 26-ны өдрийн А/1377 дугаар захирамжийн хүрээнд 16-100 квт хүртэлх хүчин чадалтай усан халаалтын зуухнуудад бүртгэл тооллого явуулах, техникийн шийдэл гаргах, нийслэлийн гэр хороололд байрладаг, дулаан хангамжийн төвлөрсөн системд холбогдох боломжгүй зарим сургууль, цэцэрлэгийн халаалтын зуухнуудыг сольж, байгальд ээлтэй шинэ дэвшилтэт технологи нэвтрүүлэх, жишиг сургууль, цэцэрлэг болгох, туршилт судалгаа явуулах үндсэн дээр 140-р сургууль, 222-р цэцэрлэгийн халаалтын системийг судалж, цахилгаан эрчим хүчний зардлын тооцоо гарган ажлын даалгавар боловсруулан батлуулж, Нийслэлийн Засаг даргын 2020 оны 05 дугаар сарын 21-ний өдрийн А/703 захирамжийн дагуу үнэлгээний хороо байгуулагдан, тендерийн баримт бичиг боловсруулж, www.tender.gov.mn худалдан авах ажиллагааны цахим системд тендер шалгаруулалт явуулан гүйцэтгэгчээр “Бэст энержи сэйвинг” ХХК шалгарсан. Уг ажлын хүрээнд төвлөрсөн дулаан хангамжийн нэгдсэн системд холбогдох боломжгүй Чингэлтэй дүүргийн 17-р хорооны 140 дүгээр сургууль, 222 дугаар цэцэрлэгийн 16-100квт-ын хүчин чадалтай усан халаалтын зуухнуудыг байгальд ээлтэй, эрчим хүчний хэмнэлттэй цахилгаан халаалтад холбох ажлыг зохион байгуулсан.

Нийслэлийн өмчийн барилгыг төвлөрсөн дулаан хангамжид холбох ажлын хүрээнд:

Нийслэлийн Засаг даргын 2018 оны 05 дугаар сарын 11-ний өдрийн А/430 захирамжийн дагуу халаалтын зуухыг буулгаж төвлөрсөн дулаан хангамжид холбох ажлын хүрээнд Баянзүрх дүүргийн 8, 17 дугаар хорооны 6 иргэний 7 зуух, 7 барилга, 13 аж ахуйн нэгж, байгууллагын 19 зуух, 20 барилга төвлөрсөн дулаан хангамжид холбох ажил хийгдсэн. Баянзүрх дүүргийн 8, 17 дугаар хорооны 6 иргэн, 13 аж ахуйн нэгжийн барилгын нийт 26 халаалтын зуух, 27 барилгыг төвлөрсөн дулаанд холбох ажлыг “Бумба-Од” ХХК нь хийж гүйцэтгэн 2020 оны 06 дугаар сарын 16-ны өдөр Улсын комист хүлээлгэн өгөх ажлын хэсэгт “Нийслэлийн хөрөнгө оруулалтын газар”, “Нийслэлийн Мэргэжлийн хяналтын газар”, “Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газар”, “Ус сувгийн удирдах газар”, ТӨХК, “Зүүн түгээх төв” ТӨХК-ийн төлөөллүүд комиссын хуралдаанаар ашиглалтад оруулсан.

Зураг 18

Зураг 19

Нийслэлийн Засаг даргын 2019 оны 10 дугаар сарын 01-ний өдрийн А/1032 захирамжаар төвлөрсөн дулаан хангамжийн Нийслэлийн харъяа болон холбогдох төрийн байгууллагуудаас ирүүлсэн судалгааг үндэслэн УБЗАА-с дараах байршлуудын зургийн даалгавар боловсруулан ирүүлэхийг Хот байгуулалт, хөгжлийн газарт хүсэлт гаргасны дагуу 2019 оны 12 дугаар сарын 13-ны өдөр Хот байгуулалт, хөгжлийн газраас барилгажилтын мэргэжлийн зөвлөлийн 2019 оны 11-р сарын 22-ны өдрийн хурлаар дэмжигдсэн Баянгол дүүрэг Сэтгэмж цогцолбор 46-р сургууль, Баянзүрх дүүрэг 168-р цэцэрлэг, 123-р сургууль, Сонгинохайрхан дүүргийн Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний хэлтсийг төвлөрсөн дулаан хангамжийн системд холбох ажлын зураг төслийг баталгаажуулан ирүүлсэн. Мөн 2020 оны 03 дугаар сарын 10-ны өдрийн байдлаар УБЗАА-д дээрх ажлуудыг хийж гүйцэтгэх аж ахуйн нэгж байгууллагыг сонгон шалгаруулах тендер зарлагдаж гүйцэтгэгчээр “Тэргүүн Жинст”

ХХК шалгарч гэрээ байгуулан ажлыг гүйцэтгүүлж шаардагдах хөрөнгийг Нийслэлийн агаарын бохирдолтой тэмцэх газрын Утаагүй Улаанбаатар хөтөлбөрийн хүрээнд агаарын бохирдлыг бууруулах төсөл, арга хэмжээний зардлаас 1,2 тэрбум төгрөгийг санхүүжүүлсэн.

Зураг 20

Хөгжлийн банкны эх үүсвэрээр 2016 онд санхүүжүүлэх Гудамж төслийн хүрээнд хэрэгжүүлэх хөрөнгө оруулалтын төсөл, арга хэмжээ, барилга байгууламжийн жагсаалтыг баталж уг ажлын хүрээнд нийслэлийн Баянгол дүүргийн 16 дугаар хороо Гандантэгчинлэн хийд орчмын гэр хорооллын шинэчилсэн дахин төлөвлөлтийн инженерийн шугам сүлжээний нийт 1300 гаруй айлын инженерийн бүрэн хангамжтай амины орон сууцны хороолол бий болох бөгөөд тус хороо нь нийт хүн ам 5850, гэр хорооллын 1324 өрхийг төвлөрсөн дулаан хангамжийн инженерийн шугам сүлжээнд холбох ба 4 блок хэсэгт хуваан үе шат дарааллаар төвийн дулаанд холбох ажил хийгдэж байна.

Эхний ээлжинд Гандангийн дэнжийн Блок-1 буюу 150 айл өрх хамрагдах ба Блок-2-ын Туулын 17а, 17б, 17в, 18,19,20-р гудамжууд тус тус холбогдоно. Нийслэлийн Засаг даргын 2020 оны А/874 дүгээр захирамжаар Гандангийн дэнжийн Блок 1-ийг төвлөрсөн дулаан хангамжид холбох ажлын зардлын томсгосон тооцоог хийж шаардагдах санхүүжилтийг шийдвэрлэн зураг төслийг батлуулан Нийслэлийн Орон сууц дэд бүтцийн газарт шилжүүлэн тус газраас гүйцэтгэгчээр “Эхлэл, шинэчлэл, прожект” ХХК-ийг сонгон шалгаруулан, 2020 оны 12 дугаар сарын 11-ний өдөр гэрээ байгуулсан.

Зураг 21

Баянзүрх дүүргийн 10, 12 дугаар хороо, Амгалан дулааны станц орчмын 41 ширхэг халаалтын зуухны 91 барилга байгууламжийг төвлөрсөн дулааны шугамд холбох ажлыг хийж гүйцэтгэхээр Монгол-Оросын хувь нийлүүлсэн нийгэмлэг “Улаанбаатар Төмөр зам” ХНН-ын дарга Ц.Жигжиднямаа, Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагч С.Амарсайхан нар 2019 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдөр хамтран ажиллах “Санамж бичиг” байгуулсан. Санамж бичигт дурьдсаны дагуу ажлын зураг төсөл

боловсруулах /159,1 сая төгрөг/, 10,2 Гкал/ц хүчин чадалтай ус дулаан дамжуулах төв барих /667,9 сая төгрөг/, гадна 2ф250 мм-ийн голчтой 400 м урт дулааны шугамын угсралтын ажилд шаардагдах /819,4 сая төгрөг/, нийт 1,6 тэрбум төгрөгийн хөрөнгийг Монгол-Оросын хувь нийлүүлсэн “Улаанбаатар төмөр зам” ХНН гарган зураг төслийн ажлыг “Дөрвөн гүн” ХХК-иар хийлгэж гүйцэтгэгчээр нь “Билгүүн-Од констракшн” ХХК шалгарч эхний ээлжийн 577,5 хос метр дулааны шугамын угсралтын ажлыг хийж гүйцэтгэсэн.

Нийслэлийн Засаг даргын 2019 оны А/825 дугаар захирамжаар Баянзүрх дүүргийн 10, 12 дугаар хороо, Цагдаагийн академийн өргөн чөлөөнөөс Гачууртын гудамж хүртэлх 2,5 км урт 2Ф400 мм-ийн голчтой дулааны шугамын эхний ээлжийн 858 хос метр шугамын угсралтын ажлын төсөвт өртгийг 1,891,204,827 төгрөг гэж тусгасан боловч батлагдсан зураг төсвөөр 807,5 хос метр шугам 2,505,737,411 төгрөг болж 614,532,584 төгрөгийн зөрүү үүссэн. Нийслэлийн Агаар, орчны бохирдлын асуудал хариуцсан төслүүдийн удирдагч Д.Мөнхжаргалаар ахлуулсан ажлын хэсэг дулааны шугамын ажлын явцтай танилцан холбогдох байгууллага, удирдлагуудтай уулзаж нөхцөл байдлыг судлан шаардлагатай хөрөнгийн эх үүсвэрийг шийдвэрлүүлэхээр Орчны бохирдлыг бууруулах Үндэсний хороонд 2020 оны 05 дугаар сарын 27-ны өдрийн 01/2780 дугаар албан бичгээр хүргүүлсэн.

Агаар бохирдуулагч эх үүсвэрийн цахим мэдээллийн санг ашиглан тухайн жилийн өөрчлөлтийг нэгдсэн мэдээллийн санд оруулж, өөрчлөлтийг бүртгэх ажлын хүрээнд:

Агаарын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.1, 8.1.4, 8.1.5, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2018 оны “Журам батлах тухай” А/479 дүгээр тушаал, Нийслэлийн Засаг даргын 2020 оны А/190 дүгээр захирамжийг тус тус үндэслэн агаар бохирдуулагч эх үүсвэрийн нэгдсэн тоо бүртгэлийн ажлыг 2020 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдрөөс 03 дугаар сарын 06-ны өдрийг хүртэлх хугацаанд нийслэлийн 9 дүүргийн хэмжээнд зохион байгуулсан.

Зохион байгуулах ажлын хүрээнд 9 дүүргийн агаарын бохирдлын асуудал хариуцсан мэргэжилтэн, хороодын зохион байгуулагч нарт тооллого явуулах заавар зөвлөмжийг хүргэж ажилласан.

Агаар бохирдуулагч эх үүсвэрийн нэгдсэн тоо бүртгэл явуулах ажлын удирдамжийг Нийслэлийн Агаар, орчны бохирдлын асуудал хариуцсан төслүүдийн удирдагч Д.Мөнхжаргалаар батлуулан удирдамжийн дагуу тоо бүртгэлийн ажлыг дуусгаж нэгтгэн Цаг, уур орчны шинжилгээний газарт хүргүүлсэн.

7.1. Агаарын бохирдлын суурин эх үүсвэр.

а. Ердийн галлагаатай 3-15 кВт хүртэл хүчин чадалтай зуух. Үүнд: айл өрхийн ахуйн хэрэглээ, жижиг үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглаж байгаа уламжлалт болон сайжруулсан зуух, пийшин, усан халаалтын зуух хамаарна. Тооллогын мэдээг дүүрэг тус бүрээр харуулбал:

Хүснэгт 18 3-15 кВт зуухны судалгаа

	Нийт зуухны тоо	Гэрийн зуухны тоо		Гэрийн зууханд хэрэглэсэн түлшний хэмжээ			Байшингийн зуухны тоо		Байшингийн зууханд хэрэглэсэн түлшний хэмжээ		
		ердийн	сайжруулсан	Нүүрс, тн	сайжруулсан түлш	Бусад	ердийн	сайжруулсан	Нүүрс, тн	Сайжруулсан түлш	Бусад
БЗД	40598	7766	11361	30381	27000	11663	13734	7737	33409	31004	15052
БГД	9298	2167	1638	6000	4200	-	1153	4340	11371	6323	-
БНД	3155	1552	319	4732			915	369	4733		
БХД	391	253	0	1012	0	253	138	0	690		690
НД	7010	2660	550	8625		83	3365	435	14070		70
СХД	60424	16751	13287	45079	35000	564	15038	15348	65572	35621	658
СБД	14846	2760	4672	10357	12981		3678	3736	10200	11000	
ХУД	12435	2392	3113	16515	5301	79	3679	3251	18056	13398	-
ЧД	22650	3706	3693	13200	12100		8127	7124	22634	20016	
Нийт	170807	40007	38633	135901	96582	12642	49827	42340	180735	117362	16470

Тооллогод 9 дүүргийн хэмжээнд нийт **170807** айл өрхийн халаалтын зуух хамрагдсан. Уг тооллогод хамрагдах хугацаа 2019 оны 01 дүгээр сараас 12 дугаар сарын 31 хүртэлх

хугацааг тооцох ба түүхий нүүрсний хэрэглээ нь нийт 316,636 тн /2019 оны 01 дүгээр сараас 05 дугаар сар хүртэл хугацаанд хэрэглэсэн хэмжээ/, сайжруулсан түлшний хэмжээ 213944 тн /2019 оны 09 дүгээр сараас 12 дугаар сар дуустал/ байна.

б. Усан халаалтын 15-100 кВт хүртэл хүчин чадалтай зуух. Үүнд: ахуйн хэрэглээний нам даралтын усан халаалтын зуух хамрагдана. Хүснэгт 19 15-100 кВт зуухны судалгаа

№	Дүүрэг	15-100квт хүртэл хүчин чадалтай зуух		
		Зуухны тоо	Жилд хэрэглэсэн түлшний хэмжээ	
			Нүүрс, тн	Сайжруулсан түлш, тн
1	Баянзүрх	559	15093	11102
2	Баянгол	278	7506	3636
3	Багануур	76	482	0
4	Багахангай	7	788	0
5	Налайх	72	1944	0
6	Сонгинохайрхан	706	19062	13904
7	Сүхбаатар	345	9315	6317
8	Хан-Уул	298	8046	3860
9	Чингэлтэй	469	12663	7124
НИЙТ		2810	74899	45943

Усан халаалтын 15-100 кВт хүртэл хүчин чадалтай зуух нийт 2810 тоологдсон ба 2019 онд 74899 тн түүхий нүүрс, 45943 тн сайжруулсан түлш түлсэн байна.

в. Усан халаалтын 101-4200 кВт хүртэл хүчин чадалтай зуух. Үүнд: технологийн зориулалттай зуух, төвлөрсөн болон нэгдсэн дулаан хангамжийн системийн усан халаалтын зуух, барилгын болон томоохон үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглагдаж байгаа зуух;

№		Зуухны тоо	Жилийн нүүрсний хэмжээ жилд /тн/
1	ТЭЦ-2	5	253,720
2	ТЭЦ-3	13	665,322
3	ТЭЦ-4	8	3,397,772
4	Амгалан ДС	3	225,385
5	Налайх ДС	3	62,994
6	Багануур ДС	9	51,594
НИЙТ		41	4.656.787

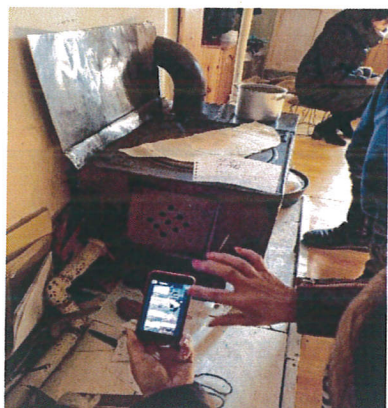
Агаарын бохирдлын хөдөлгөөнт эх үүсвэр.

- Дизель түлш болон шатахуунаар ажилладаг бүх төрлийн автотээврийн хэрэгсэл, өөрөө явагч болон зөөврийн хөдөлгөөнт хэрэгсэл хамрагдана.

Хөдөлгөөнт эх үүсвэрийн тоо бүртгэлийг Зам тээврийн хөгжлийн яамнаас ирүүлсэн ба тооллогод хамаарах хугацаанд нийт 578027 автотээврийн хэрэгсэл бүртгэгдсэн.

Зориулалт*

нийт автотээврийн хэрэгсэл		суудал	нийтийн тээвэр /автобус/	ачаа	тусгай зориулалт	цистерн	зүтгүүр	механизм	чиргүүл	мотоцикл
57802 7	42391 8	11795	7912 0	7516	2522	13649	10273	23451	5783	

Нийслэлийн Засаг даргын 2020 оны 12 дугаар сарын 15-ны өдрийн “Агаарын бохирдлын эх үүсвэрийн нэгдсэн тоо бүртгэл хийх ажлын хэсэг байгуулах тухай” А/1286 дугаар захирамжийн дагуу 2020-2021 оны тооллогын ажил хийгдэнэ.

Нийтийн тээврийн дизель автобусанд утааны тортог шүүгч DPF суурилуулах ажлын хүрээнд:

Япон Улсын Олон Улсын Хамтын Ажиллагааны "ЖАЙКА" байгууллага, Зам, тээврийн хөгжлийн яам, Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газар хамтран 2017 оны 09 дүгээр сарын 22-ны өдөр Дизель хөдөлгүүртэй 24 автобусанд (PM) хөө тортогжилтыг шүүгч DPF төхөөрөмжийг тавьж туршсан. Төслийн хугацаанд өдөрт дунджаар 1 автобуснаас 181 грамм PM шүүсэн, төсөл хэрэгжсэн 11 сарын хугацаанд 24 автобуснаас нийт 585.2 кг (PM) хөө

тортогжилтыг шүүсэн дүн гарсан ба 24 автобусны DPF төхөөрөмжийг хүлээлгэн өгсөн. Тус газраас Зорчигч тээврийн нэгтгэл ОНӨААТҮГ "Эй Эм Эм Жи" ХХК-тай хамтран БНСУ-ын CERACOM компанид үйлдвэрлэсэн дизель хөдөлгүүрээс ялгарах хорт утаа шүүгч "HUBRID" DPF, "ACTIVE" DPF төхөөрөмжийг их багтаамжийн 5 автобусанд суурилуулж туршилтын ажлыг 2018 оны 11 дүгээр сараас эхлүүлсэн. БНСУ-ын Аж үйлдвэр, худалдааны яамны харьяа Гадаад худалдааны Төлөөлөгчийн газар "КОТРО УЛААНБААТАР ГХГГ"-тай харилцан тохиролцож, 2019 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдөр "Тээврийн хэрэгслээс ялгарах хорт утааны хэмжээг бууруулах шүүлтүүр суурилуулах санамж бичиг"-ийг байгуулсан. "Эй Эм Эм Жи" ХХК-иас туршилт судалгааны тайлан, хэмжилтийн дүнг хүлээн авч үзэхэд "HUBRID" DPF нь (PM) хөө тортогжилтыг 93.2 хувь, "ACTIVE" DPF нь (PM) хөө тортогжилтыг 79.6 хувь шүүсэн дүнтэй үргэлжилж байна. Агаар, орчны бохирдлыг бууруулах зорилгоор Бүгд Найрамдах Солонгос Улсын "ITEM CHEONGOOK" Co., Ltd компанийн E-NOM төхөөрөмжийг нийтийн тээврийн үйлчилгээнд явж буй Төрийн өмчит болон хувийн хэвшлийн нийт 400 автобусанд суурилуулахаар хүлээлгэж өгч, тэдгээрт хэмжилт хийж ажиллахыг үүрэг болгосон. Зам, тээврийн хөгжлийн дэд сайдын өгсөн үүргийн дагуу 2020 оны 05 дугаар сарын 12-ны өдөр Зам, тээвэр хөгжлийн яам, Автотээврийн үндэсний төв, Нийтийн тээврийн үйлчилгээний газар хамтран E-NOM төхөөрөмжийг суурилуулсан байдалд үзлэг, шалгалт хийхэд тортогжилтын шүүгч DPF төхөөрөмжтэй Daewoo-bs 106 маркийн автобусанд E-NOM төхөөрөмж суурилуулсан үед 22.1, суурилуулаагүй үед 28.1 үзүүлэлттэй, Экобус маркийн автобусанд суурилуулсан үед 12.6, суурилуулаагүй үед 19 гэсэн үзүүлэлттэй дүн гарсан байна.

ХЯНАЛТ-ШАЛГАЛТ, СУДАЛГААНЫ ЧИГЛЭЛЭЭР ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН АЖЛЫН ТУХАЙ

100кВт-аас дээш хүчин чадалтай халаалтын зууханд магадлан итгэмжлэл явуулах, 100 кВт-аас дээш хүчин чадалтай уурын болон халаалтын зуухнаас ялгарах үнс, тоосонцрын хэмжээг бууруулах ажлын хүрээнд:

Нийслэлийн төвийн 6-н дүүрэгт үйл ажиллагаа явуулж байгаа халаалтын зуух эзэмшигч аж ахуйн нэгж, байгууллагын хүсэлтээр 2020 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 12 дугаар сарын 04-ны өдрийг хүртэлх хугацаанд нийт 48 зууханд хэмжилт хийснээс Хан-Уул дүүргийн нутаг дэвсгэрт орших 13, Сонгинохайрхан дүүргийн нутаг дэвсгэрт орших 19, Сүхбаатар дүүргийн нутаг дэвсгэрт орших нийт 8, Чингэлтэй дүүргийн нутаг дэвсгэрт орших 9 аж ахуйн нэгж, байгууллага хамрагдсан байна. Хаягдал утааны хэмжилтийн өгөгдлүүдийг боловсруулж хэмжилтийн дүнг Монгол Улсын MNS5043:2016, MNS 5919:2009, MNS5457:2005 стандартыг баримтлан заасан үзүүлэлттэй тус тус харьцуулан гаргалаа

Хүснэгт.20 УХЗ-ны стандарт хангалтын байдал

УСАН ХАЛААЛТЫН ЗУУХНЫ ХЭМЖИЛТИЙН ЖАГСААЛТ										
№	огноо	Зуух эзэмшигч байгууллаг ын нэр	УХЗ-ны нэр, хүчи н чадал	Хаяг, байршил	Бохирдуулагч бодис /мкг/м3/-ээр				Эко тоноглол	Нүүрс ний төрөл
					SO ₂	NOX	CO	TSP		
1	2020/ 01/03	“Самсара Биотехноло ги” ХХК	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Нойтон үнс баригч	НН
			CLHS	СХД-7 хороо	385	385	4212	457		

2	2020/ 01/08	“Орхон Түшээ” ХХК	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Нойтон үнс баригч	НН
			DZL-6m/ц	БЗД Үйлдвэрийн байранд	451	345	4812	597		
3	2020/ 01/11	“Молор трейд” ХХК	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Багц циклон	БН
			ECO-0,7 мВт	СХД-2 хороо Толгойт	1395	204	2179	655		
4	2020/ 02/08	“Анун сервис” ХХК 26-р зуух	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Багц циклон	БН
			Карбороб от-0,3 мВт	ЧД-13-р хороо	454	312	3562	531		
5	2020/ 02/08	“Анун сервис” ХХК 72-р зуух	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Циклон болон усан давхар шүүлтүүр	БН
			Карбороб от-0,3 мВт	ЧД-15 хороо	115	68	890	607		
6	2020/ 02/08	“Анун сервис” ХХК 67-зуух	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Багц циклон	БН
			Карбороб от-0,3 мВт	СХД 8-р хороо	450	463	3222	678		
7	2020/ 02/11	“Анун сервис” ХХК 105-зуух	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Багц циклон	ШГ
			Карбороб от-0,3 мВт	СХД 32-р хороо	242	2564	3853	318		
8	2020/ 02/12	“Анун сервис” ХХК 107-р сургууль	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Багц циклон	БН
			Экоэффе- кт -0,6 мВт	СХД 2-р хороо	246	2294	3305	1392		
9	2020/ 02/24	“Чиглэл” ХХК	MNS5043:2016		800	450	5000	600	БОЯ	БН
			Китурам 0,25мВт	ХУД 10-р хороо	340	88	3897	513		
10	2020/ 02/26	“Талс эрчим” ХХК	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Хуурай үнс баригчтай	БН
			Китурам 0,25 кВт	СХД 9-р хороо	1201	234	3200	727		
11	2020/ 03/04	“Анун сервис” ХХК 25-р зуух	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Багц циклон	ШГ
			Китурам 0,25 кВт	ЧД11-р хороо	247	397	5284	398		
12	2020/ 03/10	“Элемен” ХХК	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Хуурай үнс баригчтай	БН
			УКУ0,4кВ т	Налайх	69	494	2072	323		
13	2020/ 03/14	“Түвшин Ундраа” ХХК	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Хуурай үнс баригчтай	БН
			DZL0.7 кВт	ЧД 15- хороо	59	1589	695	398		
14	2020/ 03/10	“Стийл энд конкрийт” ХХК	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Хуурай үнс баригчтай	БН
			ШГ 0,25кВт	БГД 20- хороо	31	115	5987	515		
14	2020/ 03/11	“Сүхбаатар Дэвшил” ХХК	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Байхгүй	БН
			ШГ 0,25кВт	БГД 20- хороо	132	450	4317	874		
15	2020/ 03/19	“217 цэцэрлэг”	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Байхгүй	БН
			Еко 0,3кВт	БГД 20- хороо	12	114	5839	674		
16	2020/ 03/24	“Эм Жи Эл Акуа” ХХК	MNS5043:2016		800	450	5000	600	БОЯ	БН
			Еко 0,3кВт	СХД 7- хороо	80	224	668	496		
17	2020/	“Гүүд	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Хуурай үнс	БН

	03/19	куалитм" ХХК	Еко 0,3кВт	СХД 7-хороо	31	164	655	597	баригчтай	
18	2020/03/24	“Ану Сервис” ХХК 49-зуух	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Багц циклон	ШГ
			Кутурамы	ЧД 7-хороо	30	216	1419	530		
19	2020/03/25	“Эх хөгжил” ХХК	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Багц циклон	БН
			DZL	БЗД 23-хороо	36	378	3695	671		
20	2020/04/02	“Агро нэгтгэл трейд” ХХК	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Байхгүй	БН
			Кутурамы	СХД 32-р хороо	785	287	4812	722		
21	2020/04/07	“ЧСМО” ХХК	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Багц циклон	ТТ
			Banasaik 400 кВт	БЗД 23-р хороо	241	34	4345	511		
22	2020/04/08	“ЧСМО” ХХК	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Багц циклон	ТТ
			Krzaczek 150 кВт	БЗД 23-р хороо	195	23	4987	584		
23	2020/04/09	“Ану Сервис” ХХК	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Багц циклон	ШО
			Карбороб от-0,3 мВт	СХД 11-р хороо	408	52	1278	612		
24	2020/04/10	“Ану Сервис” ХХК 105-р зуух	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Багц циклон	ШО
			Кутурамы 0.3 мВт	СХД 11-р хороо	191	52	2089	599		
25	2020/04/14	“Монголын Алт (МАК)” ХХК	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Багц циклон	Хөөтийн уурхайн угаасан нүүрс
			GV 0.75 мВт	БЗД 11-р хороо	104	321	497	321		
26	2020/04/15	“ДЦС-2” ТӨХК	MNS5043:2016		1740	900	3320	11900	Багц циклон	БН
			35 т/ц	БГД 20-р хороо	114	301	6	1595.4		
27	2020/04/17	“Налайх Дулааны Станц ТӨХК” ХХК	MNS5043:2016		1670	1028	4050	48700	Багц циклон	НН
			КМТС 20гкалл	Налайх	374	509	240	1580		
28	2020/04/20	“ДЦС-2” ТӨХК	MNS5043:2016		615	320	6245	1200	Багц циклон	БН
			75 т/ц	БГД 20-р хороо	365	871	26	854		
29	2020/04/21	“Май Кар” ХХК	MNS5043:2016		800	450	5000	600	Байхгүй	БН
			HP 0.25 мВт	ЧД 9-р хороо	247	160	939	985		
30	2020/05/01	“Түшиг Даян Оргил” ХХК	MNS5919:2008		1500	680	940	8000	Багц циклон	АТ
			LST 2тн/цаг	СХД 20-р хороо	1379	197	784	1714		
31	2020/05/04	“Агь цагаан” ХХК	MNS5919:2008		1620	1150	1030	12000	Багц	АТ

			DZL 2тн/цаг	СХД 32-р хороо	1263	285	3142	650	циклон	
32	2020/ 05/05	“Өрнөх констракш” ХХК	MNS5919:2008		1620	1150	1030	12000	Багц циклон	АТ
			DZL 4 тн/цаг	СХД 32-р хороо	1589	197	5288	1475		
33	2020/ 05/11	“Баян нүүдлийн ертөнц” ХХК	MNS5919:2008		1500	680	940	8000	Багц циклон	АТ
			LST 2тн/цаг	СХД 32-р хороо	741	212	876	1378		
34	2020/ 06/12	“Молор трейд” ХХК	MNS5919:2008		1630	1500	4100	13000	Багц циклон	БН
			DZL 2.8 мВт	СБД 19-р хороо	885	234	7671	3285		
35	2020/ 06/15	“Элемент” ХХК	MNS 5457:2005		600	400	2000	300	-	Дизель түлш
			A6000	Налайх дүүрэг 3-р хороо	266	150	2806	666		
36	2020/ 06/18	“Тэмүүлэн од” ХХК	MNS 5919:2008		1263	285	1030	12000	Нойтон үнс баригчтай	БН
			DZL 0.2мВт	БЗД 23-р хороо	671	191	4988	1089		
37	2020/ 07/07	“Молор од” ХХК	MNS 5919:2008		1263	285	1030	12000	Нойтон үнс баригчтай	БН
			DZL 0.2Мвт	СБД 19- хороо	712	191	4180	1205		
38	2020/ 07/07	“Баясах Фүүдс” ХХК	MNS 5919:2008		1263	285	1030	12000	Нойтон үнс баригчтай	БН
					1142	934	997	1013		
39	2020/ 09/11	“Био эргэл хайрхан” ХХК	MNS 5919:2008		1150	1500	1030	12000	Нойтон үнс баригчтай	СХТ
			DZL 1тн/цаг	ХУД 13-р хороо	116	305	1001	1571		
40	2020/ 09/11	“Грийд яард” ХХК	MNS 5013:2016		800	450	5000	600	-	СХТ
			vulkan	ХУД 13-р хороо	1300	397	1047 5	574		
41	2020/ 09/14	“Ган хийц” ХХК	MNS 5919:2008		1150	1500	1030	12000	Нойтон үнс баригчтай	СХТ
			DZL 4Тн/цаг	ХУД	645	464	1345	2013		
42	2020/ 09/14	“М-Си-Эс- Кока-кола” ХХК	MNS 5919:2008		1150	1500	1030	12000	Нойтон үнс баригчтай	БН
			DZL 1.4МВт	БЗД 20хороо	801	812	1321	612		
43	2020/ 10/22	“Жэй Эйч Жэй Мандухай” ХХК	MNS 5919:2008		1150	1500	1030	12000	Нойтон үнс баригчтай	ТТ
			DZL 2Тн/цаг	СХД 32- хороо	176	181	1079	148		
44	2020/ 10/22	“Ану сервис” ХХК 107 зуух	MNS 5919:2008		800	450	5000	600	Нойтон үнс баригчтай	ТТ
			Carborobo t 0.3мВт	ХУД 9хороо	870	281	2613	464		
45	2020/ 10/22	“Ану сервис ХХК” 7 зуух	MNS 5919:2008		800	450	5000	600	Нойтон үнс баригчтай	ТТ
			Промерт ей 0,3мВт	СХД	876	170	4812	783		
46	2020/ 10/22	“Шар доктор” ХХК 7 зуух	MNS 5919:2008		1150	1630	1030	12000	Нойтон үнс баригчтай	ТТ
			DZL	ХУД- 13хороо	208	4806	1125	1254		
47	2020/ 10/30	“Ихэр шарангад” ХХК	MNS 5919:2008		1150	1630	1030	12000	Нойтон үнс баригчтай	БН
			CDZD	СХД 32 хороо	64	667	954	1542		
48	2020/	ДЦС-2	MNS 5919:2008		320	615	6245	1275	Нойтон	БН

10/30		75Т/Ц	БГД 20-хороо	433	448	1120	1200	үнс баригчтай	
48 ЗУУХНААС 31 ЗУУХ НЬ СТАНДАРТЫН ШААРДЛАГА ХАНГААГҮЙ.									
Тайлбар:НН-Налайх нүүрс, ШГ-Шарын голын нүүр, АТ-Алаг толгойн нүүрс БН-Багануурын нүүрс ШТ-Шахмал нүүрс									

График 1

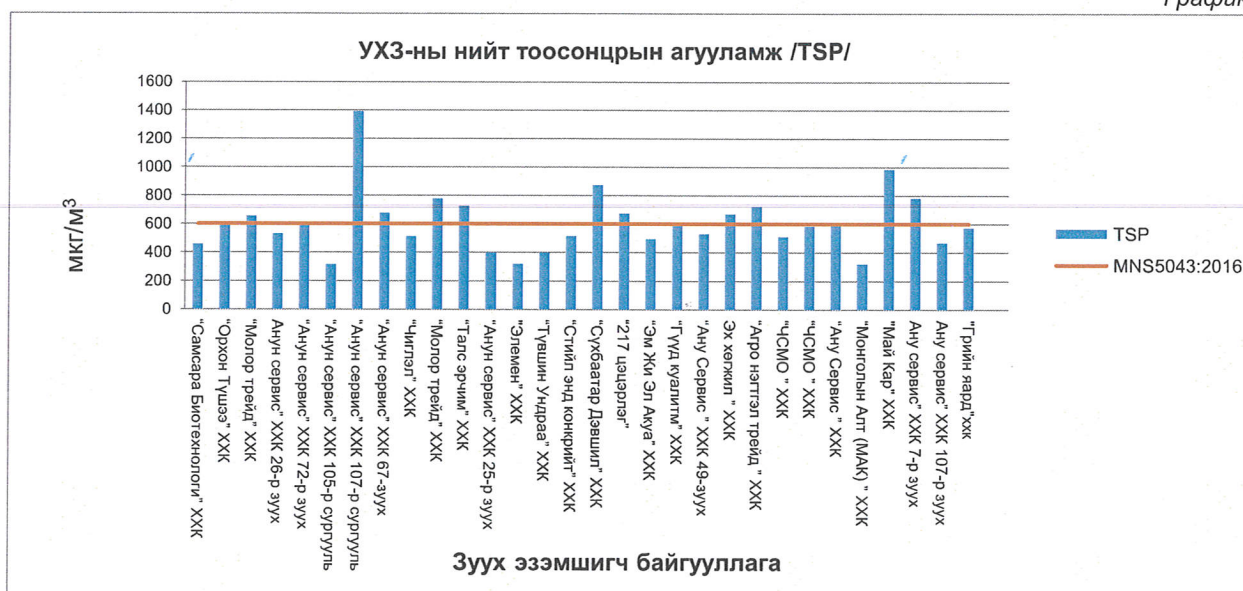

График 2

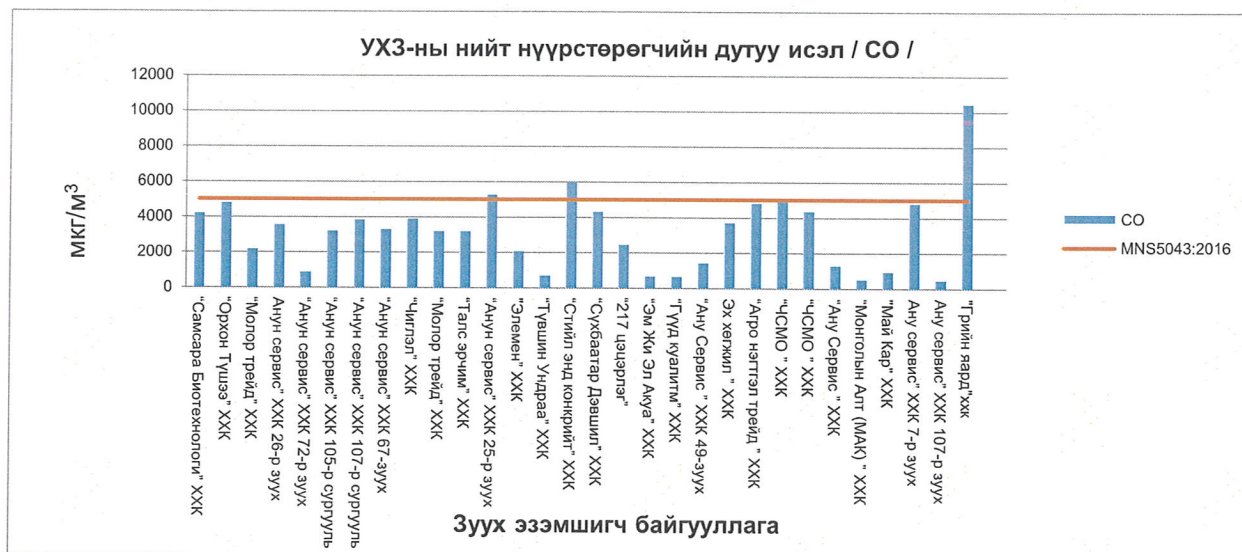

График 3

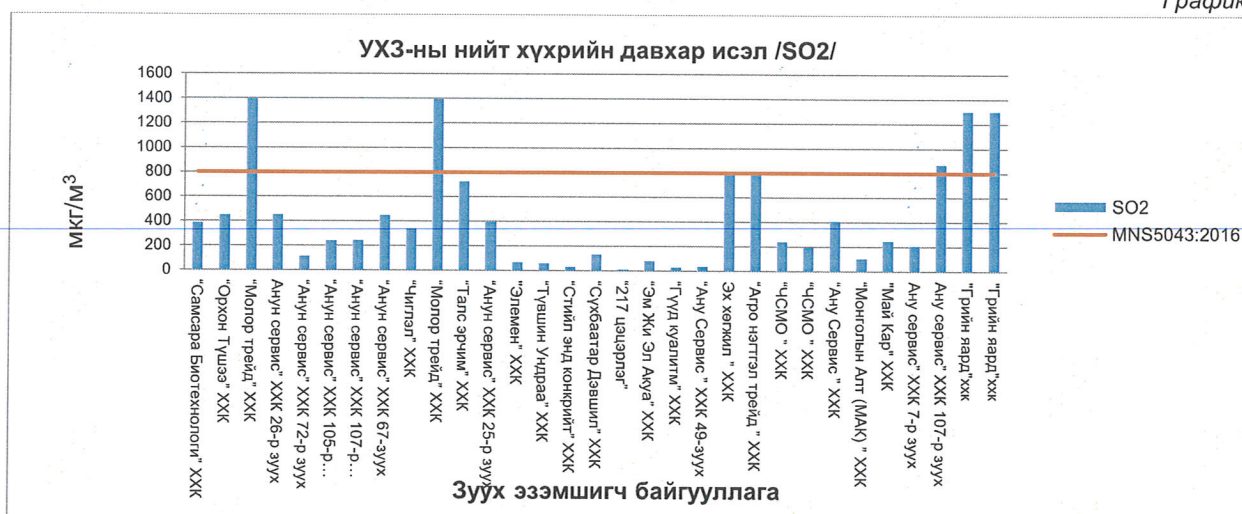

График 4

График 5

График 6

График 7

График 8

Үр дүн: 1. 100кВт-аас дээш хүчин чадалтай усан болон уурын халаалтын зуух эзэмшигч 48 аж ахуйн нэгж, байгууллагын халаалтын зууханд хаягдал утааны хэмжилт хийж, хэмжилтийн орлого 8,1 сая төгрөгийг нийслэлийн төсөвт төвлөрүүлэв.

Үр дүн: 2. Хэмжилтийн дүнгийн нэгтгэлийг дүгнэлтийн хамт Хэсэгчилсэн инженерийн хангамжын удирдах газар ОНӨААТҮГ, Нийслэлийн Мэргэжлийн хяналтын газарт 2020.12.07-ны өдрийн 02/704 тоот албан бичгээр хүргүүлсэн.

Дүгнэлт: Улаанбаатар хотод ажиллаж байгаа 100кВт-аас дээш хүчин чадалтай ус халаах зуухны хаягдал утааны хэмжилтийн дүнгээс үзэхэд стандартын шаардлага хангаагүй дараах шалтгаанууд байна. Үүнд:

1. Тухайн зуух эзэмшигч байгууллагын галч нар галлагааны ур чадвар хангалттай эзэмшээгүй,
2. Зарим зуухнууд хэт хуучирч АҮК-буурснаас дутуу шаталт их явагдах,
3. Халаалтын зуухнуудын утаа шүүх шүүлтүүрүүд ажилдаггүйгээс салгасан, дутуу ажиллагаатай, хуурай шүүлтүүрийн цэвэрлэгээ, үйлчилгээ хангалтгүй хийдэггүй
4. Нүүрс хадгалах битүүмжлэлтэй сав байхгүйгээс чийг авах, хөлдөх зэргээс шаталтад нөлөөлөх гэх мэт шалтгаанууд байна.

Иймд зуухны байгууламжын удирдах газарт эдгээр асуудлыг судлаж, зуух эзэмшигч аж ахуйн нэгж, байгууллага болон хэмжилтийн байгууллагатай санал боловсруулж, хамтран ажиллах шаардлагатай гэж үзэж байна.

Зураг 6 Хаягдал утааны хэмжилт

Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд агаар бохирдуулагч эх үүсвэр ашиглан үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхэлж буй иргэн, ААНБ-д хяналт шалгалт хийж, бүсийн дэглэм мөрдүүлнэ.

Нийслэлийн Мэргэжлийн хяналтын газартай хамтран "Байгаль орчинд сөрөг нөлөөтэй үйлдвэр,үйлчилгээнд агаарын чанарын хяналт, хэмжилт хийх тухай газрын даргаар 2020 оны 6 дугаар сарын 18-ны өдөр батлуулсан удирдамжын дагуу уулын хайрга дайрга олборлох аж ахуйн нэгжийн орчинд агаарын чанарын хэмжилт, төлөвлөгөөт хяналт, шалгалтын ажлыг хамтран хийж байна.

Хэмжилтийг АЧХЗБХ-ийн холбогдох мэргэжилтнүүд, хяналт шалгалтын ажлыг НМХГ-ын улсын ахлах байцаагч Т.Амарсайхан, ХУД-ийн МХХ-ийн дарга нар зохион байгуулан ажиллалаа. Хяналт шалгалтад 20 хүртлэх аж ахуйн нэгж байгууллага хамрагдана.

Хяналт, шалгалт: "Агаарын чанарыг сайжруулах бүс, түүнд мөрдөх журмыг шинэчлэн батлах тухай" Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагчийн хамтарсан А/433-А/820 дугаар тушаал захирамж 2019 оны 8-р сарын 14-ний өдөр батлагдан гарсан. Улаанбаатар хотын гэр хорооллыг Агаарын чанарыг сайжруулах 4 бүсэд хуваасан бөгөөд 1-р бүсэд СХД, ХУД, БЗД-ийн гэр хорооллын түүхий нүүрс хэрэглэх алслагдсан 5 хороо, сайжруулсан түлш хэрэглэх 2,3-р бүсэд 95 хороо, 4-р бүс, яндангүй бүсэд 49 хороо болгон бүсчилсэн байна.

МХЕГ-т хуралдсан Онцгой комиссын хурлаас М.Цагаанхүү даргын өгсөн үүргийн дагуу 2019 оны 12 дугаар сарын 14-ны өдрөөс эхлэн 2020 оны 1 дүгээр сарын 28-ны хугацаанд Нийслэлийн 6 дүүргийн УХЗ-нд суурилуулсан утаа шүүх төхөөрөмжинд үзлэг, шалгалтын ажлыг хийж гүйцэтгэсэн.

Үүнд:

1. Нийслэлийн Хот тохижилтийн газрын автобаазын зуухны байгууламж /ХИХУГ/
"Китурами" маркын 300кВт-ын 2ш зуухны янданд "DMC" маркын 2 ш хуурай цахилгаан шүүлтүүртэй, шүүлтүүрүүд хэвийн ажиллагаатай байсан. Галч Х.Эрдэнэ-очир 88166313
2. ЧД-ийн 138-р сургууль, 220-р цэцэрлэг /ХИХУГ/
"Китурами" маркын 300кВт-ын 2ш зуухны янданд CNP маркийн 2 ш усан шүүлтүүртэй, шүүлтүүрүүд ажиллахгүй болсон ба нэг шүүлтүүрийг зуухны байгууламжийн гадна талд гаргаж тавьсан байсан. Галч О.Батбулагаас асуухад 2 эвдэрсэн, суурилуулсан компанид дуудлага өгөөд ирээгүй байна гэсэн. Галчийн утас: 86723138
3. ЧД-ийн 61-р сургууль /ХИХУГ/

“Китурами” маркын 300кВт-ын 2ш зуухтай ДМС 1ш хуурай цахилгаан уутат шүүлтүүр гадна суурилагдсан. Цахилгаан шүүлтүүр шатсан байсан. Галч Д.Мэнд-Амар компанид дуудлага өгсөн одоогоор ирээгүй байна гэсэн. Утас: 91229989

4. ЧД-ийн 140-р сургууль, 222-р цэцэрлэг

Китурами маркын 300кВт-ын 2ш зуухтай. 2ш хуурай цахилгаан уутат шүүлтүүр зуухны байгууламжийн дотор суурьлагдсан. 1 цахилгаан шүүлтүүр нь шатсан байсан. Галч Л.Чойсүрэн Утас:95976783

Үр дүн: 2019 оны 12 дугаар сарын 14-ны өдрөөс эхлэн 2020 оны 1 дүгээр сарын 28-ны 14 УХЗ-ны байгууламжид суурилуулсан утаа шүүх төхөөрөмжийн ажиллагааны байдалд үзлэг, хэмжилт хийхэд 6 зуухны газар шүүлтүүрийг гарын авлагын дагуу ажиллуулж байсан. 5 газар доголдсон, 3 газар ажиллуулаагүй байсан.

ОББҮХ-ноос 100кВт-аас дээш хүчин чадалтай 226 УХЗ-нуудад утаа шүүх төхөөрөмжийг суурилуулсан бөгөөд шүүлтүүрийн ажиллагааны байдалд хийсэн үзлэгт тулгуурлан холбогдох санал зөвлөмжийг боловсруулан шийдвэрлүүлэхээр ОББҮХ-нд 2020 оны 5 дугаар сарын 25-ны өдрийн 03/299 дугаар албан бичгээр хүргүүлээд байна.

ОББҮХ-нд хүргүүлсэн санал: Шүүлтүүрийг нутагшуулах, тасралтгүй ажиллуулах нөхцлийг бүрдүүлэхэд дараах саналыг харгалзах шаардлагатай. Үүнд:

1. Галч нарт галлагаа хийхээс гадна шүүлтүүрийг ажиллуулах, цэвэрлэх, үйлчилгээ хийх зэрэг ачаалал нэмэгдсэн, арчилгаа үйлчилгээ хийх мэдлэг хангалтгүй зэргээс шалтгаалан шүүлтүүрийг хэвийн хангуулахад сөргөөр нөлөөлөх нөхцөл болж байна.
Энэ байдлыг харгалзаж цалин хөлсний нэмэгдлийг шийдэх, сургалт, гарын авлагаар хангах зэрэг арга хэмжээг авч шүүлтүүрийн тасралтгүй ажиллагааг хангах, байгууллагын удирдлагын зүгээс дэмжлэг үзүүлж, энэхүү технологийг нутагшуулах тал дээр анхаарч ажиллах шаардлагатай байна.
2. Галч нарт сургалт явуулж, галч, шүүлтүүр ажиллуулах операторын үнэмлэхтэй болгохыг гүйцэтгэгч компанийн зүгээс зохион байгуулах шаардлагатай.
3. Шүүлтүүрийн ажиллагаа доголдох, зуухны горимтой тохирч ажиллаж чадахгүй байгаа зэргээс шалтгаалан зарим халаалтын зуухны газрын зуухны галлагааны өрөө утаагаар дүүрч галч нар угаартаж, эрүүл мэнд амь насанд халтай нөхцөл үүсэж болзошгүй байгааг онцгой анхаарч эрсдлийг арилгах, шүүлтүүрийн тохируулгын ажлыг суурилуулж байгаа компанид хариуцуулж, бүрэн гүйцэд ажлыг дуусган хүлээн авах,
4. Халаалтын зуухны өрөөний агааржуулалтыг сайжруулах талаар зуухны байгууламжийн газрын удирдлага анхаарах,

Утаа шүүх төхөөрөмж суурилуулсан компаниуд цаашдаа тухайн суурилуулсан шүүлтүүрийн засвар үйлчилгээ хийх, сэлбэг хэрэгслийг хангах гэрээг зуух эзэмшигчтэй байгуулах гэсэн санал, дүгнэлтийг гаргаж, хүргүүлсэн.

Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжүүдээс ирүүлсэн хүсэлтийн дагуу болон НМХГ-ын БО-ны хэлтэстэй хамтран орчны агаарын чанарын хэмжилт хийж гүйцэтгэлээ. Хэмжилтэнд баримталсан стандарт “Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага” MNS 4585:2016

Аж ахуй нэгжийн үйл ажиллагааны чиглэлээр авч үзвэл:

1. Хайрганы карьер – 5
2. Тоосгоны үйлдвэрлэл-4
3. Тамхины үйлдвэрлэл-1
4. Сав баглаа боодол-1
5. Аюултай хог хаягдал шатаах зуух-1
6. Хөнгөн бетон үйлдвэр-1
7. Хайрга, дайрганы тээвэрлэлтэд ашиглагдаж буй замын дагуу-2

Хүснэгт.5 Байгаль орчинд сөрөг нөлөөтэй үйлдвэрлэл үйлчилгээнд агаарын чанарын хяналт тавих хэмжилт

№	Байгууллагын нэр	Үйл ажиллагааны чиглэл	Хаяг, байршил	Бохирдуулагч бодис /мкг/м³/-ээр				Хэмжилтийн цэг
				PM2,5	PM10	SO ₂	NO ₂	
1	"Эко Пак Монголиа"	Сав баглаа боодол үйлдвэрлэл	СХД	8	30	60	18	Үйлдвэрлэл
				7	27	38	24	Агуулах, өргөтгөл
2	"Монгол тамхи Со" ХХК	Тамхи үйлдвэрлэл	СХД	15	51			Үйлдвэрлэл
				14	45	-	-	Агуулах
				10	35			офисс
3	"Скорпион сервис" ХХК	Тоосгоны үйлдвэр	ХУД	12	48	-	-	Тоосгоны бааяу
				19	98			Түүхий эдийн овоолго
4	"Шинэ тоосго" ХХК	Тоосгоны үйлдвэр	БЗД	15	66	-	-	Тоосгоны бааяу
				11	60			Түүхий эдийн овоолго
5	"Сүмбэр хунтан" ХХК	Тоосгоны үйлдвэр	ХУД	19	48	-		Тоосгоны бааяу
				19	73			Түүхий эдийн овоолго
6	"Тэмүүлэн-Од" ХХК	Хөнгөн бетоны үйлдвэрлэл	СХД	19	73	69		Түүхий эдийн овоолго
				21	81	67	-	Замын дагуу
7	"Цээцээ импекс" ХХК-Морин	Хайрга дайрганы үйлдвэр	СХД	56	429	101	37	Үйлдвэрлэл
				22	102	90	23	Замын дагуу
8	"Цээцээ импекс" ХХК- Гачуурт	Хайрга дайрганы үйлдвэр	БЗД	70	145	88	90	Үйлдвэрлэл
				460	209	68	94	Замын дагуу
9	"Бат бэх ремикон"	Хайрга дайрганы	ХУД		543	-	-	Замын дагуу

	ХХК	үйлдвэр		95 50	303			Үйлдвэрлэл
10	"Хос Монгол" ХХК	Тоосгоны үйлдвэр	БЗД	9 12	29 48	48 75	-	Түүхий эдийн овоолго Тоосгоны бааюу
11	"Элемент" ХХК	Аюултай хог хаягдал шатаах үйлдвэр	СХД	26 5	112 20	134 115	53 19	Шатаах зуухны орчим Цэвэр орчин
12	"Проперити ресурс" ХХК	Хайрга дайрганы үйлдвэр	ХУД	120 113	541 866	-	-	Үйлдвэрлэл Замын дагуу
13	"Боржин зам" ХХК	Элс, Хайрга дайрганы үйлдвэр	ХУД	54 86	189 390	-	-	Үйлдвэрлэл Замын дагуу
14	Алтанбулаг сум, ХУД-ийн хайрга дайрганы машинуудын зорчих зам дагуу	Хайрга дайрганы зам	ХУД	142 53	855 178	-	-	Замын дагуу
15	Бөхөгийн карьеруудын ашиглаж буй зам дагуу	Хайрга дайрганы зам	ХУД	104 46	316 233	-	-	Замын дагуу

Зураг 7. Байгаль орчинд сөрөг нөлөөтэй үйлдвэрлэл /Хайрга дайрганы үйлдвэр/

Үр дүн: Улаанбаатар хотын агаарын чанарт сөргөөр нөлөөлж байгаа аж ахуйн үйл ажиллагаа нь хэмжилтийн дүнгээр тодорхойлогдож байна. Үүнд:

Ялангуяа Хайрга дайрга олборлогч аж ахуйн нэгж, тэдгээрийн ашиглаж буй зам талбай нь хавар намрын улиралд Улаанбаатар хотын томоохон тоосонцрын эх үүсвэр болж байна.

Жишээлбэл: ХУД-ийн морингийн даваа, Бөхөгийн карьер орчимд хайрга дайрга тээвэрлэсэн том даацын тээврийн хэрэгслийн зорчих олон эгнээ зам гарсан /5-6 эгнээ/ гарсан, тээврийн хэрэгсийн хөдөлгөөнөөс агаарт дэгдсэн өндөр агууламжтай тоосонцор нь хөрсийг доройтуулах нөхцөл бүрдсэн байна.

Энэхүү байдал нь тухайн орчинд тоосонцор дэгдэх талбайг нэмэгдүүлэх нөхцөл болж байна.

Дүгнэлт: Иймд дараах арга хэмжээг авах саналыг дэвшүүлсэн.

Үүнд:

1. Карьерийн эзэмшигч аж ахуйн нэгж байгууллагуудын ашиглаж буй замуудыг 15-20м-ийн өргөнтэйгөөр хад дэвсэж, хатууруулж, сайжруулсан замтай болгох
2. Карьер олборлож байгаа аж ахуйн нэгжүүдийг хайрга дайрга олборлох замыг маршрутыг баталж, баталсан замаар хайрга дайрга олборлуулах
3. Дээрх ажлуудыг зохион байгуулах ажлын хэсгийг БОАЖЯ, НАБТГ, НБОГ, НМХГ оролцуулан байгуулж, холбогдох чиглэлээр хамтран ажиллах шаардлагатай гэж үзэж, НМХГ, НБОГ-т 2020 оны 12 дугаар сарын 07-ны өдрийн 03/704 тоот албан хүсэлт хүргүүлээд байна.

Нэг хот, нэг стандарт жилийн ажлын хүрээнд: Гэр хороолол дундах хөдөлгөөний эрчим ихтэй хучилтгүй авто замын дагуу, нийтийн эзэмшлийн зам талбайд хэмжилт судалгаа хийх, агаарт дэгдэх тоосонцор бууруулах талаар холбогдох газруудтай хамтран ажиллах ажлын хүрээнд НЗД-ын Агаар, орчны бохирдлыг бууруулах төслүүдийн удирдагч Д.Мөнхжаргал даргаар 2020 оны 4-р сарын 23-ны өдөр батлуулсан Гэр хорооллын шороон замууд дээр тоосонцрын хэмжээг тодорхойлох судалгааны хэмжилтийн ажлыг нийслэлийн 6 дүүргийн 8 байршилд хийж гүйцэтгэсэн.

Хүснэгт 6. Гэр хорооллын дундах авто замын хэмжилт

№	Хэмжилт хийсэн байршил		PM10 тоосонцрын агууламж мкг/м ³					
			Шороон замын агууламж			Хатуу хучилттай замын агууламж		
			Дундаж агууламж	Хамгийн их	Хамгийн бага	Дундаж агууламж	Хамгийн их	Хамгийн бага
1	Сүхбаатар дүүрэг	15, 16-р хорооны гэр хорооллын дундах зам	87	6927	28	18	639	6
		12-р хороо, Цагаан байрнаас хойших гэр хорооллын дундах зам	268	6787	73	18	639	6
2	Чингэлтэй дүүрэг	16-р хороо Хайлааст Баянхошуу холбосон автозам				18	639	6

3	Сонгинохайрхан дүүрэг	10-р хороо, Баянхошууны эцсийн буудлаас хойш шороон зам	386	9334	90	18	639	6
4		7-11-р хороо, Хувьсгалчдын гудамж, 105-р сургууль, Гүнжийн нуур	723	4069	120	18	639	6
5	Баянзүрх дүүрэг	9-р хороо, Дарь-эхийн гэр хорооллын дундах зам	301	5277	64	18	639	6
6	Баянгол дүүрэг	10-р хороо, МҮОНРТ-ийн баруун тал, гэр хорооллын дундах зам	343	3107	83	18	639	6
7	Хан-Уул дүүрэг	6-8-р хороо, Яармаг Сонсголгонгийн гэр хорооллын дундах зам	187	7286	40	18	639	6

Зураг 8. Гэр хорооллын дундах шороон замын дагуу хийсэн хэмжилтийн байршлууд

1. СХД-10-р хороо, эцсийн буудал

2. СХД-7-р хороо, 105-р сургууль

3. Цагаан байр

4. СБД-15,16-р хороо

5. Дарь-Эх,132 сургууль 212 цэцэрлэг 6. БГД-10-р хороо, 113-р сургууль

7. ХУД 4-8-р хороо

8. ЧД-16-р хороо

Дүгнэлт: Гэр хорооллын дундах шороон замын дагуу болон ойролцоо амьдарч байгаа иргэд, оршин суугчид замаас дэгдэх тоосжилтод нэрвэгдэж байгаа хэмжээг тодорхойлох, хатуу хучилттай болгосноор тоосонцрын хэмжээ хэрхэн буурч байгааг агаарын чанарын явуулын станцын хэмжилтээр тодорхойллоо.

Хэмжилтээр шороон замын ойролцоо PM10 тоосонцрын хамгийн их хэмжээ 3107мкг/м3-9334мкг/м3, дундаж агууламж нь 87мкг/м3-723мкг/м3 хамгийн бага агууламж нь 28мкг/м3-120мкг/м3 хүрч байсан бол засмал замын ойролцоо хамгийн их агууламж 639мкг/м3, дундаж агууламж нь 18мкг/м3 хамгийн бага агууламж нь 6мкг/м3 хүрч буурсан байна.

Зураг.8 Авто зам дагуу хэмжилт

Үр дүн: 1. Хэмжилтийн дүнг Нийслэлийн Авто замын хөгжлийн газарт 2020 оны 12 дугаар сарын 04-ний өдрийн 03/701 тоот албан бичгээр хүргүүлсэн.

Үр дүн: 2. гэр хорооллын иргэд, оршин суугчдын эрүүл цэвэр орчинд амьдрах, зорчих нөхцлийг хангаж, хөдөлгөөний эрчим ихтэй гол замуудыг хатуу хучилттай болгох замаар тоосжилтыг бууруулах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлсэн нь үр дүнтэй ажил болсон байна.

Автотээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийн шаталтаас ялгарах хорт хийн хяналтын ажлын хүрээнд:

Автотээврийн хэрэгслийг зогсоож шалгахад хамтран ажиллах цагдаагийн байгууллага тодорхойгүй байгаатай холбоотойгоор "Автотээврийн хэрэгслийн утааны яндангаас гарах дуу чимээ, ялгарах хаягдал утаан дахь агаар бохирдуулах бодисыг хэмжиж, үнэлгээ, дүгнэлт өгөх" удирдамж батлуулах ажилд Цагдаагийн Ерөнхий газрын

харьяа Тээврийн Цагдаагийн алба болон “Автотээврийн Үндэсний төв”- ТӨҮГ-т хянагдаж байна.

Бусад хэмжилт, судалгааны чиглэлээр хийсэн ажил:

1. ДЦС-2 болон Налайх ДЦС-ын зууханд хийсэн хаягдал утааны хэмжилт.

Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэх нөхцөлийг хангах зорилгоор Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газрын Агаарын чанарын хяналт, зохион байгуулалтын хэлтсийн хэмжилтийн баг 2020 оны 4 дүгээр сарын 9-нөөс 15-ны өдөр УБЦТС ХК-ийн харьяа ДЦС-2 ТӨХК, Налайхын ДЦС -ын ТӨХК,-ийн зууханд хаягдал утааны хэмжилт хийлээ.

Хэмжилтээр "Дулааны цахилгаан станц, дулааны станцын уурын ба ус халаах зуухны ашиглалтын үед агаар мандалд хаях утааны найрлага дахь агаар бохирдуулагч зарим бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, тэдгээрийг хэмжих арга" MNS5919:2008 стандартын хангалтын байдлыг нийт тоосонцор, TSP, хүхрийн давхар исэл SO_2 , азотын ислүүд NO_x , нүүрстөрөгчийн дутуу исэл CO гэсэн үзүүлэлтийг тодорхойллоо.

Хэмжилтийг НАБТГ-ын Агаарын чанарын хяналтын хэлтсийн мэргэжилтэн М.Отгонбаяр, У.Жаргалбаатар, С.Алтансүх нарын бүрэлдэхүүнтэй хийсэн.

Хэмжилтийн төлбөрийг БОАЖЯ-ны Сайын 2018 оны А/164 дүгээр тушаалаар баталсан тарифын дагуу тооцож, 680,000 төгрөгийг Нийслэлийн төсөвт төвлөрүүлсэн.

Зураг.9 ДЦС-ын хаягдал утааны хэмжилт

ДЦС-2-ын 1-р зуухны стандарт хангалтын байдал

- Зуухны чадал 35 т/ц
- Түлшний төрөл Багануур

Хүснэгт.7 бохирдуулагч бодис

Үзүүлэлт	NO_x мг/м ³	SO_2 мг/м ³	CO мг/м ³	TSP мг/м ³
Утааны хийн агууламж	301	114	6	1595.4
MNS 5043:2016 стандарт	900	1740	3320	11900

ДЦС-2-ын 2-р зуухны стандарт хангалтын байдал

- Зуухны чадал 75 т/ц
- Түлшний төрөл Багануур

Үзүүлэлт	NOx мг/м ³	SO ₂ мг/м ³	CO мг/м ³	TSP мг/м ³
Утааны хийн агууламж	871	365	26	854
MNS 5043:2016 стандарт	320	615	6245	1200

Налайхын ДЦС -ын ТӨХК

- Зуухны чадал КМТС 20гкалл
- Түлшний төрөл Багануур

Үзүүлэлт	NOx мг/м ³	SO ₂ мг/м ³	CO мг/м ³	TSP мг/м ³
Утааны хийн агууламж	509	374	240	1580
MNS 5043:2016 стандарт	1028	1670	4050	48700

Үр дүн: УБЦТС ХК-ийн харьяа ДЦС-2 ТӨХК, Налайхын ДЦС -ын ТӨХК,-ийн зууханд хаягдал утааны хэмжилт хийж, Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэх нөхцөлийг хангасан.

2. Нүүрсээр ажилладаг зуухыг шингэрүүлсэн хийгээр ажилладаг зуухаар сольсноор хаягдал утааны найрлагад гарах өөрчлөлт

Халаалтын зуухыг татан буулгаж, шингэрүүлсэн хийн зуухыг сольсноор агаарт хаягдах бохирдуулагч бодисын бууралтын хэмжээг тодорхойлох хэмжилтийг “Дашваажил” ХХК-ийн шингэрүүлсэн хийн халаалтын зуухан дээр хийлээ.

Хүснэгт 7. УХЗ, хийн зуухны харьцуулалт

№	Зуухны төрөл	Хүчин чадал	Түлшний төрөл	Хаягдал утааны агууламж /мг/м³/			
				TSP	SO₂	NOx	CO
MNS5043-2016			нүүрс	400	600	400	4000
1	DZH2.8	2.8МВт Өмнө ашиглагдаж байсан зуухтай ижил хүчин чадалтай зуух	нүүрс	5627	387	199	749
2	ЕН6220-074 Р-төрлийн хийн зуух вв1000-1	1МВт	Шингэрүүлсэн хийн түлш	-	5.7	155	2,5
3	ЕН6220-074 Р-төрлийн хийн зуух вв1000-2	1МВт		-	17	126	75
4	ЕН6220-074 Р-төрлийн хийн	1МВт		-	6	164	2,5

зуух вв1000-3						
MNS5043-2016	хий	-	-	240	120	

Тайлбар: TSP-нийт тоос, SO₂-хүхрийн давхар исэл, NO_x- азотын давхар исэл CO-нүүрстөрөгчийн дутуу исэл

Хэмжилтээр нүүрсээр галладаг DZH маркын 2.8МВт чадалтай усан халаатын зуухыг шингэрүүлсэн хийгээр ажилладаг EH6220-074 P-төрлийн 1МВт чадалтай зуухаар сольсоноор агаар хаягдах нийт тоос, хүхрийн давхар исэл, азотын давхар исэл, нүүрстөрөгчийн дутуу ислийн агууламж үлэмж хэмжээгээр буурсан байна. Үүнд:

Хүснэгт 8 бохирдлын бууралт

№	Хэмжих үзүүлэлт	нэгж	DZH2.8	EH6220-074 P-төрлийн хийн зуух вв1000-1	Буурсан хэмжээ /%-иар/
1	TSP	мг/м ³	5627	-	100%
2	SO ₂		387	5,7	98%
3	NO _x		199	155	23%
4	CO		749	2,5	99%

Тайлбар: TSP-нийт тоос, SO₂-хүхрийн давхар исэл, NO_x- азотын давхар исэл CO-нүүрстөрөгчийн дутуу исэл

Үр дүн: Нүүрсээр галладаг УХЗ-нуудыг шингэрүүлсэн хийгээр ажилладаг зуухаар сольсоноор агаарт хаягдах бохирдуулах бодисын хэмжээ 23-100%-иар буурах боломжтой.

СХД-ийн 5-р хороо, Баянголын 21-7 тоотод оршин суугч иргэн Б.Отгонтуулын байшин сууцын дотоод орчин дахь нүүрстөрөгчийн дутуу ислийн хэмжилтийн тайлан

“Таван толгойн түлш” ХХК-ийн үйлдвэрлэсэн сайжруулсан хатуу түлш хэрэглэж байгаа СХД-ийн 5-р хороо, Баянголын 21-7 тоот оршин суугч иргэн Б.Отгонтуулын байшин сууцанд галлагааны үеийн дотоод орчны хэмжилтийг 2 удаа хийлээ.

Хэмжилтийн зорилго: Дотоод орчны хэмжилт хийлгүүлэх тухай иргэн Б.Отгонтуулаас 2020 оны 01 дүгээр сарын 24-ний өдөр ирүүлсэн өргөдлийн дагуу дотоод орчин дахь нүүрстөрөгчийн дутуу ислийн /CO/ агууламжийн хэмжээг тодорхойлох,

Хэмжилт хийсэн хугацаа: Хэмжилтийг 2019 оны 1 дүгээр сарын 27-ноос 28-нд, 17:43:10-09:39:55 цаг хүртэлх хугацаанд оройны галлагаа, 2019 оны 1 дүгээр сарын 28-нд 09:40:05-16:41:00 хүртэлх хугацаанд өглөөний галлагааны үед хийлээ.

Хэмжилтэд ашиглагдах багаж төхөөрөмж, хэмжих арга:

Орчны хэмжилтийн багаж: АРМА-360 автомат багаж агаар дахь нүүрстөрөгчийн дутуу ислийг /CO/ тодорхойлох нил ягаан туяаны гэрлийн шингээлтийн аргачиллаар тодорхойлно. Хэмжих хязгаар 0-50ppm, 24 цагийн тасралтгүй хэмжих хүчин чадалтай.

Хүснэгт 9. Иргэн Б.Отгонтуулын зуухны хэмжилтийн үр дүн

№	Хэмжилт хийсэн байршил	Зуухны төрөл	Түлшний төрөл	Байшингийн хэмжээ м ²	Хэмжилт хийсэн хугацаа
	СХД-ийн 5-р хороо,	“Ногоон шуурга ХХК-ийн	“ТТТүлш” ХХК-ийн үйлдвэрлэсэн	31м ²	2020.01.27-ны 17:43:10-09:39:55 оройноос өглөө

	Баянголын 21-7 тоот	үйлдвэрлэсэн зуух	сайжруулсан түлш		хүртэл
					2020.01.27-ны 09:40:05-16:41:00 өглөөнөөс орой хүртэл

Байшин сууцны хэмжээ: палк болон тоосгон ханатай 31м² 2 өрөө сууц. Унтлагын болон, гал тогоо /унтлагын өрөө хамт/ гэсэн 2 өрөөтэй, таазны өндөр 2,10 м, агааржуулагчгүй “Ногоон шуурга” ХХК-ийн үйлдвэрлэсэн зуухтай ханан пийшингүй төмөр яндангаар эгц дээш шууд гарсан гаргалгаатай.

Галлагааг өөрсдөөр нь хийлгүүлсэн.

Дотоод орчны хэмжилтийг хийхдээ угаарын хийн мэдрэгч байрлуулсан гал тогоо+унтлагын өрөөний голд АРМА-360 автомат багажийг байрлуулж, 2 өдрийн галлагааны хугацаанд тасралтгүй байдлаар хийсэн.

Зураг 8. Байшин сууцны байдал

График 8. АРМА-360 (СО) дотоод орчинд оройноос өглөө хүртэлх хэмжилт

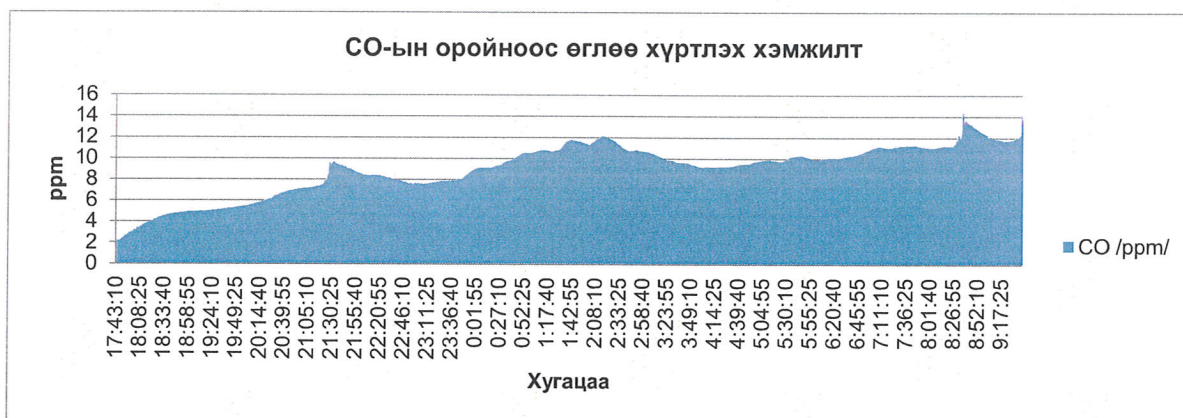
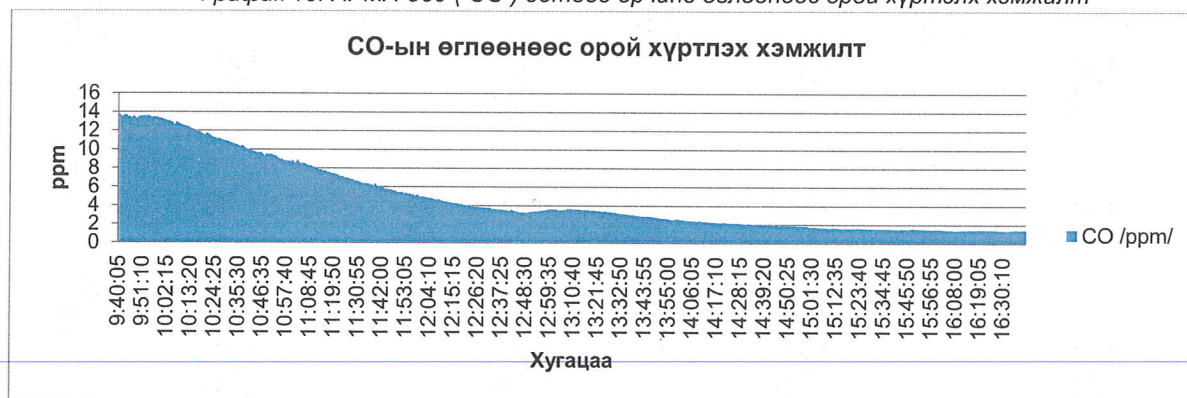

График 10. АРМА-360 (СО) дотоод орчинд өглөөнөөс орой хүртэлх хэмжилт

Угаарийн хийн өртөлтийн хэмжээ

Хүснэгт. 10 Иргэн Б.Отгонтуулын гэр доторх угаарын хийн өртөлтийн хэмжээ

№	Хэмжилт хийсэн хугацаа	Дотоод орчны нүүрстөрөгчийн дутуу ислийн агууламжийн өртөлтийн үргэлжилсэн хугацаа /ppm/хугацаа/					
		Дундаж	Хамгийн их	Хамгийн бага	0-5	5-10	10-15
1	2020.01.27-ны 17:43:10-09:39:55 /оройноос өглөө хүртэл/	/ppm/	/ppm/	/ppm/	0-5	5-10	10-15
		9	14,4	2	1 цаг 27 минут	5 цаг 30 минут	8 цаг 58 минут
2	2020.01.27-ны 09:40:05-16:41:00 /өглөөнөөс орой хүртэл/	/ppm/	/ppm/	/ppm/	0-5	5-10	10-15
		5	13,9	1,4	4 цаг 41 минут	1 цаг 17 минут	1 цаг 01 минут

Дүгнэлт

Оройны хэмжилтийн хугацаанд угаарын хий буюу нүүрстөрөгчийн дутуу ислийн хамгийн их утга 14,4 ppm, үргэлжилсэн хугацаа 8 цаг 58 минут, Өглөөний хэмжилтийн

хугацаанд угаарын хий буюу нүүрстөрөгчийн дутуу ислийн хамгийн их утга 13,9 ppm, 1 цаг 01 минут тус тус байсан нь хүний эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх түвшинд хүрээгүй байна.

3. Бусад хэмжилтийн нэгтгэл:

Хүснэгт.10 Бусад хэмжилт

№	Хэмжилт хийсэн байршил, огноо	Хэмжилтийн зорилго	Хэмжилт хийсэн үзүүлэлт /мкг/м³/				Дүгнэлт
1	СБД-ийн 9-р хороо 2020/10/09	"ТТТүлш" ХХК-ийн хангамжын баазын ойролцоо агаарын чанар суурьшлын бүсэд нөлөөлж буй эсэх	PM2,5	PM10			"Таван толгой түлш" ХХК-ийн СБД-ийн 9-р хорооны хангамжийн баазад сайжруулсан түлш савлах үеийн агаар дахь тоосонцрын хэмжигдсэн үр дүн нь тухайн хугацаанд хүний эрүүл мэндэд нөлөөлөх хэмжээнд хүрээгүй байна.
2	Нийслэлийн 6 дүүргийн авто замын дагуу 9 байршил 2020/02/06-09	Тээврийн хэрэгслээс орчны агаарын чанарт хаягдаж байгаа агаар бохирдуулагч бодис агаарын чанарт хэрхэн нөлөөлж байгаа болон авто замын хөдөлгөөнд оролцогч иргэдийн эрүүл мэндэд нөлөөлөх нөлөөллийг тодорхойлох	PM2,5 PM10	NO ₂	SO ₂	CO	Тээврийн хэрэгслийн жолооч болон замын хөдөлгөөний зохицуулагчид, мөн зам дагуу зорчиж байгаа иргэд ажил үүргээ гүйцэтгэх болон зорчих үедээ өндөр агууламжтай бохирдуулагч бодисд өртөж, эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөлөх хэмжээнд хүрсэн нь байна.
3	ДЦС-4, 32-ын тойрог, 17-ын уулзварын орчим 2020/10/09	Хүхрийн давхар исэл, азотын ислийн хэмжээг тодорхойлох		NO ₂	SO ₂		1. Хийн төлөвтэй бохирдуулагчдын хувьд богино хугацааны хэмжилтээр стандартаас даваагүй байсан боловч, урт хугацаатай буюу 24 цагийн хэмжилтээр хүхэр болон азотын давхар ислийн агууламжийг тодорхойлж, хүний эрүүл мэндэд нөлөөлөх нөлөөллийг тодорхойлох шаардлагатай. 2. ДЦС-4 станцын яндангаар хаягдаж буй хаягдал утаатай хамт агаарт тоосонцор өндөр хэмжээнд хаягдаж байна
4	Налайх дүүрэг 2020/02/11-12	Дүүргийн агаарын чанарыг тодорхойлох	PM2,5 PM10	NO ₂	SO ₂	CO	Үүнээс дүгнэхэд PM _{2,5} , PM ₁₀ тоосонцор түүхий нүүрсний шаталтаас агаарт ялгарч, Налайх дүүргийн иргэдийн эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх төвшинд хүрсэн байна.
5	СХД-ийн 5-р хороо, Баянголын 21-7 тоот	Угаарын хийн өртөлтийг тодорхойлох хэмжилт	-	-	-	CO	Оройны хэмжилтийн хугацаанд угаарын хий буюу нүүрстөрөгчийн дутуу ислийн хамгийн их утга 14,4 ppm, үргэлжилсэн хугацаа 8

	иргэн Б.Отгонтуулы н гэр 2020.01.27-28					цаг 58 минут, Өглөөний хэмжилтийн хугацаанд угаарын хий буюу нүүрстөрөгчийн дутуу ислийн хамгийн их утга 13,9 ppm, 1 цаг 01 минут тус тус байсан нь хүний эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх түвшинд хүрээгүй байна.
--	---	--	--	--	--	--

Нийслэлийн агаарын чанарын суурин харуулын мэдээг цагт тухайд нь онлайнаар www.agaar.mn, www.air.ub.gov.mn, www.aqicn.org сайтуудаар иргэдэд мэдээллэж байгаа бөгөөд суурин харуулын байршил бүрд LCD дэлгэцээр мөн БОАЖЯам, Хангарди ордон, ЦУОШГ-ын үүдэнд нийт 4 ТВ дэлгэцээр, мөн гар утасны “Агаар” аппликейшнээр дамжуулан олон нийтэд шууд хүргэж байна. Суурин харуулуудын мэдээлэл дамжуулах сервер, сүлжээний тохируулгыг холбогдох газруудаар цаг тухайд нь хийлгэж хэвийн ажиллах нөхцлийг бүрдүүлэн ажиллаж байна.

Албан бичиг, баримтыг олон нийтийн сүлжээгээр дамжуулах болон тусгай программ хангамж ашиглан олон нийтийн сүлжээнд хандахыг хориглож байгаа талаар нийт албан хаагчдад танилцуулан интернет үйлчилгээг Хангарди ордны сүлжээгээр дамжуулан авч, олон нийтийн сүлжээ, онлайн тоглоомын болон видео сан бүхий сайтуудад нэвтрэхгүй байх тохиргоог хийлгэсэн. Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах үүднээс бүх компьютерт “Kaspersky End point 10” антивирусны программ суулгахаар НМТГ-тай хамтран. “ПроGRID системс” ХХК-тай программ хангамж нийлүүлэх гэрээг байгуулахааражиллаж байна.

Албан тушаалын тодорхойлолтод заасан чиг үүргийн дагуу Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газрын албан ёсны сайт <http://aprd.ub.gov.mn/> болон Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газар фэйсбүүкийн цахим хуудсаар байгууллагын үндсэн үйл ажиллагаа, бодлого, удирдлагуудын шийдвэр, хийж буй ажлын талаарх мэдээ мэдээллийг тогтмол шинэчилэн түгээж, олон нийтэд үнэн бодитоор, шуурхай хүргэх ажлыг зохион байгуулан, иргэдийн мэдээлэл авах эрхийг ханган ажиллаж байна. Тус тайлант хугацаанд нийт 64 мэдээ бэлтгэн нийтэлж, байгууллагын ил тод байдал, байгууллагаас хийж хэрэгжүүлж буй үйл ажиллагааг олон нийтэд хүргэж ажилласан.

Гадаад харилцаа, хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн хөгжүүлэх ажлын хүрээнд:

Улаанбаатар хотын агаарын бохирдлыг бууруулах чадавхыг бэхжүүлэх төсөл-3” ийн хүрээнд загвар төсөл нь 2023 оны 4 сард дуусах бөгөөд ХЗХ-ны анхдугаар хуралдааны дараа 2018 оны 12 сараас хэрэгжиж эхэлсэн. 2017 оны 9 сард хэрэгжсэн тус төслийн 3-р үе шатны үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулах нарийвчилсан судалгаагаар төслийн хамрах хүрээ, хэрэгжүүлэх бүтэц, зохион байгуулалтыг шийдвэрлэсэн. Нээлтийн семинар, ХЗХ-гоор монгол, япон зөвшилцсөний эцэст төслөөс гарах үр дүн, шалгуур үзүүлэлт, хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг баталсан.

Төслийн зорилгыг биелүүлэх явцад (1) Орчны агаар болон бохирдуулах бодисын ялгарлын эх үүсвэрийн хяналт шинжилгээ, хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүнгийн үнэлгээ, (2) Агаарын бохирдлыг бууруулах стратеги, бодлого, шийдвэр, (3) Хэрэгжүүлэх арга хэмжээний үнэлгээ, (4) гаарын бохирдлыг бууруулах арга хэмжээний хэрэгжилт гэсэн 4 шатлал бүхий агаар орчны хяналтын тогтолцоо (Зураг1)-г бүрдүүлэхэд хувь нэмэр оруулж ажиллана.

Төслийн хүрээнд 58 ажил төлөвлөгдөж, хэрэгжиж байна. Үүнээс 17 ажил хэвийн үргэлжилж, хугацаа болоогүй 14 ажил хугацаа болоогүй, 27 ажил дэлхий нийтийг хамарсан цар тахлаас шалтгаалан хойшлогдоод байна.

ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН ЧАДАВХИЖУУЛАЛТ, НИЙГМИЙН БАТАЛГАА:

Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газар, Захирагчийн ажлын албаны бүтэц, тэдгээрийн орон тооны хязгаарыг батлах тухай Монгол Улсын Засгийн газрын 100 дугаар тогтоол, Нийслэлийн Засаг даргын эрхлэх асуудлын хүрээний зарим агентлагийн зохион байгуулалтын бүтэц, орон тооны хязгаарыг батлах тухай Нийслэлийн Засаг даргын 2019 оны А/241, 2019 оны 11 дүгээр сарын 22-ны өдрийн А/1236 дугаар захирамжаар байгууллагын орон тооны хязгаарыг 39 хүртэл байхаар тогтоосон.

2020 оны жилийн эцсийн байдлаар тус газар нь төрийн захиргааны 18, төрийн үйлчилгээний 19 (сайжруулсан түлшний үйлдвэр, дундын агуулахуудад 15 диспетчер), нийт 37 хүний орон тоотой ажиллаж байгаа бөгөөд Төрийн албаны төв зөвлөлийн 2020 оны 103 дугаар тогтоолоор 17 албан тушаалын тодорхойлолтыг боловсруулан баталгаажуулан ажиллалаа.

Байгууллагын хүний нөөцийг хөгжүүлэх, сургалтын болон нийгмийн баталгааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд дараах ажлыг хийж гүйцэтгээд байна.

Хүний нөөцийг чадавхжуулах, тогтвор суурьшилтайажиллуулах талаар байгууллагын 2020 оны төлөвлөгөөнд тусгагдсан зорилтын хэрэгжилт

Хүснэгт 11

Зорилт	№	Үйл ажиллагаа	Шалгуур үзүүлэлт	Зорилтот түвшин (тоо, хэмжээ, хувь)	Хүрсэн түвшин (хэрэгжилтийн хувь, тоо хэмжээ)	Зарцуулсан хөрөнгө, эх үүсвэр гүйцэтгэл эр(мян.төг)	Тайлбар
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Хүний нөөцийг чадавхжуулах	1.	Албан хаагчдын мэдлэг, мэргэжлийг дээшлүүлэх чиглэлээр зохион байгуулсан гадаад, дотоодын сургалт	Дотоод сургалтын тоо	5-аас доошгүй	9 удаагийн сургалтад давхацсан тоогоор 15 албан хаагч хамрагдсан. 100%	625,000	1.Худалдан авах ажиллагааны АЗ
			Албан хаагчдын хамрагдсан байдал	95 хувиас дээш	Давхацсан тоогоор 37 албан хаагч хамрагдсан. 100%		сертификатын сургалтад-6, 2.Шилэн дансны сургалтад-2, 3. ТА3-ийн сургалтад-2, 4.Цахим сургалтад-9, /давхацсан тоогоор/, 5.Төрийн удирдлагын модуль боловсруулах сургалт-1, 6.НЗДТГ-ын дэргэдэх Сургалт, судалгааны төвийн сургалтад-18, /давхацсан тоогоор/,

							7.ЭБАТ-ны сургалтад-2, 8.Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн сургалтад-2, 9.Бусад байгууллагын сургалтад-11,
			Гадаад сургалтанд албан хаагчдын хамрагдсан байдал	10 хувиас дээш	"Цэвэр агаартай хот" ОУ-ын эрдэм шинжилгээний цахим хуралдаанд 12 албан хаагчид хамрагдсан. 100%	-	Дэлхий даяар тархаад буй цар тахал болох (COVID-19)-той холбоотойгоор албан хаагчид гадаадын сургалтанд хамраагдаагүй.
			Мэргэшсэн, туршлагатай хүний нөөцийг бүрдүүлэх	3 болон түүнээс дээш жил ажилласан мэргэшсэн боловсон хүчний үзүүлэлт	95 хувиас дээш	Төрийн жинхэнэ албан тушаалд 18, төрийн үйлчилгээний албан тушаалд 19 албан хаагч, нийт 37 албан хаагч ажиллаж байна. 98.9%	-
			Хэсгийн дундаж: 98,7%				
2. Албан хаагчдын нийгмийн баталгааг хангах	3.	Цалин хөлс, шагнал урамшууллын тогтолцоог хэрэгжүүлэх	Шагнал, урамшуулалд хамрагдсан албан хаагчдын тоо	Гүйцэтгэлээр	Төрийн дээд одон медалиар 1 албан хаагч, Салбар яамны шагналаар 2, Нийслэлийн ИТХ-ын шагналаар 9, Ерөнхий менежерийн шагналаар 3 албан хаагчид тус тус шагнагдаад байна. 100%	130,000	Ардын хувьсгалын ойн баяр наадмыг тохиолдуулан нийт 8, Нийслэлийн баярыг тохиолдуулан 7, нийт 15 албан хаагчид шагнал хүртээд байна.
			Албан хаагчдын үйл ажиллагааны үнэлгээ, ажилласан жил, ур чадварыг харгалзан олгох нэмэгдэл, зэрэг дэв, шатлал ахиулах	Гүйцэтгэлээр	15 албан хаагчид удаан жилийн нэмэгдэл, 13 албан хаагчид зэрэг дэвийн нэмэгдэл олгосон. 100%	/ур чадварт 12,704,936 төг, үр дүнгийн урамшуулалд 22,287,652 төг буюу нийт 34,992,588 төгрөг/-ийг зарцуулаад байна.	
			Цар тахал	Гүйцэтгэлээр	Давхацсан	/I дүгээр	Ард,

			(COVID-19)-өөс урьдчилан сэргийлэх ажлын хүрээнд албан хаагчдыг урамшуулах	гэлээр (эргүүл-ийн хуваарь)	тоогоор нийт 42 албан хаагчдад 3, 6,9 дугаар саруудад урамшуулал олгосон. 100%	улиралд 29 албан хаагчдад 8,140,402 төг, II дугаар улиралд 25 албан хаагчдад 6,659,141 төг, III дугаар улиралд 31 албан хаагчдад 7,488,109 төг буюу нийт 22,287,652 төгрөг/-ийн урамшууллыг олгоод байна.	иргэдийг коранови русээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор БГД-ийн 16-р хорооны нутаг дэвсгэрт нийт албан хаагчид хуваарийн дагуу 2-5 дугаар саруудад ажилласан мөн бүх нийтийн бэлэн байдлын зэрэгт шилжсэн үед амралт, баяр ёслолын өдрүүдэд ажилласан албан хаагчдад нэмэгдэл олгосон.
			Албан хаагчдад сар бүр олгох хоол, унааны зардлыг нэмэгдүүлэх	Гүйцэт-гэлээр	Албан хаагч бүрт сар тутам унаа, хоолны зардалд 110,000 төгрөг олгож байна. 100%	/унаанд 3,451,000 төг, хоолонд 31,963,500 төг буюу нийт 35,414,500 төгрөг/-ийг албан хаагчдад жилээр төсөвлөн зарцуулаад байна.	
	4.	Албан хаагчдын ажлын байрны хэвийн нөхцөлийг бүрдүүлсэн байдал	Албан хаагчдын ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэх	Гүйцэт-гэлээр	Газрын даргын 2020 оны А/58 дугаар тушаалаар албан хэрэгцээнд 2 компьютер худалдан авсан. 100%	/ Суурин компьютер /Dell OptiPlex, Core i5/ 2ширхэг нийт 4,199,600 төгрөг/-ийг ажиллах нөхцлийг бүрдүүлэхэд зарцуулаад байна.	
			Ажилтан, албан хаагчдын	Гүйцэт-гэлээр	Хөдөлмөр, аюулгүй ажиллагааг	/ажлын хувцас хэрэглэлд 11,924,500 төг,	Нийт 22 ажилтан албан

		хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг хангах		хангах зорилтын хүрээнд 14,504,500 төгрөгийг зарцуулаад байна. 100%	Аюулгүй байдлын хамгааллын хэрэгсэлд 2,580,000 төг, нийт 14,504,500 төгрөг зарцуулсан болно./	хаагчдад ажлын хантааз, 28 ажилтнуудад өвлийн дотортой урт куртик, 29 ажилтнуудад өвлийн урт түрүүтэй гутлаар хангасан, мөн цар тахалын эрсдэлээс сэргийлэх зорилгоор 37 ажилтан тус бүрт 100 ширхэг амны хаалтыг олгосон.
Хэсгийн дундаж: 100.0%						
5.	Албан хаагчдын эрүүл мэндийг хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх	Эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг	Жилд 1-ээс доошгүй удаа	Албан хаагчдыг эрүүл мэндийн үзлэг оношилгоонд хамруулах зардлыг 2020 оны төсөвт суулгасан бөгөөд 9 дүгээр сарын 23-ны өдөр нийт 38 албан хаагчдыг "Эрдэсийн шинжилгээ"-нд хамруулсан. 100%	950,000	Эрдэсийн шинжилгээнд нийт 37 ажилтан, албан хаагчдыг хамруулсан болно.
		Албан хаагчдын хамрагдалт	100%			
Хэсгийн дундаж: 100.0%						
Үнэлгээний дундаж хувь: 99.56%						

Албан хаагчдыг чадавхжуулах, мэргэшүүлэх зорилгоор 2020 оны сургалтын төлөвлөгөөг боловсруулж, 5 дугаар сард газрын даргаар баталгаажуулан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Байгууллагын хэмжээнд 2020 оны жилийн эцсийн байдлаар давхацсан тоогоор 37 албан хаагчид дотоодын сургалт, семинарт оролцож, туршлага судалж, мэдлэгээ дээшлүүлсэн. Үүнд:

- Сангийн яамны Худалдан авах ажиллагааны АЗ сертификатын сургалтад 6 албан хаагч,

- Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газраас зохион байгуулсан Нийслэлийн Төрийн захиргааны байгууллагуудын удирдлага, дарга нарт зохион байгуулсан “Манлайлал”-ын сургалтад 1 албан хаагч,
- Нийслэлийн Дотоод аудитын газраас зохион байгуулсан Шилэн дансанд мэдээлэл байршуулах тухай сургалтад 2 албан хаагч,
- БОАЖЯ-ны “Агаар, хөрсний бохирдол” цахим сургалтад 2 албан хаагч,
- Удирдлагын академийн Ахлах түшмэлийн мэргэшүүлэх цахим сургалтад 1 албан хаагч,
- “Цэвэр агаартай хот” Олон Улсын эрдэм шинжилгээний цахим хуралд нийт 12 албан хаагчид,
- Төслийн удирдлагын модуль боловсруулах сургалтад 1 албан хаагч,
- Нийслэлийн ЗДТГ-ын дэргэдэх Сургалт, судалгааны төвийн 5 төрлийн сэдэвчилсэн нийт 18 цагийн багц сургалтад давхацсан тоогоор 18 албан хаагчид,
- УБ хотын ЗАА болон Нийслэлийн НҮГ-ын хамтран зохион байгуулсан “Хог хаягдлыг ангилан ялгах нь” сэдэвт сургалтад 1 албан хаагч,
- Авлигатай тэмцэх газрын ЭБАТ-ны сургалтад 2 албан хаагч,
- Төрийн албаны төв зөвлөлийн Ёс зүйн сургалтад 1 албан хаагч,
- Төрийн албаны зөвлөлийн сургалтад 2 албан хаагч,
- Архив, бичиг хэргийн сургалтад 13,
- Салбар, чиглэлийн дагуух байгууллагуудын цахим сургалтад 5 албан хаагчид тус тус хамрагдсан болно.

Зураг 9

Нийслэлийн ЗДТГ-ын Сургалтын төвийн сургалтад хамрагдаад гэрчилгээг гардан авч буй байдал

Байгууллагын нийт 37 албан хаагчийн хувийн хэргийг шинэчилж, шинээр ажилд орсон 9 албан хаагчид хувийн хэрэг үүсгэж, холбогдох баримтуудыг дарааллын дагуу хавсарган хувийн хэргийн баяжилтыг хийж ажилласан. Мөн төрийн үйлчилгээний албан хаагчидтай байгуулах “Хөдөлмөрийн гэрээ”-г 2020 оны 05 дугаар сарын 01-ний байдлаар шинэчлэн бөгөөд гэрээнд сахилга хариуцлагын болон ажил олгогч, ажилтан хороондын харилцааг нарийвчлан зохицуулсан.

Байгууллагын албан хаагчдын “Ээлжийн амралт эдлүүлэх хуваарь”-ийг Газрын даргын 2020 оны А/09дүгээр тушаалаар батлуулсан бөгөөд уг тушаалтай уялдуулан төрийн албыг тасралтгүй жигд явуулах зорилгоор албан хаагчдын “Орлон ажиллах хуваарь”-ийг газрын даргаар 2020 оны 6 дугаар сарын 15-ны өдөр батлуулан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж 12 сарын байдлаар нийт ажилтан, албан хаагчдын 90 хувь нь ээлжийн амралтаа биеэр эдлээд байна.

Төрийн албаны тухай хуулийн 51 дүгээр зүйлийн 51.1.4, Засгийн газрын 2019 оны 38 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Төрийн жинхэнэ албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг боловсруулж батлах, ажлын гүйцэтгэл, үр дүн, мэргэшлийн түвшинг үнэлэх”, 2019 оны 5 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журам”-ын хүрээнд байгууллагын албан хаагчдын 2020 оны ажлын гүйцэтгэлийг 1 дүгээр улирлын байдлаар үнэлж дүгнэн “хангалттай” дүгнэгдсэн 29 албан хаагчдад Газрын даргын 2020 оны А/17 дугаар тушаалаар 8,140,378 төгрөгийн мөнгөн урамшууллыг, 2 дугаар улирлаар “хангалттай” дүгнэгдсэн 27 албан хаагчдад Газрын даргын 2020 оны А/83 дугаар тушаалаар 7,238,723 төгрөгийн мөнгөн урамшууллыг, 3 дугаар улирлын байдлаар “хангалттай” дүгнэгдсэн 31 албан хаагчдад Газрын даргын 2020 оны Б/106 дугаар тушаалаар 7,795,230 төгрөгийн мөнгөн урамшууллыг тус тус олгоод байна.

Төрийн албан хаагчийн ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг 2020 онд хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг гарган, хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.Үүнд:

1. “Цагаан сар” билгийн тооллын хаврын тэргүүн сарын шинийн нэгний өдрийг тохиолдуулан байгууллагын өндөр настан Ч.Сэдэдэд хүндэтгэл үзүүлэх ажлыг зохион байгуулан, байгууллагын “Хөдөлмөрийн дотоод журам”-ын 12 дугаар зүйлийн 12.1 дэх заалтын дагуу 200 000 төгрөгийн мөнгөн тэтгэмжийг;

2. Олон Улсын Хүүхдийн Эрхийг хамгаалах өдрийг тохиолдуулан байгууллагын ажилтан, албан хаагчдын 0-16 насны нийт 54 хүүхэд, багачуудад байгууллагын “Хөдөлмөрийн дотоод журам”-ын 12 дугаар зүйлийн 12.9 дэх хэсгийн дагуу Газрын даргын 2020 оны А/57 дугаар тушаалаар 2 094 500 төгрөгийн үнэ бүхий гарын бэлгийг тус тус гардуулан өгсөн.

3. Хариуцсан үүрэгт ажилдаа амжилттай, үр бүтээлтэй ажиллаж байгаа албан хаагчдыг урамшуулах зорилгоор Нийслэлийн баярын өдрийг тохиолдуулан тодорхойлж, Төрийн дээд шагнал “Хөдөлмөрийн хүндэт медаль”-иар 1 албан хаагч шагнагдсан.

4. БОАЖЯ-ны “Байгаль орчны тэргүүний ажилтан” цол тэмдэгээр шагнагдсан 1 албан хаагчийг 100,000 төгрөгөөр, “Жуух бичиг”-ээр шагнагдсан 1 албан хаагчийг 30,000 төгрөгөөр тус тус Газрын даргын 2020 оны А/81 дүгээр тушаалаар байгууллагаас зардал гарган шагнасан.

5. Газрын хөдөлмөрийн дотоод журмын 12 дугаар зүйлийн 12.8 дахь хэсэгт заасан дагуу шинээр ам бүл нэмсэн мэргэжилтэн Д.Санчирбаярт газрын даргын 2020 оны Б/66 дугаар тушаалаар 200,000 төгрөгийг, мэргэжилтэн Ц.Баасанхүүд газрын даргын 2020 оны Б/86 дугаар тушаалаар 200,000 төгрөгийг тус тус олгосон.

6. Үндэсний их баяр наадам, Ардын хувьсгалын ойн баяр болон Нийслэлийн баярыг тохиолдуулан Нийслэлийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын шагналаар нийт 9 албан хаагчид байгууллагаас тодорхойлон шагнуулсан.

Үндэсний их баяр наадмыг тохиолдуулан ажилтан, албан хаагчид шагнал авч буй байдал

Улаанбаатар хотын Ерөнхий менежерийн шагналаар 3 албан хаагч тус тус шагнуулаад байна.

Нийслэлийн ойн баярыг тохиолдуулан албан хаагчид шагнал авч буй байдал

Зураг 10

Төрийн дээд шагнал “Хөдөлмөрийн хүндэт медаль” НИТХ-ын “Хүндэт үнэмлэх” Ерөнхий менежерийн “Өргөмжлөл”

1. Гэр хороололд амьдардаг 7 албан хаагчдад “Хөдөлмөрийн дотоод журам”-ын дагуу Газрын даргын 2020 оны А/144 дүгээр тушаал өрх бүрт 1 тонн сайжруулсан шахмал түлшний тэтгэмжийг олгосон.
2. Гэрт амьдардаг 11 диспетчерүүдийг Нийслэлээс хэрэгжүүлж буй “Зорилтод бүлгийн айл өрхүүдэд сайжруулсан шахмал түлш олгох тухай” арга хэмжээнд хамруулахаар байгууллагын зүгээс Нийслэлийн Халамжийн газарт хүсэлтээ хүргүүлэн, шийдвэрлүүлэхээр ажиллаж байна.
3. Бүх нийтийн бэлэн байдлын зэрэгт шилжсэн хугацаанд 0-12 насны хүүхэдтэй эхчүүдийг Газрын даргын 2020 оны А/129 дүгээр тушаалаар цахимаар ажиллуулах нөхцөлөөр ханган ажиллуулсан.
4. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлыг ханган ажиллах зорилгоор 22 ажилтнуудад ажлын хантааз, 28 ажилтнуудад өвлийн дотортой урт куртик, 29 ажилтнуудад өвлийн урт түрүүтэй гутлаар хангасан.

Ажлын хантааз

Өвлийн урт хар куртик

Өвлийн дотортой гутал

1. Цар тахал (Ковид-19)-ын эрсдэлээс сэргийлэх зорилгоор 37 албан хаагч, сайжруулсан түлшний 610 борлуулагч нарт 39,000 ширхэг амны хаалт, бээлий болон гар ариутгагч олгосон.

маск, гар ариутгагч болон нэг бээлийг нийт ажилтан, албан хаагчдад олгож буй байдал

Засгийн газрын “Төрийн албаны сахилга, хариуцлага, дэг журмыг чангатгах тухай” 2018 оны 258 дугаар тогтоол, НЗД-ын “Сахилга, хаиуцлага, дэг журмыг сайжруулах тухай” 2017 оны 02 дугаар албан даалгаврын хэрэгжилтийг ханган “Архигүй орчин” бүрдүүлэх зорилгоор төрийн албан хаагчийн ёс зүйн хэм хэмжээг сахиулах, ажилтнуудын ажлын цаг ашиглалтыг сайжруулах, зөрчил дутагдлаас урьдчилан сэргийлэх, сахилга, хариуцлагын арга хэмжээний “Баталгааны маягт”-ын загварыг Газрын даргын 2020 оны А/60 дугаар тушаалаар баталгаажуулан, 23 албан хаагчид, 13 диспетчер буюу нийт 36 ажилтан, албан хаагчдаас баталгааг гаргуулаад байна.

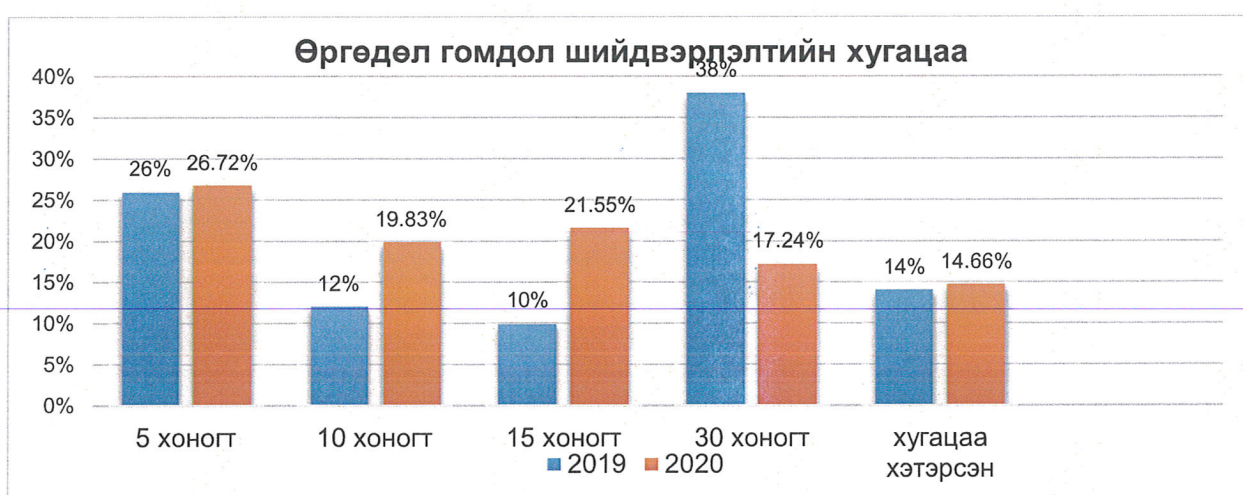
Монгол Улсын Засгийн газрын 2019 оны 33 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Төрийн захиргааны болон үйлчилгээний албан хаагчийн ёс зүйн дүрэм”-ийг байгууллагын нийт ажилтан, албан хаагчдад таницуулж, Газрын даргын 2020 оны А/53 дугаар тушаалаар байгууллагын “Ёс зүйн зөвлөл”-ийг шинэчлэн байгуулсан. 2020 оны жилийн эцсийн байдлаар Ажил, үүргээ хангалтгүй биелүүлсэн 2 албан хаагчид газрын даргын 2020 оны Б/36, Б/75 дугаар тушаалаар тус тус сануулах, 1 албан хаагчид газрын даргын 2020 оны Б/32 дугаар тушаалаар албан тушаал бууруулах, 1 төрийн үйлчилгээний ажилтанд байгууллагын “Ёс зүйн хороо”-ны №01 дүгээр хурлын тэмдэглэлээр сануулах сахилгын шийтгэлийг тус тус ногдуулсан.

Албан хаагчдын ажлын цагийг автомат цаг бүртгэлийн системээр бүртгэн хяналт тавьж, хоцорсон, тасалсан цагийг цалингийн тооцоотой уялдуулан тооцож байна.

Өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлт:

Байгууллагын хэмжээнд 2020 оны жилийн эцсийн байдлаар нийт 216 өргөдөл, гомдол ирснээс, хугацаандаа шийдвэрлэж хариу өгсөн 207, хугацаа хэтэрч шийдвэрлэгдсэн 9 өргөдөл гомдол байна. Захиргааны хэлтэст 37, Бодлогын хэрэгжилтийн хэлтэст 38, Агаарын чанар, хяналт, зохион байгуулалтын хэлтэст 59 өргөдөл, гомдол цохогдсон байна. Өргөдлүүдийн дамжин ирсэн эх үүсвэрүүд НҮНТ-д бүртгэсэн 10, ННЗБ 27, 1800-1200 дугаараас ирсэн 96, 11-11 төвөөс ирсэн 58, гар утасны аппликейшнээр ирсэн 5, фэсбүүк 6, eservice 5 нийт 207 өргөдөл, гомдол ирсэн байна. Мөн байгууллагад цаасаар ирсэн өргөдөл, гомдлыг скайрнердаж erp.ulaanbaatar.mn-д оруулан байгууллагын удирдлагад шилжүүлэн ажиллаж байна. өргөдөл гомдлын шийдвэрлэлтийн дундаж хугацаа 13 хоног 7 цаг 7 минут байна.

Өргөдөл гомдлын шийдвэрлэлтийн байдал / хэлтэс, нэгжээр/

Газрын албан хаагчдаас ирсэн өргөдөл гомдлыг бүртгэн удирдлагад тухай бүрт нь танилцуулан хүний нөөц, хуулийн асуудал хариуцсан мэргэжилтэнд шилжүүлэн ажиллаж байна.

Архив, албан хэрэг хөтлөлтийн талаар:

Газрын хэмжээнд 2020 оны жилийн эцсийн байдлаар Удирдлагад 19, Захиргааны хэлтэст 480 бичиг, Бодлогын хэрэгжилтийн хэлтэст 723, Агаарын чанар, хяналт, зохион байгуулалтын хэлтэст 275 нийт 1501 албан бичиг ирсэн байна.

Үүнээс хариугүй бичиг 1087, хариутай бичиг 414 буюу хариутай бичгийн шийдвэрлэлтийн хувь 97.55 хувь, нийт ирсэн бичгийн шийдвэрлэлтийн тоо 98 хувьтай байна. Өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад 1,7%-аар багассан үзүүлэлттэй байна.

Байгууллагын хэмжээнд баримт бичгийг хянан
шийдвэрлэсэн тухай мэдээ, тайлан

Д/д	Нэгж/хэлтэс	Хяналтанд байгаа баримт бичгүүд		Үүнээс:			
		Бүгд	Өнгөрсөн сард ирсэн	Хугацаанд нь шийдвэрлэсэн	Хугацаандаа шийдвэрлэгдэж байгаа	Хугацааг нь сунгасан	Хугацаандаа шийдвэрлэгдэ эгүй
1	Удирдлага	19	1	9	-	-	-
2	Захиргааны хэлтэс	480	29	215	7	-	5
3	Бодлогын хэрэгжилтийн хэлтэс	723	85	416	6	-	3
4	Агаарын чанар, хяналт, зохион байгуулалтын хэлтэс	275	26	160	9	-	7
	Нийт	1501	141	800	21	-	15

Архив бүрдүүлэлт, хадгалалт ашиглалт:

Нийслэлийн Архивын газрын дэргэдэх ББНШАЗК-ын 2018 оны 03 дугаар сарын 23-ны өдрийн 01 дүгээр хурлаар батлагдсан Хөтлөх хэргийн нэрийн жагсаалтыг 2019 онд мөрдөн баримтыг бүрдүүлэн ажиллаж байна. 2020 оны хөтлөх хэргийн нэрийн жагсаалтыг ББНШК-ын 2020 оны 04 дүгээр сарын 30-ны өдрийн 02 дугаар хурлаар хэлэлцэн 2020 оны 05 дугаар сарын 03 өдөр батлуулсан.

Байгууллагын 2019 оны ХХНЖ-ын дагуу санхүүгийн ажилтнаас 102, БХХ-ээс 20, АЧХЗБХ-ээс 15, ЗХ-ээс 80 нийт 217 хадгаламжийн нэгж хүлээн авсан.

Тус байгууллагын архивт нийт 2020 оны жилийн эцсийн байдлаар 1175 цаасан суурьт баримт хадгалагдаж байгаагаас

- Байнга хадгалах 299 ш хн
- Түр хадгалах 937 ш хн
- 70 жил хадгалах 37
- Тусгай төрлийн баримт буюу дүрс бичлэгийн 17, гэрэл зургийн 1 баримт хадгалагдаж байна.

Хууль, эрх зүйн чиглэлээр:

Байгууллагын үйл ажиллагааг хууль, тогтоомжийн хүрээнд явуулах ажлын чиглэлээр дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэн ажиллаад байна. Үүнд:

- Байгууллагын үндсэн үйл ажиллагаатай холбоотой нийт **145** тушаалд хууль, эрх зүйн талаас нь санал, зөвлөгөөг өгсөн;

Эрх зүйн асуудлын хүрээнд дараах ажлыг хийгээд байна. Үүнд:

- Захиргааны хэлтсээс боловсруулагдан гарсан нийт 38 гэрээ;
- Бодлогын хэрэгжилтийн хэлтсээс боловсруулагдан гарсан нийт 47 гэрээ;

- Агаарын чанар, хяналт, зохион байгуулалтын хэлтсээс боловсруулагдан гарсан нийт 8 гэрээнд хууль эрх зүйн талаас нь санал, зөвлөгөөг өгч ажилласан.

Сайжруулсан шахмал түлш туршилтын журмаар тээвэрлэсэн гэх үндэслэлээр “Глобал гүүр транс” ХХК болон “Тера экспересс” ХХК нь 120,000,000 төгрөгийн нэхэмжлэлтэй маргааныг Чингэлтэй дүүргийн шүүхэд үүсгэсэн. Чингэлтэй дүүргийн Иргэний хэргийн анхан шатны шүүхийн шүүгчийн 2020 оны 07 дугаар сарын 22-ны өдрийн 182/шш2020/01632 дугаар захирамж, Нийслэлийн Засаг даргын 2020 оны А/1219 дүгээр захирамжийг тус тус үндэслэн НАБТГ-ын даргын 2020 оны 10 дугаар сарын 22-ны өдрийн тушаалаар сайжруулсан шахмал түлшний туршилтын тээвэрлэлт гүйцэтгэсэн “Тера экспересс” ХХК-д 60,682,580 төгрөгийг, “Глобал гүүр транс” ХХК-д 67,268,740 төгрөгийг тооцон, тээвэрлэлтийн ажлын нийт 127,951,320 /Нэг зуун хорин долоон сая есөн зуун тавин нэгэн мянга гурван зуун хорин/ төгрөгийг 2020 оны 11 дүгээр сарын 3-ны өдөр олгосон. **Худалдан авах ажиллагааны чиглэлээр:**

- Байгууллагын 2020 оны худалдан авах ажиллагааны ерөнхий төлөвлөгөөнд тусгагдсан урсгал зардлаар санхүүжих “Орчны агаарын чанарын суурин харуулын сэлбэг хэрэгсэл худалдан авах” үйл ажиллагааг зохион байгуулах үнэлгээний хорооны нарийн бичгээр ажиллан тендерийн баримт бичгийг боловсруулж төрийн худалдан авах ажиллагааны www.tender.gov.mn цахим сайтад байршуулан тендер шалгаруулахад бэлэн болоод байна.
- Нийслэлийн Засаг даргын 2020 оны 05 дугаар сарын 21-ний өдрийн А/703 дугаар захирамжийн дагуу Нийслэлийн төсвийн хөрөнгөөр 2018-2020 он дамжин санхүүжих төвлөрсөн дулаан хангамжийн нэгдсэн системд холбогдох боломжгүй Нийслэлийн Чингэлтэй дүүргийн 140 дүгээр сургууль, 222 дугаар цэцэрлэгийн 16-100 кВт-ын хүчин чадалтай усан халаалтын зуухыг байгальд ээлтэй эрчим хүчний хэмнэлттэй цахилгаан халаалтад холбох ажлын худалдан авах ажиллагааны үнэлгээний хорооны нарийн бичгээр ажиллан тендерийн баримт бичгийг боловсруулж байна.
- “Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 8, 9 дүгээр зүйлд заасан мэдэгдэл”-ийг үнэлгээний хорооны гишүүдээр бөглүүлэн байгууллагын шилэн дансны цахим хуудас болох www.shilendans.gov.mn -д байршуулаад байна.

Төсөв санхүү, орлого бүрдүүлэлтийн чиглэлээр:

Тайлант хугацааны жилийн эцсийн эд хөрөнгийн тооллогоор байгууллагын дансанд бүртгэлтэй 420 нэр төрлийн 176553 ширхэг нийт 8,884,693,074 төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, 352 нэр төрлийн 19974 ширхэг 317,542,100.88 төгрөгийн хангамжын материалыг тоолж бүртгэсэн. Нийт 9,202,235,174 төгрөгийн өмч хөрөнгийг тоолж бүртгэлтэй тусгасан.

Барилга, байгууламж 4 нэр төрлийн 4464 м2 нийт 2,531,627,136 төгрөгийн, бусад үндсэн хөрөнгө 26 нэр төрлийн 1387 ширхэг 454,903,571 төгрөгийн, программ хангамжийн хөрөнгө 10 нэр төрлийн 10 ширхэг 149,641,200 төгрөгийн, бусад биет бус хөрөнгө 1 нэр төрлийн 1 ширхэг 95,748,163 төгрөгийн, бусад хангамжийн материал 127 нэр төрлийн 6851 ширхэг 135,288,230.28 төгрөгийн, аж ахуйн материал 19 нэр төрлийн 293 ширхэг 3,112,694 төгрөгийн эргэлтийн хөрөнгийг тоолж бүртгэлжүүлээд байна.

Тооллогын явцад тооллогын комиссоос дараах шийдвэрүүдийг гаргасан. Үүнд :

1. Шинээр ажилд орсон, гарсан албан хаагчдад өмч хөрөнгийг шилжүүлж, өмчийг хариуцлагыг сайжруулах
2. Хэмжилтийн автомашинуудын зарим хэт бага үнэтэй автомашинд суурилагдсан эд хөрөнгийн үнийг машины үнэд оруулж бүртгэх,

-
3. Зарцуулсан болон эвдрэл гэмтэлтэй эд хөрөнгө сэлбэг хэрэгслийг актлах,
 4. Эд хөрөнгийг бар кодоор бүртгэлжүүлэх ажлыг зохион байгуулах
- “Нийслэлийн хяналт шинжилгээ, үнэлгээний мэдээллийн цахим сан”-д гаргасан тайлан мэдээ:***

Тус газрын үйл ажиллагааны чиг үүрэгтэй хамаарал бүхий 10 захирамж, Нийслэлийн Онцгой комиссын 6 хурлын тэмдэглэл, Нийслэлийн Засаг даргын зөвлөлийн хурлын 4 хурлын тэмдэглэлийн хэрэгжилтийг гарган цаасаар болон <http://monitoring.ub.gov.mn> цахим хуудсанд оруулж тайлагнасан.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ. БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ИЛ ТОД БАЙДАЛ

Үйл ажиллагааны ил тод байдал:

Тус газрын Shilendans.gov.mn сайтад сар бүр болон тухай бүр оруулах мэдээлэлд Байгууллагын бүтэц, орон тоотой холбоотой тушаал болон хөрөнгө, зардал гаргах тушаал шийдвэрүүдийг Шилэн дансны тухай хуулийн дагуу цахим санд оруулж ажилласан. 2020 оны жилийн эцсийн байдлаар:

- Бүтэц, орон тоо, албан хаагчдын цалинтай холбоотой А тушаал 6;
- Хөрөнгө гаргах тухай А тушаал 14;
- Зардал гаргах тухай А тушаал 8 нийт 28 тушаалыг тус тус байршуулж, санхүүгийн ил тод байдлыг ханган ажиллаж байна.

Тус байгууллага нь 2020 оны эхний хагас жилийн байдлаар хүний нөөцийн чиглэлээр 58, үндсэн үйл ажиллагааны чиглэлээр 74, нийт 132 захирамжлалын баримт бичиг гарган үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлж ажилласан байна.

Нийслэлийн агаарын чанарын суурин харуулын мэдээг цаг тухайд нь онлайнаар www.agaar.mn, www.aprd.ub.gov.mn, www.aqicn.org сайтуудаар, суурин харуулын байршил бүрд болон БОАЖЯ, нийслэлийн нутгийн захиргааны байр Хангарди ордон, УЦУОШГ-т байрлах дэлгэцүүдээр, мөн гар утасны “Агаар” аппликейшнээр иргэд, олон нийтэд мэдээллийг хүргэн ажиллаж байна.

Хүний нөөцийн ил тод байдал: Хувийн ашиг сонирхолын болон хөрөнгө орлогын мэдүүлэг гаргах 5 албан тушаалтны мэдүүлгийг хуулийн хугацаанд гаргуулан www.meduuleg.iaac.mn мэдүүлгийн цахим системд оруулж баталгаажуулалтыг хийж ХАСХОМ-1, ХАСХОМ-2 тайланг хуулийн дагуу тайлагнасан.

Хүснэгт 11

№	Үйл ажиллагаа	Гүйцэтгэл	Гүйцэтгэл ийн хувь
1.	2.	3.	4.
1	Сул орон тооны зарыг цахим хуудас болон мэдээллийн самбартаа ойлгомжтой байдлаар байрлуулан тухай бүр шинэчлэх, энэ тухай олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр зарлах;	Сул орон тоог нөхөхдөө Төрийн албаны тухай хуулийн зургаадугаар бүлэгт заасан Төрийн жинхэнэ албан тушаалд томилох журмыг баримтлан өөрийн байгууллагад ажиллаж байгаа төрийн албан хаагчдаас болон бусад төрийн байгууллагад ажиллаж байсан эсвэл нөөцөд байгаа албан хаагчдаас үйл ажиллагааны үр дүн, мэргэшлийн түвшингээр шалгаруулах замаар нөхөн томилгоог хийж байна. Үүнд: 1. Төрийн албаны тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1.1 заалтын дагуу тус газрын Агаарын чанар, хяналт зохион байгуулалтын хэлтсийн даргын; 2. Төрийн албаны тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1.1 заалтын дагуу тус газрын Захиргааны хэлтсийн дарга нарын Удирдах ажилтны сул орон тооны зарыг; 3. Төрийн албаны тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1.2 заалтын дагуу тус газрын Захиргааны хэлтсийн Хүний нөөц, хуулийн асуудал хариуцсан ахлах мэргэжилтний;	100%

		4. Төрийн албаны тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1.2 заалтын дагуу тус газрын Бодлогын хэрэгжилийн хэлтсийн Гэр хорооллоос үүдэлтэй агаарын бохирдол хариуцсан ахлах мэргэжилтний; 5. Төрийн албаны тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1.2 заалтын дагуу тус газрын Агаарын чанар, хяналт зохион байгуулалтын хэлтсийн Хөдөлгөөнт эх үүсвэр хариуцсан ахлах мэргэжилтний; 6.Төрийн албаны тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.1.2 заалтын дагуу тус газрын Бодлогын хэрэгжилтийн хэлтсийн Авто тээвэрийн бодлогын хэрэгжилт хариуцсан мэргэжилтэн нарын Удирдах, Гүйцэтгэх ажилтны сул орон тооны зарыг Төрийн албаны зөвлөлийн нийслэл дэх салбар зөвлөлд албан бичгээр хүргүүлсэн бөгөөд 6 сарын 12-ны өдөр Удирдах ажилтны Тусгай шалгалтыг Төрийн албан зөвлөл зохион байгуулж, Төрийн албан зөвлөлийн Нийслэл дэх салбар зөвлөлийн 2020 оны 06, 25 дугаар тогтоолоор Г.Даваажаргал, О.Алтангэрэл нарыг нэр дэвшүүлсэн албан бичгийг ирүүлсэн дагуу Газрын даргын 2020 оны Б/59 дугаар тушаалаар О.Алтангэрэлийг Захиргааны хэлтсийн даргын, Газрын даргын 2020 оны Б/60 дугаар тушаалаар Г.Даваажаргалыг Агаарын чанар, хяналт, зохион байгуулалтын хэлтсийн даргаар, Төрийн албан зөвлөлийн Нийслэл дэх салбар зөвлөлийн 2020 оны 47, 48 дугаар тогтоолоор Г.Цацрал, Б.Орхонбайгаль нарыг нэр дэвшүүлсэн тул Газрын даргын 2020 оны Б/82, Б/84 тушаалаар холбогдох албан тушаалд нь тус тус томилоод байна. Сул орон тоо гарсан тохиолдолд Төрийн албаны тухай хуулийн 27 дугаар зүйлд заасан дагуу хуулийн хугацаанд нь Нийслэл дэх Төрийн албаны зөвлөлд албан бичгээр мэдээллэн ажиллаж байна. (csc.gov.mn) сул орон тоог нийтэд мэдээллэн, сонгон шалгаруулалтыг зарлуулан ажиллаад байна.	
2	Албан тушаалын тодорхойлолтыг болосруулан, Төрийн албаны зөвлөлөөр батлуулах;	1. Байгууллагын хэмжээнд 19 төрийн жинхэнэ албан хаагчдын Албан тушаалын тодорхойлолтыг батлуулахад шаардлагатай бэлтгэл ажлыг байгууллага дотроо 1, 2 дугаар саруудад хийж, эрх бүхий албан тушаалтнуудад төслийг танилцуулж, саналыг авч 1 дүгээр улиралд ажилласан. 2. Эрх бүхий албан тушаалтнуудад танилцуулаад, эцсийн байдлаар 19 албан тушаалын тодорхойлолтыг Төрийн албаны төв зөвлөлийн 2020 оны 3 дугаар сарын 23-ны өдрийн 103 дугаар тогтоолоор баталгаажуулан төлөвлөгөөний дагуу ажилласан болно.	100%
3	Хүний нөөцийн удирдлагын ил тод байдлыг хангах чиглэлээр авч хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээний талаар цахим хуудаснаа ойлгомжтой байдлаар байрлуулан мэдээлж байх;	Байгууллагын танилцуулга, зохион байгуулалтын бүтэц, орон тоо, Газрын даргын тушаал, ажлын байрны тодорхойлолт зэргийг цахим хуудас болон байгууллагын мэдээллийн салбарт байршуулан тухай бүр мэдээлсэн.	100%
4	Албан хаагчийн ёс зүйн дүрмийг цахим хуудас болон мэдээллийн	Төрийн захиргааны албан хаагчийн ёс зүйн дүрэм, Ажлын байранд бүх нийтээр дагаж мөрдөх дүрэм,	100%

	самбартаа байрлуулан тухай бүр шинэчлэх;	журмыг нийт албан хаагчдад танилцуулан, гарын үсэг зуруулж, холбогдох дүрэм журмыг мэдээллийн самбарт байршуулсан. (http://new.aprd.ub.mn/c/11/13)	
5	Албан хаагчдын ажлын гүйцэтгэлийг үнэлэх үйл ажиллагааг үнэн зөв, шударга болгох чиглэлээр хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний талаар цахим хуудсанд ойлгомжтой байдлаар мэдээллэх	Албан хаагчдын ажлын гүйцэтгэлийг үнэлэх үйл ажиллагааг үнэн зөв, шударга болгох зорилгоор дүгнэх дарааллыг тухайн хэлтсийн Ахлах мэргэжилтэн-Хэлтсийн дарга-Газрын дарга гэсэн дарааллаар явуулж байгаа бөгөөд "Албан хаагчдын ажлын гүйцэтгэлийг үнэлэх, дүгнэх журам"-ыг цахим хуудсанд байршуулсан.	100%
Хэрэгжилтийн дундаж хувь: 100			

ИЛ ТОД БАЙДЛЫН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

№	Шалгуур үзүүлэлт		Хувь
Нэг. Үйл ажиллагааны ил тод байдал			
1	Эрхэм зорилго, үйл ажиллагааны стратегийн зорилт, зорилго, тэргүүлэх чиглэл болон тэдгээрийн хүрээнд авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ, түүний үр дүн, зохион байгуулалтын бүтцийг цахим хуудас болон мэдээллийн самбартаа ойлгомжтой байдлаар байрлуулан тухай бүр шинэчлэх;	Байгууллагын үйл ажиллагааны стратегийн үндсэн зорилго, зорилтуудыг цахим (http://aprd.ub.gov.mn/c/22) хуудас болон мэдээллийн самбарт байрлуулж тухай бүр шинэчлэн ажиллаж байна.	100
2	Үйлчилгээ, захидал харилцааны асуудал хариуцсан албан хаагчийн эцэг /эх/-ийн нэр, өөрийн нэр, албан тушаал, ажиллах журам, харилцах утас, иргэдийг хүлээн авч уулзах цагийн хуваарийг цахим хуудас болон мэдээллийн самбартаа ойлгомжтой байдлаар байрлуулан тухай бүр шинэчлэх;	Иргэдийг хүлээн авах цагийн хуваарийг батлуулан мэдээллийн самбартаа байрлуулан, өргөдөл гомдлыг ажлын өдрүүдэд 09.00-18.00 цагийн хооронд дотоод болон шуурхай ажил хариуцсан мэргэжилтэн байнга хүлээн авч ажиллаж байна.	100
3	Үйлчилгээ авахад шаардагдах бичиг баримтын жагсаалтыг цахим хуудас болон мэдээллийн самбартаа ойлгомжтой байдлаар байрлуулан тухай бүр шинэчлэх;	Үндсэн 3 үйлчилгээ үзүүлэн ажиллаж байна. Үүнд: 1. Зуух болон түлшний хаягдал утааны хийн хэмжилт хийх 2. Орчны агаарт хэмжилт хийх 3. Автшо тээврийн хэрэгслийн хаягдал утааны хийн хэмжилт хийх Үйлчилгээ авахад шаардагдах бичиг баримтыг байгууллагын цахим хуудас (http://new.aprd.ub.gov.mn/c/8/3) ба мэдээллийн самбарт байршуулан ажиллаж байна.	100
4	Үйл ажиллагаандаа мөрдөж байгаа хууль тогтоомж, дүрэм журам, зааврыг цахим хуудас болон мэдээллийн самбартаа ойлгомжтой байдлаар байрлуулан тухай бүр шинэчлэх;	Үйл ажиллагаанд мөрдөж байгаа эрх зүйн баримтыг дараах байдлаар http://aprd.ub.gov.mn/k?mID=27 , http://aprd.ub.gov.mn/c/8/3 цахим болон байгууллагын мэдээллийн самбарт тухай бүр шинэчлэн байрлуулан ажиллаж байна.	100
5	Шинээр боловсруулж байгаа бодлогын баримт бичиг болон захиргааны хэм хэмжээний актын шийдвэрийн төслийг цахим хуудсандаа 30-аас доошгүй	Агаарын чанарыг сайжруулах бүс, түүнд мөрдөх журмын төсөлд 2020 оны 06 дугаар сарын 25-наас 2020 оны 07 дугаар сарын 09 хүртэлх хугацаанд олон нийтийн санал	100

хоног ойлгомжтой байдлаар байрлуулж, холбогдох төрийн ба төрийн бус байгууллага, мэргэжлийн шинжээч, эрдэмтэн, иргэдийн саналыг авах, үндэслэлтэй гэж үзвэл уг саналыг төсөлд тусгах;	авахаар байгууллагын http://aprd.ub.gov.mn/n/6419 , Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газрын цахим хуудас (Facebook), Zuv.mn, Ulaanbaatar.mn цахим хуудсуудад тус тус байршуулаад байна.
Хэрэгжилтийн дундаж хувь: 100%	

ТАВДУГААР БҮЛЭГ. БУСАД МЭДЭЭЛЭЛ

Байгууллагын эд хөрөнгийн ашиглалт хамгаалалтын чиглэлээр:

Байгууллагын Өмч хамгаалах байнгын зөвлөлийн 2020 оны ажлын төлөвлөгөө гарган газрын даргаар батлуулан бөгөөд Газрын даргын 2020 оны “Өмч хамгаалах байнгын зөвлөл шинэчлэн байгуулах тухай” А/52 тоот тушаалаар шинэчлэн байгуулсан.

Газрын даргын 2020 оны “Эд хөрөнгийн тооллого хийх комиссыг байгуулах тухай” А/66 тоот тушаалаар 2020 оны эхний хагас жилийн тооллогыг 2020 оны 06 дугаар сарын 15-ны өдрөөс 2020 оны 06 дугаар сарын 23-ны хүртэлх хугацаанд зохион байгуулан ажилласан.

Байгууллагын албан ажлын хэрэгцээнд 2020 оны 06 сарын 23-ны өдрийн байдлаар Тооллогоор хангамжийн 404 нэр төрлийн 896,014,587,82 төгрөгийн бүртгэлтэй өмч, үндсэн хөрөнгийн 366 нэр төрлийн 8,519,237,782.00 төгрөгийн нийт 9,415,252,369.82 төгрөгийн өмч хөрөнгийг тоолж бүртгэлтэй тулгасан.

Холбогдох чиг үүргийн хүрээнд нийслэлийн нутгийн захиргааны бусад байгууллагуудтай ажлын уялдаа холбоог хангах чиглэлээр хамтран ажилласан тухай

Улаанбаатар хотын агаарын бохирдлыг бууруулах чадавхийг бэхжүүлэх төсөл-3” ийн хүрээнд загвар төсөл нь 2023 оны 4 сард дуусах бөгөөд ХЗХ-ны анхдугаар хуралдааны дараа 2018 оны 12 сараас хэрэгжиж эхэлсэн. 2017 оны 9 сард хэрэгжсэн тус төслийн 3-р үе шатны үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулах нарийвчилсан судалгаагаар төслийн хамрах хүрээ, хэрэгжүүлэх бүтэц, зохион байгуулалтыг шийдвэрлэсэн. Нээлтийн семинар, ХЗХ-гоор монгол, япон зөвшилцсөний эцэст төслөөс гарах үр дүн, шалгуур үзүүлэлт, хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг баталсан.

Төслийн зорилгыг биелүүлэх явцад (1) Орчны агаар болон бохирдуулах бодисын ялгарлын эх үүсвэрийн хяналт шинжилгээ, хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүнгийн үнэлгээ, (2) Агаарын бохирдлыг бууруулах стратеги, бодлого, шийдвэр, (3) Хэрэгжүүлэх арга хэмжээний үнэлгээ, (4) гаарын бохирдлыг бууруулах арга хэмжээний хэрэгжилт гэсэн 4 шатлал бүхий агаар орчны хяналтын тогтолцоо (Зураг1)-г бүрдүүлэхэд хувь нэмэр оруулж ажиллана.

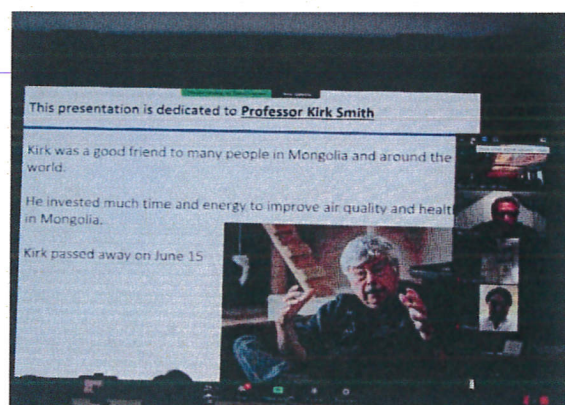
Сургалт, сурталчилгааны хүрээнд:

- Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газар, нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газар, Монгол Улсын Шинжлэх ухааны академи, Анагаахын шинжлэх ухааны үндэсний их сургууль хамтран нийслэл хотын агаар, ус, хөрсний бохирдлыг өнөөгийн байдал, хүний эрүүл мэндэд учирч буй сөрөг нөлөөллийг бууруулах, дэвшилтэт техник технологийг нэвтрүүлэх, төрөөс хэрэгжүүлж буй арга хэмжээний үр дүнг хэлэлцэж цаашид Агаар, орчны бохирдлыг бууруулах, бохирдлоос үүдэх аливаа аюулаас урьдчилан сэргийлэх

үйлсэд шинжлэх ухааны үндэслэлтэй зөв бодлого шийдвэр гаргахад зөвлөмж болгох зорилгоор “Цэвэр агаартай хот” сэдэвт олон улсын эрдэм шинжилгээний цахим хурлыг 2020 оны 06 дугаар сарын 17-ны өдөр зохион байгуулсан.

“Цэвэр Агаартай хот” олон улсын эрдэм шинжилгээний хурлын өмнөх хурлуудаас ялгарах онцлог нь дэлхий нийтээр тархаад буй “COVID-19” цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх дэглэмийн хүрээнд, дотоодын болон олон улсын эрдэмтэн, судлаачдыг өргөнөөр хамруулахын тулд цахим хэлбэрээр “Zoom” ашиглан явуулсан.

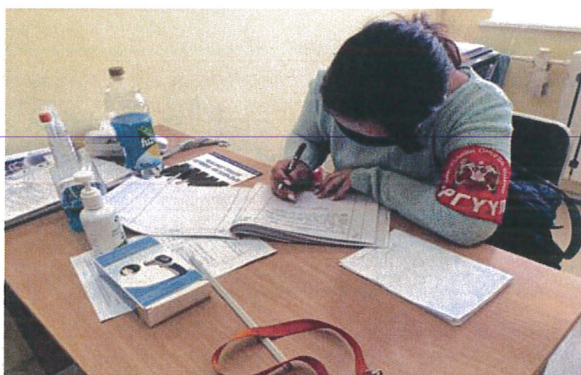
Тус хуралд Нийслэлийн Агаар, орчны бохирдлын асуудал хариуцсан төслүүдийн удирдагч, Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газар, нийслэлийн Байгаль орчны газар, Анагаахын шинжлэх ухааны үндэсний их сургуулийн Нийгмийн эрүүл мэндийн сургууль, Шинжлэх Ухааны Академи, Газарзүй гео экологийн хүрээлэн, Хими, хими технологийн хүрээлэн, Биологийн хүрээлэн, МУИС, ШУТИС, Нийгмийн Эрүүл мэндийн үндэсний төв, Цаг уур, орчны шинжилгээний газар, “Эко-Ази” байгаль орчны дээд сургууль, “Анагаах ухааны мэргэжилтнүүдийн академи” ТББ, “Таван толой түлш” ХХК, АНУ-ын Сент Луис дахь Вашингтоны Их сургуулийн профессор Жей Турнер, Канад улсын Сайтон Фрейзерын их сургуулийн дэд профессор Раян Аллен зэрэг 16 байгууллагын 40 гаруй төлөөлөгчид оролцож илтгэл тавьсан.

• Шинэ коронавирусийн халдвар, томуу төст өвчний тархалтаас сэргийлэх зорилгоор иргэн аж ахуйн нэгж байгууллагуудад зөвлөмж тараах, танилцуулах, аж ахуйн нэгж байгууллагуудын ариутгал, цэвэрлэгээ хийсэн байдал, иргэд амны хаалт зүүх, гудамж талбайд зүй бус үйлдэл гаргахгүй байхад хяналт тавих эргүүлийн үүргийг 2 дугаар сарын 20-ны өдрөөс 06 дугаар сарын 10-ныг хүртэлх хугацаанд тус хэлтсийн албан хаагчид Баянгол дүүргийн 16 дугаар хорооны нутаг дэвсгэрт Газрын даргын баталсан хуваарийн дагуу гүйцэтгэсэн. Эргүүлийн үүргийг гүйцэтгэхдээ хариуцсан хэсгийн гудамж талбай, олон нийтэд үйлчилдэг үйлчилгээний байгууллагуудаар явж шинэ төрлийн коронавирусын халдвараас сэргийлэх талаар заавар зөвлөмжийг аж ахуйн нэгж байгууллагын ажилтнуудад болон иргэдэд мэдээлж сурталчилан, ариутгал халдваргүйтгэл хийж байгаа эсэхэд хяналт тавьж ажилласан.

- Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын даргын 2020 оны 02 дугаар сарын 18 өдрийн 03/846 дугаар албан бичгээр өгсөн үүрэг чиглэл болон Нийслэлийн Онцгой комиссын 2, 3, 4 дүгээр хурлын тэмдэглэл, Нийслэлийн Онцгой комиссын орлогч даргын баталсан “Шинэ коронавирус /covid-19/-ийн өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авч иргэдэд зөвлөмж мэдээлэл өгч эргүүлээр ажиллах хуваарь”-ийн дагуу Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газрын албан хаагчид 02 дугаар сарын 20-ны өдрөөс эхлэн Баянгол дүүргийн 16 дугаар хорооны Гандантэгчинлэн хийдийн дунд хэсгээс баруун 4 зам хүртэлх байрлалд эргүүлийн үүргийг ажлын өдөр Даваа-Баасан гаригт 10:00-20:00 цаг, амралтын өдөр Бямба, Ням гарагт 11:00-19:00 цагийн хооронд Нийслэлийн Онцгой комиссоос гаргасан загварын дагуу “Таних тэмдэг”-ийг ажиллах албан хаагчдад олгон ажиллуулсан.
- Шинэ коронавирусийн халдвар, томуу төст өвчний тархалтаас сэргийлэх эргүүлийн үүрэг гүйцэтгэх албан хаагчдын хуваарийг 2020 оны 02 дугаар сарын 20-ны өдрөөс 05 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэл шинэчлэн батлуулж 0-12 насны хүүхэдтэй эхчүүд болон жирэмсэн эмэгтэйчүүдийг эргүүлийн үүргээс чөлөөлж эргүүл хийх боломжтой 10 албан хаагч хуваарийн дагуу эргүүлийн үүргийг гүйцэтгэсэн.
- Үүрэг гүйцэтгэх хугацаанд НЭМГ-аас 10,000 ширхэг коронавирусын халдвараас урьдчилан сэргийлэх зөвлөмж хуудсыг хүлээн авч иргэд олон нийт, ААНБ-д бүрэн тарааж дууссан бөгөөд амны хаалтгүй 662 иргэнд коронавирусаас урьдчилан сэргийлэх, маск тогтмол зүүх, хэрэглэх талаар сануулга өгч, давхардсан тоогоор 484 аж ахуйн нэгж байгууллагын удирдлага, менежерүүдэд масктай үйлчлүүлэх сануулгыг орох үүдэнд наах, үйлчлүүлж байгаа иргэдэд маск зүүх шаардлага тавих, цэвэрлэгээ, ариутгал халдваргүйтгэлийг тогтмол хийхийг зөвлөн хяналт тавин ажилласан. Тухай бүр эргүүлээр ажилласан мэдээг БГД-ийн ЗДТГ-ын хариуцлагатай

шуурхай штабд тогтоосон хугацаанд утсаар /95955592/ мэдэгдэн ажиллаж байсан. Мөн Хан-Уул дүүрэгт орших Морингийн Даваа, Сонгино Хайрхан дүүрэгт орших “Эмээлт”, “Баруун Түрүүн” зэрэг нийслэлийн орох, гарах хэсэгт тээврийн хэрэгсэлд хяналт тавин иргэн бүрийн биеийн халууныг үзэн, холбогдох асуумж бөглүүлэн зөвөлгөө өгч, хариуцлагатай эргүүлийн үүрэг гүйцэтгэж байна.

Зарлан мэдээлэх ажил: Тусгай зориулалтын AQMS-9000 хөдөлгөөнт харуулын автомашинд зарлан мэдээлэх ажлыг зохион байгуулах зорилгоор **528,000** төгрөгөөр аудио дуут дохионы хэрэгсэлийг худалдан авч тоноглож, 2020 оны 3 дугаар сарын 28-ны өдрөөс эхлэн угаарийн хийн эрсдлээс урьдчилан сэргийлэх, корона вирусийн халдвараас урьдчилан сэргийлэх ажлыг БГД-ийн 16-р хорооны нутаг дэвсгэр дээр эргүүлийн үүрэг гүйцэтгэх үеэр хийсэн. Мөн Нийслэлийн 5 дүүрэгт байрлах суурин харуулын маршрутын дагуу засвар үйлчилгээнд явах бүрд зарлан мэдээлэх, урьдчилан сэргийлэх ажлыг 14 хоногт 1 удаа хийж гүйцэтгэсэн.

Агаарын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.7, Монгол Улсын Засгийн газрын 2018 оны “Түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглох тухай” 62 дугаар тогтоол, Нийслэлийн Засаг даргын 2020 оны “Угаарын хийн хордлогоос урьдчилан сэргийлэх, эрсдэлээс хамгаалах зарим арга хэмжээний тухай” А/346 дугаар захирамж, Нийслэлийн удирдах ажилтаны шуурхай зөвөлгөөн дээр өгсөн үүрэг даалгаварын хүрээнд Налайх, Багахангай, Багануур дүүргийн Засаг даргын тамгын газартай хамтран сайжруулсан шахмал түлшний хэрэглээг нэвтрүүлэх, айл өрхүүдэд зуухны стандарт, зөв галлагааг мөрдөх, угаарын хийн хордлогоос урьдчилан сэргийлэх, болзошгүй эрсдэлээс хамгаалах талаар сургалт зохион байгуулан ажилласан.

1. Налайх дүүрэгт

Уг сургалтаар нийт 59 албан хаагч болон хэсгийн ахлагч нарт галын аюулгүй байдал, пийшин, зуух, яндангийн битүүмжлэл, бүрэн бүтэн байдал болон стандартыг шалгаж хангуулах, угаарын хийн хордлогоос урьдчилан сэргийлэх, зөв галлагааны заавар, зөвлөмжийг өрх бүрт хүргэж ажиллах, түлшээ нөөцлөх зэрэг чиглэлүүдээр мэдлэг, мэдээллийг хүргэж ажиллалаа.

Тус дүүрэг 8 хороо, гэр хорооллын 7600 өрх, 3-15 кВт-н хүчин чадалтай 7010 зуух, 16-100 кВт-н хүчин чадалтай 72 зуух, 100 кВт-аас дээш хүчин чадалтай 34 зуухтай бөгөөд угаарын хий мэдрэгч төхөөрөмжийг өрх бүрт суурилуулах, галлагааны заавар зөвлөмжийг өрх бүрд хүргэх, урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулах, сайжруулсан түлшний борлуулалтын цэг байгуулах, гэр хорооллын айл өрхийн зуух, яндангийн стандартыг хангуулах зэрэг ажлыг хийж хэрэгжүүлэх талаар мэдээлэл заавар зөвлөгөө өгсөн.

2. Багахангай дүүрэгт

Тус дүүрэг 2 хороо, гэр хорооллын 525 өрх, 3-15 кВт-н хүчин чадалтай 391 зуух, 16-100 кВт-н хүчин чадалтай 7 зуух, 100 кВт-аас дээш хүчин чадалтай 13 зуухтай бөгөөд тус дүүрэгт угаарын хий мэдрэгч төхөөрөмжийг өрх бүрт суурилуулах, галлагааны заавар зөвлөмжийг өрх бүрд хүргэх, урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулах, сайжруулсан түлшний борлуулалтын цэг байгуулах, гэр хорооллын айл өрхийн зуух, яндангийн стандартыг хангуулах зэрэг ажлыг хийж хэрэгжүүлэх талаар мэдээлэл хүргэсэн.

3. Багануур дүүрэгт

Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газрын агаарын чанарын хяналт, зохион байгуулалтын хэлтсийн дарга Г.Даваажаргал, мэргэжилтэн Б.Оюунгэрэл, Э.Цогзолмаа, Э.Энх-Амгалан, Нийслэлийн Мэргэжлийн хяналтын газрын байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч С.Төмөрбат, “Таван Толгой Түлш” ХХК-ны хяналтын инженер н.Өлзийбаяр нар, дүүргүүдийн удирдлагууд, 50 албан хаагчдад мэдээлэл, заавар зөвлөгөө өгөн ажилласан.яаа.

Тус дүүрэг 5 хороо, гэр хорооллын 4605 өрх, 3-15 кВт-н хүчин чадалтай 3155 зуух, 16-100 кВт-н хүчин чадалтай 76 зуух, 100 кВт-аас дээш хүчин чадалтай 1 зуухтай бөгөөд тус дүүрэгт угаарын хий мэдрэгч төхөөрөмжийг өрх бүрт суурилуулах, галлагааны заавар зөвлөмжийг өрх бүрд хүргэх ажлыг зохион байгуулах, 400 айл өрх тутамд 1 сайжруулсан түлшний борлуулалтын цэг байгуулах, гэр хорооллын айл өрхийн зуух, яндангийн стандартыг хангуулах зэрэг ажлыг хийж хэрэгжүүлэх талаар мэдээлэл өгч гарын авлага тараасан.

Мөн “Таван толгой түлш” ХХК-н хяналтын инженер биечлэн сайжруулсан зуухны зөв галлагаа, яндангийн хөөлөлт, битүүмжлэлийн талаар зөвлөгөөг өрх бүрт өгсөн.

Налайх, Багануур, Багахангай дүүргүүдийн удирдлагууд, хэсгийн ахлагч нарт угаарын хий мэдрэгч төхөөрөмжийг өрх бүрт суурилуулах, галлагааны заавар зөвлөмжийг өрх бүрд хүргэх ажлыг зохион байгуулах, 400 айл өрх тутамд 1 сайжруулсан түлшний

борлуулалтын цэг байгуулах, гэр хорооллын айл өрхийн зуух, яндангийн стандартыг хангуулах зэрэг ажлыг үүрэг болгосон.

Уг ажлын хүрээнд Баянзүрх дүүргийн 20-р хороо, Сонгинохайрхан дүүргийн 21-р хороо, Хан-уул дүүргийн 12, 13, 14 дүгээр хороодод сайжруулсан шахмал түлшний түгээлт, борлуулалтын систем, нөөцлөх, айл өрхүүдэд зуухны стандарт, зөв галлагааг мөрдөх, угаарын хийн хордлогоос урдчилан сэргийлэх талаар хорооны удирдлагууд, холбогдох ажилтнуудад мэдээлэл, заавар зөвлөгөө өгч ажилласан.

1. Сонгинохайрхан дүүргийн 21 дүгээр хороо

Уг ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газрын дарга, мэргэжилтэн нар, Нийслэлийн Мэргэжлийн хяналтын газрын мэргэжилтэн, Сонгинохайрхан дүүргийн Онцгой байдлын хэлтсийн байцаагч, “Таван толгой түлш” ХХК-ны инженер нар хамтран 2020 оны 07 дугаар сарын 08-ны өдөр сургалтад илтгэл тавин оролцсон.

Тус Сонгинохайрхан дүүргийн 21 дүгээр хороо буюу Жаргалант тосгон нь 84706 га нутаг дэвсгэртэй, 2196 өрх, 6531 хүн амтай, 3-15 кВт-н хүчин чадалтай 1723 зуух, 16-100 кВт-н хүчин чадалтай 23 зуухтай бөгөөд тус хороонд угаарын хий мэдрэгч төхөөрөмжийг өрх бүрт суурилуулах, галлагааны заавар зөвлөмжийг өрх бүрт хүргэх ажлыг зохион байгуулах, 400 айл өрх тутамд 1 сайжруулсан түлшний борлуулалтын цэг байгуулах, гэр хорооллын айл өрхийн зуух, яндангийн стандартыг хангуулах зэрэг ажлыг хийж хэрэгжүүлэх талаар мэдээлэл заавар зөвлөгөө өгч зөвлөмжийн хуудас тараасан. Мөн “Таван толгой түлш” ХХК-ийн Үйлчилгээний дарга биечлэн сайжруулсан зуухны зөв галлагаа, яндангийн хөөлөлт, битүүмжлэлийн талаар зөвлөгөөг өгсөн.

2. Баянзүрх дүүргийн 20 дүгээр хороо

Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газар, Нийслэлийн Мэргэжлийн хяналтын газар, Нийслэлийн Онцгой байдлын газар, “Таван Толгой Түлш” ХХК-ийн холбогдох албан хаагчид 62 дугаар тогтоолын нэмэлт өөрчлөлтийг хороодын албан хаагчдад сурталчилж, угаарын хийн эрсдлээс урьдчилан сэргийлэх зөвлөмж, сайжруулсан түлшний галлагааны зааварчилгааг биечлэн үзүүлж, галын аюулгүй байдлыг хангахыг онцгойлон анхааруулсан.

Мөн айл өрхийн зуухны стандартыг хангуулах, угаарын хийн эрсдлээс урьдчилан сэргийлэх, галлагааны заавар зөвлөмжийг өрх бүрт хүргэж ажиллах, угаарын хий мэдрэгч төхөөрөмжийг өрх бүрт суурилуулах ажлыг зохион байгуулах, зэрэг чиглэл зөвлөмжийг өгч ажилласан

3. Хан-Уул дүүргийн 12, 13, 14 дүгээр хороо

Сургалтаар айл өрхийн галын аюулгүй байдал, пийшин, зуух, яндангийн битүүмжлэл, бүрэн бүтэн байдал болон стандартыг шалгаж хангуулах, угаарын хийн хордлогоос урьдчилан сэргийлэх, зөв галлагааны заавар, зөвлөмжийг өрх бүрт хүргэж ажиллах, түлшээ нөөцлөх зэрэг чиглэлүүдээр мэдлэг, мэдээлэл хүргэж, зөвлөгөө өгсөн.

Уг ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газрын мэргэжилтэн, Нийслэлийн Мэргэжлийн хяналтын Агаарын чанарын хяналтын хэлтсийн мэргэжилтэн, Хан-Уул дүүргийн Онцгой байдлын хэлтсийн мэргэжилтэн, "Таван толгой түлш" ХХК-ийн инженер нар хамтран 2020 оны 07 дугаар сарын 09-ний өдөр сургалтад илтгэл тавин оролцсон.

3.1 Хан-Уул дүүргийн 12 дугаар хороо буюу Биокомбинат :

12 дугаар хороо нь нийт 1796 өрхтэй, 16-100 кВт-н хүчин чадалтай зуух 15, 100 кВт-аас дээш хүчин чадалтай 4 зуухтай бөгөөд тус хороонд угаарын хий мэдрэгч төхөөрөмжийг өрх

бүрт суурилуулах, галлагааны заавар зөвлөмжийг өрх бүрд хүргэх ажлыг зохион байгуулах, 400 айл өрх тутамд 1 сайжруулсан түлшний борлуулалтын цэг байгуулах, гэр хорооллын айл өрхийн зуух, яндангийн стандартыг хангуулах зэрэг ажлыг хийж хэрэгжүүлэх талаар мэдээлэл заавар зөвлөгөө өгч зөвлөмжийн хуудас тараасан.

3.2 Хан-Уул дүүргийн 13 дугаар хороо буюу Туул тосгон:

Туул тосгонд Нийслэлийн Агаар орчны бохирдлын асуудал хариуцсан төслүүдийн удирдагч, Засаг даргын орлогч Д.Мөнхжаргалаар ахлуулсан НАБТГ, НМХГ, Хан-Уул дүүргийн Онцгой байдлын хэлтэс, "Таван толгой түлш" ХХК-ийн сервис төвийн хамтарсан ажлын хэсэг ажилласан.

Тус хороо нь нийт 1377 өрхтэй, 16-100 кВт хүчин чадалтай зуух 14, 100 кВт-аас дээш хүчин чадалтай зуух 88 байдаг бөгөөд сургалтад 8 хэсгийн ахлагч, орон тооны бус ажилтан 7, "Түмэн шувуут" ХХК-ийн 2 ажилтан сууж мэдээлэл авсан.

Сургалтын явцад 13 дугаар хорооны ажлын албаны дарга Отгонбаяр өвөлжилтийн бэлтгэл хангах үүрэг даалгаврын хүрээнд хийгдэж буй ажлаа нийслэл, дүүргээс ирсэн албан хаагчдад танилцуулж, хорооны зүгээс нийт айл өрхүүдэд стандартын шаардлага хангасан зуухтай, хангаагүй зуухтай айлд тараах мэдэгдлийн 2 загварыг тарааж бүртгэлжүүлж эхэлсэн тухай ажлын явцаа танилцуулсан.

3.3 Хан-Уул дүүргийн 14 дүгээр хороо буюу Өлзийт хороолол:

Тус хороо нь нийт 1906 айл өрхтэй, 16-100 кВт хүчин чадалтай зуух 12, 100 кВт-аас дээш хүчин чадалтай зуух 13 байна. 8 хэсэг, хороодын ахлагч нар сургалтад хамрагдаж зөвлөмж мэдээлэл авлаа.

Мөн 14 дүгээр хорооны албан хаагчид Засгийн газрын 62 дугаар тогтоолын хэрэгжилт, Нийслэлийн Агаар орчны бохирдлын асуудал хариуцсан төслүүдийн удирдагч, Засаг даргын орлогч Д.Мөнхжаргалын үүрэг болгосны дагуу 2020-2021 оны өвөлжилтийн бэлтгэл хангах ажлын хүрээнд "САЙЖРУУЛСАН ТҮЛШ" түлэх бэлтгэлийг сайтар хангуулах зорилгоор хорооныхоо оршин суугч айл өрхүүддээ анхааруулахын зэрэгцээ "Мэдэгдэл хуудас" тараан ажилласан тухайгаа бидэнд танилцуулсан.

Халаалтын зуухны нэгдсэн мэдээ

№	Дүүрэг	Хороо	Айл өрхийн тоо	3-15 кВт-ын хүчин чадалтай халаалтын зуух	16-100 кВт- ын хүчин чадалтай халаалтын зуух	100 кВт-аас дээш хүчин чадалтай халаалтын зуух
1	Сонгинохайрхан	21	2196	1723	11	12
2	Баянзүрх	20	2823	1300	46	6
3	Хан-Уул	12	1796	736	15	4
4	Хан-Уул	13	1377	964	14	88
5	Хан-Уул	14	1906	1287	12	13
Нийт дүн			10212	6010	98	123

- Агаарын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.7, Засгийн газрын 2018 оны “Түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглох тухай” 62 дугаар тогтоол, Нийслэлийн Засаг даргын 2020 оны “Угаарын хийн хордлогоос урьдчилан сэргийлэх, эрсдэлээс хамгаалах зарим арга хэмжээний тухай” А/346 дугаар захирамж, Нийслэлийн Удирдах ажилтнуудын шуурхай зөвлөгөөн, Нийслэлийн Агаар, орчны бохирдлын асуудал хариуцсан төслүүдийн удирдагч Д.Мөнхжаргалын өгсөн үүрэг даалгаврын дагуу 2020-2021 оны өвөлжилтийн бэлтгэл хангах мэдээлэл, заавар зөвлөгөө өгөх сургалт, семинарийг 2020 оны 08 дугаар сарын 12-ны өдөр зохион байгуулсан.

Энэхүү сургалт, семинарын зорилго нь Нийслэлийн 6 дүүргийн Засаг дарга, хороодын Засаг дарга, зохион байгуулагч, хэсгийн ахлагч нараар дамжуулан иргэдэд 2020-2021 оны өвөлжилтийн бэлтгэлийг хангах, гэр хорооллын айл өрхийн ханан пийшин, зуухны бүрэн бүтэн байдлыг хангах, яндан хөөлөх, зөв галлагааны зааварчилгаа өгөх, агааржуулалтын системийг сайжруулах, битүүмжлэлийг шалгах, зуухны MNS5216:2016 стандартыг хангуулж, угаарын хийн хордлого болон болзошгүй эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх арга аргачлал, заавар зөвлөгөөг өгч ажилласан.

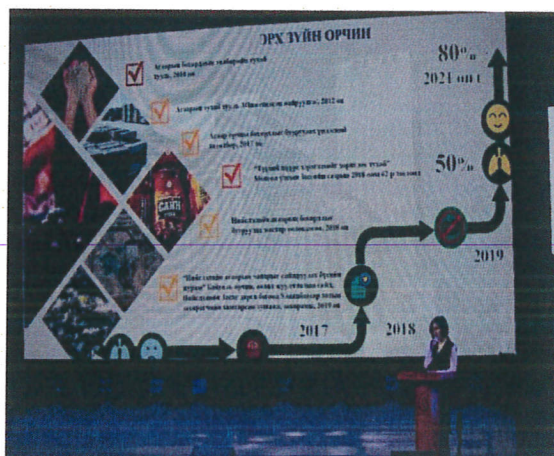
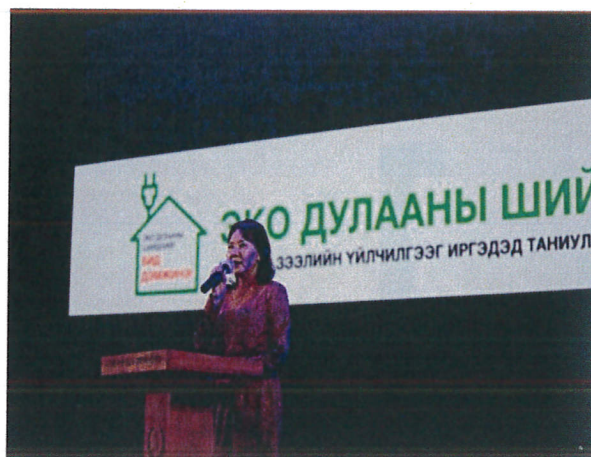
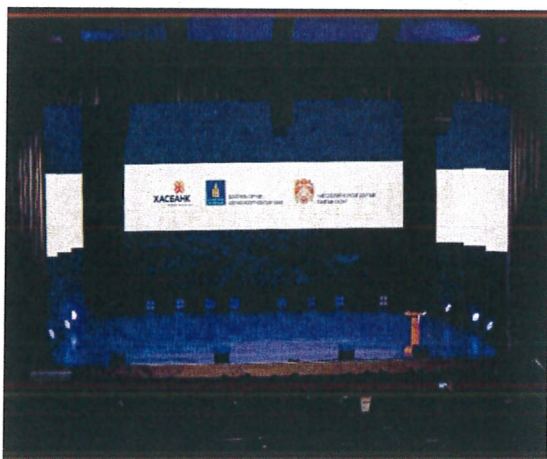
Сургалтад Нийслэлийн 6 дүүргийн Засаг дарга, хороодын Засаг дарга, зохион байгуулагч, хэсгийн ахлагч буюу нийт 370 гаруй албан хаагч хамрагдаж, Улаанбаатар хотын Захирагчийн Ажлын албаны Хог хаягдлын удирдлага, зохицуулалтын хэлтсийн дарга С.Аригуун “Сайжруулсан түлшний үнсийг ашиглах, ялгах тухай”, Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газрын дарга Ц.Цолмон “МУ-ын Засгийн газрын 62 дугаар тогтоол, нийслэлийн Засаг даргын А/346 дугаар захирамжийг сурталчилан таниулах”, Нийслэлийн Мэргэжлийн хяналтын газрын Агаарын чанарын хэлтсийн дарга Н.Шинэ-Оргил “Угаарын хийн хордлогоос урьдчилан сэргийлэх, аюулгүй байдлыг хангах болон зуухны стандартыг хангах”, Нийслэлийн Онцгой байдлын газрын Гамшгийн шуурхай удирдлагын хэлтсийн дарга Э.Эрдэнэбаатар “Угаарын хийн хордлогоос урьдчилан сэргийлэх, галын аюулгүй байдлын талаар жишээнд суурилсан зөвлөгөө өгөх”, Таван толгой түлш” ХХК-ны борлуулалт маркетингийн хэлтсийн дарга Д.Миняа “Сайжруулсан түлшний түгээлт, борлуулалтын шинэ журам”, инженер н.Энх-Амгалан “Сайжруулсан түлшний зөв галлагаа ба аюулгүй байдлын зөвлөмж”, “Улаанбаатар хотын Цэвэр Агаар Нэмэлт Санхүүжилтийн Төсөл”-ийн үйл ажиллагаа хариуцсан менежер А.Нинжин “Улаанбаатар хотын Цэвэр Агаар Нэмэлт санхүүжилтийн төслийн танилцуулга” зэрэг чиглэлээр мэдээ мэдээлэл, заавар зөвлөгөө өгч оролцсон.

МУ-д мөрдөгдөж байгаа Угаарын хий мэдрэгч төхөөрөмжийн батлагдсан стандарт байхгүй тул Европын холбооны EN 50291-1:2018 “Хий илрүүлэгч-Хувийн сууцанд угаарын хийг илрүүлэхэд зориулсан цахилгаан төхөөрөмж” стандартыг орчуулан “Стандарт, хэмжил зүйн газар”-т хүргүүлсэн бөгөөд Стандарт хэмжил зүйн газрын даргын 2020 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрийн С/29 дүгээр тушаалаар угаарын хий мэдрэгч төхөөрөмжийн “Хий илрүүлэгч. Хувийн сууцанд угаарын хий (СО) илрүүлэхэд зориулсан цахилгаан аппарат. 1-р хэсэг: Туршилтын арга болон ажиллагааны шаардлага MNS EN 50291-1:2020” стандартыг батласан.

Нийгмийн Эрүүл мэндийн Үндэсний төвийн Ерөнхий захирлын 2020 оны 08 дугаар сарын 20-ны өдрийн А/55 дугаар тушаалаар “Дотоод орчны агаарын чанарын стандарт боловсруулах” ажлын хэсэг байгуулагдсан. Ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн ДЭМБ болон бусад улс орны дотоод орчны агаарт химийн түгээмэл бохирдуулагч бодисын хүлцэх агууламж, судалгаа шинжилгээний дүнг харьцуулан “Дотоод орчны агаарын чанарын стандарт”-ын төслийг боловсруулан батлуулах ажлыг зохион байгуулж байна.

Гэр хорооллын айл өрх, иргэдэд чиглэсэн цахилгаан халаагуур, дулаан алдагдлыг бууруулах, эко жорлонгийн асуудлаа шийдвэрлэхэд нь дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор БОАЖЯ, Орчны бохирдлыг бууруулах үндэсний хорооноос “Ногоон зээл”-ийг санхүүжүүлж, арилжааны банкуудтай хамтран ногоон зээлийг иргэд болон аж ахуйн нэгж байгууллагуудад олгож эхэлсэн бөгөөд уг ажлыг сурталчлах ажлын хүрээнд Хас банктай хамтран нийслэлийн 6 дүүргийн гэр хорооллын хороодын 600 гаруй хэсгийн ахлагчид “Эко дулаалгын шийдэл”

арга хэмжээг зохион байгуулж, хэсгийн ахлагч нарт агаарын бохирдлыг бууруулах чиглэлээр гарсан хууль тогтоомж, шийдвэрийн талаар танилцуулга хүргэсэн.

❖ “Түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглох тухай” Засгийн газрын 2018 оны 62 дугаар тогтоол, Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газар болон НҮБ-ын Хүүхдийн сангийн хооронд байгуулсан харилцан ойлголцлын санамж бичгийн хүрээнд “Агаарын бохирдлыг бууруулж, өрхөд зориулсан эрчим хүчний хэмнэлттэй халаалт, дулаалгын бүтээгдэхүүн үйлчилгээг нэвтрүүлэх тухай” Нийслэлийн Засаг даргын 2020 оны А/1187 дугаартай захирамжийг батлуулан Удирдлагын ажлын хэсэг, Баянзүрх дүүргийн Засаг даргын 2020 А/497 дугаар захирамжийн дагуу Хэрэгжүүлэлтийн болон Чанарын хяналтын ажлын хэсгүүд тус тус байгуулагдан ажиллаж байна. Тус төсөл нийслэлийн Баянзүрх дүүргийн 17 дугаар хорооны 10 өрх, 5 дугаар хорооны 38 өрх, 3 дугаар цэцэрлэгийн 2 гэр тус тус хамрагдсан ба НҮБ-ын Хүүхдийн Сангийн 100 хувийн хөрөнгөөр CHIPS багцыг үнэгүй хүлээн авсан. Төсөлд хамрагдах өрхүүдийг сонгож, гэрээ байгуулах ажлыг Хэрэгжүүлэлтийн ажлын хэсэг зохион байгуулсан бөгөөд Монгол гэрийн дулаалга, халаалт, агаар сэлгэлтийн багцыг бэлтгэн нийлүүлэгчдийг сонгон шалгаруулах тендерийг зохион байгуулж, гэрээ байгуулах ажлыг ПИН Олон Улсын Төрийн бус байгууллага хариуцан бэлтгэн нийлүүлэгчдийг сонгосон. СНІР багцыг танилцуулах сургалтыг тус дүүргийн 5 дугаар хорооны 15 иргэн, 24 хэсгийн ахлагч, 1 хорооны Засаг дарга нийт 41 иргэнд хийж, тус хорооны 40 өрхийг сонгон авч төслийг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Коронавирус халдварт өвчний тархалттай холбоотойгоор тус ажил тодорхойгүй хугацаагаар хойшлогдоод байна.

Нийслэлийн Засаг даргын орлогч, Агаар, Орчны бохирдлын асуудал хариуцсан төслүүдийн удирдагч Д.Мөнхжаргалаар батлуулсан удирдамжийн дагуу Нэгдсэн Үндэсний байгууллагаас санаачилсан Дэлхийн уур амьсгалын өөрчлөлтийн эсрэг Олон Улсын “Цэвэр агаар-Цэлмэг тэнгэр” өдөрлөгийг 2020 оны 09 дүгээр сарын 07-ны өдрөөс 10 дугаар сарын 07-ны өдрийг хүртэлх хугацаанд төвийн 6 дүүргийн хэмжээнд зарлан амжилттай зохион байгууллаа.

Баянгол дүүрэг Засаг даргын тамгын газрын Иргэний танхимд, Сонгинохайрхан дүүрэг Баянхошуу дэд төвийн Нийслэлийн Үйлчилгээний Нэгдсэн Төвд, Хан-Уул дүүрэг Мишээл худалдааны төвийн Нийслэлийн Үйлчилгээний Нэгдсэн Төв салбарт, Баянзүрх дүүрэг Дүнжингарав төв дэх Нийслэлийн Үйлчилгээний Нэгдсэн Төвд, Сүхбаатар, Чингэлтэй дүүрэг 6 буудал “Оргил” худалдааны төвийн НҮНТ-д зохион байгууллаа.

Нийслэлийн Засаг Даргын Тамгын Газар, дүүргүүдийн Засаг Даргын Тамгын Газар, Нийслэлийн Агаарын Бохирдолтой Тэмцэх Газар, Нийслэлийн Онцгой Байдлын Газар, Нийслэлийн Мэргэжлийн Хяналтын Газар, Таван Толгой түлш ХХК, Цэвэр Агаартай Хот, Улаанбаатар хотын Цэвэр Агаар санхүүжилтийн төсөл, Хас банк, Төрийн банк, аж ахуйн нэгж байгууллагуудтай хамтран зохион байгуулав.

Өдөрлөгийн зорилго нь нүүрсний хэрэглээг бууруулж, бусад дэвшилтэд технологиор гэр, байшингаа халаах шийдлүүдийг иргэдэд танилцуулж, ногоон зээлээр дамжуулан худалдан авах боломжийг олгох явдал юм.

Тус өдөрлөгийн хүрээнд нийт 6 дүүргийн хэмжээнд байгальд ээлтэй бүтээгдэхүүнээ сурталчлан иргэдэд нийлүүлэн 15 аж ахуйн нэгж байгууллага оролцсон бөгөөд зээлийн үйлчилгээг үзүүлэхээр “Хас”, “Хаан” зэрэг банкууд хамтран ажиллаа. Сарын хугацаанд явуулсан тус үйл ажиллагаанаас мэдээлэл авч үйлчилүүлсэн давхардсан тоогоор **825** иргэн байна.

Баянзүрх дүүрэг Дүнжингарав төв дэх Нийслэлийн Үйлчилгээний Нэгдсэн төвд:

Баянгол дүүргийн Засаг даргын тамгын газрын 1 давхрын иргэдийн хүлээлгийн танхимд:

Сонгинохайрхан дүүрэг Баянхошуу дэд төвийн Нийслэлийн Үйлчилгээний Нэгдсэн төвд:

Хан-Уул дүүрэг дэх Мишээл худалдааны төвийн Нийслэлийн Үйлчилгээний Нэгдсэн Төв салбарт:

Сүхбаатар дүүргийн 14 дүгээр хорооны 6 буудал "Оргил" НҮНТ салбарын байранд Сүхбаатар дүүрэг, Чингэлтэй дүүрэг

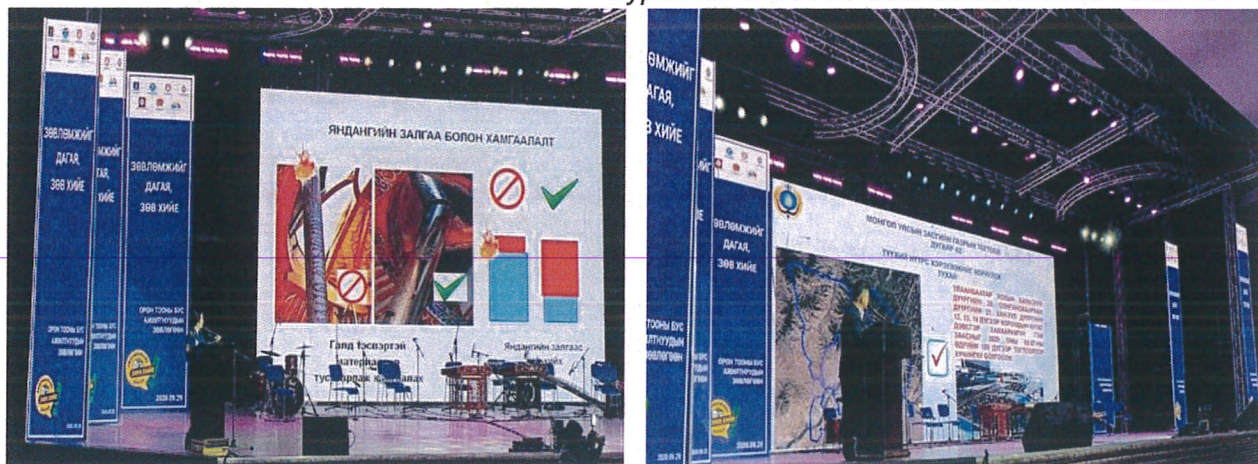

Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газар, Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газар, Нийслэлийн Мэргэжлийн хяналтын газар, Нийслэлийн Онцгой байдлын газар хамтран МУ-ын Засгийн газрын 2018 оны "Түүхий нүүрс хэрэглэхийг хориглох тухай" 62-р тогтоол болон 2020-2021 оны агаарын чанарыг сайжруулах бүс шинэчлэл тогтоогдсонтой холбогдуулан сайжруулсан шахмал түлшний түгээлт борлуулалтын системийн талаар болон угаарын хийн (СО) хордлогоос урьдчилан сэргийлэх талаар дүүргүүдийн ЗДТГ,

хороодтой гэрээ байгуулан ажиллаж буй орон тооны бус гэрээт ажилтнуудад мэдээлэл өгөх, агаарын бохирдлыг бууруулах чиглэлээр хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээнд гэрээт ажилтнуудын оролцоог нэмэгдүүлэх зорилгоор “Зөвлөмжийг дагая, зөв хийе” зөвлөгөөнийг 2020 оны 09 дүгээр сарын 29-ны өдөр зохион байгуулсан.яаа.

Тус зөвлөгөөнд Байгаль орчны, Аялал жуулчлалын дэд сайд Ц.Батбаяр, Нийслэлийн Агаар, орчны бохирдлын асуудал хариуцсан төслүүдийн удирдагч Д. Мөнхжаргал, Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газрын дарга Ц.Цолмон, Нийслэлийн Онцгой байдлын газрын Агаарын чанарын хэлтсийн дарга Н.Шинэ-Оргил, Сүхбаатар дүүргийн онцгой байдлын хэлтсийн сургалт урьдчилан сэргийлэх асуудал хариуцсан мэргэжилтэн ахлах дэслэгч Х.Алтанзагас нарын төлөөлөгчид оролцож илтгэл тавьж оролцсон ба БГД-221, БЗД-1092, СХД-950, ХУД-400, СБД-423, ЧД-714 нийт **3800** орон тооны бус гэрээт ажилтнууд болон тамгын газрын агаар, орчны бохирдол хариуцсан мэргэжилтнүүд оролцсон.

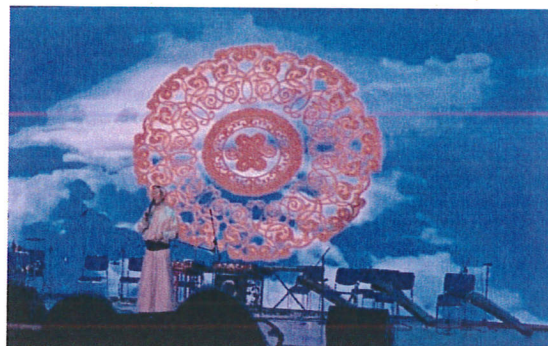
Зураг 22 Зөв хийе Зөвлөмжийг дагач зөвлөгөөн

Зөвлөгөөний сэдвийн хамрах хүрээнд:

1. Агаарын бохирдлын бууруулах чиглэлээр хэрэгжүүлж буй үйл ажиллагаа- Нийслэлийн Агаар, орчны бохирдлын асуудал хариуцсан төслүүдийн удирдагч Д. Мөнхжаргал
2. Улаанбаатар хотын “Агаарын чанарыг сайжруулах бүсэд мөрдөх журам”, “Орон тооны бус гэрээт ажилтны ажиллах журам”-ын танилцуулга – Нийслэлийн Агаарын бохирдолтой тэмцэх газрын дарга Ц.Цолмон
3. Агаарын тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт тавих талаар - Нийслэлийн Мэргэжлийн хяналтын газрын Агаарын чанарын хэлтсийн дарга Н.Шинэ-Оргил
4. Пийшин зуухны галлагааны аюулгүй байдал – Сүхбаатар дүүргийн онцгой байдлын хэлтсийн сургалт урьдчилан сэргийлэх асуудал хариуцсан мэргэжилтэн ахлах дэслэгч Х.Алтанзагас

Мөн “Зөвлөмжийг дагая, зөвийг хийе” зөвлөгөөнд зориулан “Улаанбаатар чуулга”-тай хамтран 1 цагийн урлагын тоглолтыг зохион байгуулсан.

Энэхүү зөвлөгөөнөөр агаар, орчны бохирдлыг бууруулах талаар төрөөс хэрэгжүүлж буй бодлого танилцуулах, сайжруулсан түлшний борлуулалт, түгээлтийн байдал, түүнд тавих хяналт болон угаарын хийн (СО) хордлогоос урьдчилан сэргийлэх талаар холбогдох байгууллагуудын мэдээллийг танилцуулж, хяналт тавихад заавар зөвлөгөө өгөх, угаарын хийн (СО) хордлогоос урьдчилан сэргийлэх зөвлөмж бүхий тараах материал, Орон тооны бус ажилтнуудын гарын авлага гэх мэт тус бүр нийт 4200 гаруй тараах материал тарааж, санал зөвлөмжөө хүргэсэн үр дүнтэй арга хэмжээ болсон.

Цаг үеийн шинж чанартай гарсан УОК, НОК, НЗД-аас өгсөн үүрэг даалгавар, дээд газраас холбогдон гарсан захирамжын хүрээнд хийж гүйцэтгэсэн ажлыг нэгтгэхэд дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн байна. Үүнд:

Хүснэгт 13. Угаарын мэдрэгч шалгах, зөв галлагаа хийх, зуухны стандарт танилцуулах сургалт

№	Байршил	Ажлын чиглэл	Хугацаа	Тоо хэмжээ	Тайлбар
1	СХД 21-р хороо	Угаарын хийн мэдрэгч шалгах, зөв галлагаа хийх сургалт зөвлөгөө	07/09 09/21 10/07	3 өдөр	Зуух пийшингийн битүүмжлэл шалгах, угаар мэдрэгчийн ажиллагааг шалгах, зөвлөгөө өгөх
2	СХД-ийн 5, 20, 35, 38, 42, 43	Өндөржүүлсэн бэлэн байдал,	9/14-16	72 цаг	Намрын улиралд үүсэх эрсдэл 93 өрхөөр орсон

3	Баянгол дүүрэг 21,22,23, 9-р хороо	Угаарын хийн мэдрэгч, зөв галлагаа хийх сургалт зөвлөгөө	10/08-10	3 өдөр	Угаарын хийн мэдрэгч, зөв галлагаа хийх сургалт зөвлөгөө
4	Баянгол дүүргийн Цагдаагийн 2-р хэлтэс	Угаарын хийн мэдрэгч, зөв галлагаа хийх сургалт зөвлөгөө	10/09	1 удаа	Угаарын хийн мэдрэгч, зөв галлагаа хийх сургалт зөвлөгөө
5	ШШГЕГ-ын 409- р анги	Угаарын хийн мэдрэгч, зөв галлагаа хийх сургалт зөвлөгөө	10/03	1 удаа	Угаарын хийн мэдрэгч, зөв галлагаа хийх сургалт зөвлөгөө
6	ШШГЕГ-ын 461- р анги	Угаарын хийн мэдрэгч, зөв галлагаа хийх сургалт зөвлөгөө	11/02	1 удаа	Угаарын хийн мэдрэгч, зөв галлагаа хийх сургалт зөвлөгөө
7	Налайх дүүрэг	Угаарын хийн мэдрэгч, зөв галлагаа хийх сургалт зөвлөгөө	07/27	удаа	Угаарын хийн мэдрэгч, зөв галлагаа хийх сургалт зөвлөгөө
8	Багахангай дүүрэг	Угаарын хийн мэдрэгч, зөв галлагаа хийх сургалт зөвлөгөө	07/27	1 удаа	Угаарын хийн мэдрэгч, зөв галлагаа хийх сургалт зөвлөгөө
9	ХУД-ийн 4,5,6,7,8,9,10,16	Хяналт шалгалт	1/27	1 удаа	Борлуулалтын цэг болон хяналтын постуудаар хийсэн шалгалт
10	Аврах 105-р анги	Нийслэлийн 6 дүүрэгт угаарын хийн мэдрэгч	03/27	3 удаагийн тараалтыг зохион байгуулсан	3 удаагийн тараалтыг зохион байгуулсан
11	Баянгол дүүргийн 16-р хороо	Ковид-19-ын эргүүл	2/21- 6/03-ны хүртэл	20 удаа	A/223, A/108, A/436 A/438 A/333 дугаар захирамж, НОК-ийн хурлын тэмдэглэлээр өгсөн үүрэг даалгаврыг хэрэгжүүлэх хүрээнд
12	БГД 4-р хороо “Сансар кабель” ХХК-	Угаарын хийн мэдрэгч, зөв галлагаа хийх	11/10	1 удаа	Угаарын хийн мэдрэгч, зөв галлагаа хийх

	ийн алжилтан албан хаагчдад	сургалт зөвлөгөө			сургалт зөвлөгөө
--	--------------------------------	------------------	--	--	------------------

Иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллагуудаас ирүүлсэн өргөдөл, хүсэлтийн дагуу зохион байгуулсан үйл ажиллагааны талаар:

Хүснэгт 19.

№	Иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллага	Хүсэлт, өргөдлийн товч утга	Шийдвэрлэсэн байдал
А Орчны хэмжилт болон халаалтын зуух, түлшний хэмжилтийн талаар			
1	Инженерийн хангамжийн удирдах газар Н.Энхчимэгт	Хэмжилтийн хуваарь хүргүүлэв	Халаалтын улиралд 2019-2020 оны усан халаалтын зуухны хаягдал утааны хэмжилт хийгдэж байгаа тул танай байгууллагын хүсэлтийг хүлээн авч хэмжилтийн хуваарьт орууллаа.
2	Таван толгой түлш ХХК, НЗДТГазар, Санхүү төрийн сангийн хэлтэс, Хууль Зүйн хэлтэст	Хариу хүргүүлэх тухай	НОК-ын 2019 оны 11 дүгээр сарын 24-ний өдрийн хурлаар өгсөн үүрэг даалгаврын дагуу танай байгууллагтай сайжруулсан түлшний тээвэрлэлтийн ажлын гэрээг 2019 оны 11 дүгээр сарын 25-ны өдөр байгуулсан бөгөөд 2020 оны 01 дүгээр сарын 01 өдөр дахин шинэчлэн байгуулсан. Тус гэрээний 1.4-т Тээвэрлэгч нь сайжруулсан шахмал түлшийг дундын баазуудад хүргэх ба тухайн ажилд зөвхөн тээвэрлэлтэд зарцуулсан шатахууны зардлыг олгоно гэж заасан. Мөн нөгөө талаас түлш тээвэрлэж буй аж ахуй нэгжүүдтэй 2020 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдөр байгуулсан гэрээний 1.4-т Сайжруулсан түлшний үйлдвэрээс дундын бааз хүртэлх тээвэрлэлтийг зөвхөн "Таван толгой түлш" ХХК өөрийн машинаар задгайгаар болон тоннын савлагаатайгаар тээвэрлэлт хийнэ гэж заасан.
3	Сонгинохайрхан дүүргийн иргэн Т.Отгонтуулд	Хэмжилтийн дүн, Хариу хүргүүлэх тухай	Байшин, сууцны дотоод орчны угаарын хийн агууламжыг тодорхойлуулахаар 01 дүгээр сарын 24-ний өдөр хүсэлт ирүүлсний дагуу 02 дугаар сарын 03-ны өдөр хэмжилтийг хийж хэмжилтийн дүнг албан бичгээр хүргүүлсэн
4	НЗДТГазарт, Таван Толгой Түлш ХХК	Хариу хүргүүлэх тухай	Сонгинохайрхан дүүргийн 22-р хорооны иргэн Ө.Адилбишийн зүгээс Таван толгой түлш ХХК-ны үйлдвэр орчмын тоосжилттой холбоотой гомдол ирүүлснийг. Таван толгой түлш ХХК-ийн дотоод, гадаад орчны хэмжилтийг хийж тоосжилт бууруулах тухай зөвлөмжийн хамт хэмжилтийн дүнг хүргүүлсэн.
5	Шилэн хий ХХК, Хос шинс ХХК	Хариу хүргүүлэх	2019-2020 оны халаалтын улиралд хийгдэх хаягдал утааны хэмжилтүүд төлөвлөгөөний

		тухай	дагуу хийгдэж дууссан.
6	Нийслэлийн засаг даргын хууль эрх зүйн хэлтэст	Хариу хүргүүлэх тухай	Хот, тосгоны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөлтэй танилцлаа. Тус хуулийн төсөлд тусгах саналгүй болно.
7	НЗДТГ-ийн нийслэлийн удирдлагын хэлтэст	Хариу хүргүүлэх тухай	Тус байгууллагын Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн зөдлөлийн бүрэлдэхүүний судалгааг хүснэгтийн дагуу нэгтгэн гаргаж хавсралтаар хүргүүлж байна.
8	Сонгинохайрхан дүүргийн Засаг даргын тамгын газарт	Хариу хүргүүлэх тухай	Орон тооны бус байцаагчдын урамшуулал олгох №НАБТГ/01-03 тоот гэрээний дагуу 1, 2 дугаар сарын урамшууллыг СХДүүрэгт шилжүүлсэн.
9	Нийслэлийн мэргэжлийн хяналтын газарт	Хэмжилтийн дүн хүргүүлэх тухай	Уур болон усан халаалтын зуух эзэмшигч аж ахуй нэгж, иргэнээс ирүүлсэн хүсэлтийн дагуу 2020 оны 01 дүгээр сараас 05 дугаар сарын хооронд хаягдал утааны хийн хэмжилтийг хийсэн.
Б Суурин харуул болон мэдээлэл технологийн талаар			
1	Нийслэлийн худалдан авах ажиллагааны газар	Хүсэлт хүргүүлэх тухай	Агаарын чанарын хяналтын суурин харуулын тоног төхөөрөмж, техник худалдан авах НХААГ /201912881/01/01 дугаарт тендерт оролцож байгаа “Эм Ай Эс Эс” ХХК-иас тодруулга хүссэн байна. Тус тендерийн зеро газ үүсгэгчийн техникийн тодорхойлолтод ZNV-7 гэж заасныг ZNV гэж өөрчлөж өгнө үү.
2	Нийслэлийн Эрүүл мэндийн газарт	Хамтран ажиллах тухай	Нийслэлийн Засаг даргын 2017 оны “Утаагүй Улаанбаатар” хөтөлбөрийн хүрээнд “Сургууль цэцэрлэг, эмнэлгийн дотоод орчны агаарын чанарыг сайжруулах тоног төхөөрөмж нийлүүлэх” ажлын гэрээ байгуулан ажилласан “Аойн төч”, “Шаоми Манголия” ХХК-ний гэрээний хугацаа нь дуусгавар болж, баталгаат засварын барьцааны 5%-ийг чөлөөлөх болсон тул хавсралтаар хүргүүлж байгаа ашиглагч байгууллагуудаас тодорхойлолт авч ирүүлэн хамтран ажиллана уу.
3	Нийслэлийн боловсролын газарт	Хамтран ажиллах тухай	Нийслэлийн Засаг даргын 2017 оны “Утаагүй Улаанбаатар” хөтөлбөрийн хүрээнд “Сургууль цэцэрлэг, эмнэлгийн дотоод орчны агаарын чанарыг сайжруулах тоног төхөөрөмж нийлүүлэх” ажлын гэрээ байгуулан ажилласан “Аойн төч”, “Шаоми Манголия” ХХК-ний гэрээний хугацаа нь дуусгавар болж, баталгаат засварын барьцааны 5%-ийг чөлөөлөх болсон тул хавсралтаар хүргүүлж байгаа ашиглагч байгууллагуудаас тодорхойлолт авч ирүүлэн хамтран ажиллана уу.

3	Нийслэлийн боловсролын газарт	Хамтран ажиллах тухай	Нийслэлийн Засаг даргын 2017 оны “Утаагүй Улаанбаатар” хөтөлбөрийн хүрээнд “Сургууль цэцэрлэг, эмнэлгийн дотоод орчны агаарын чанарыг сайжруулах тоног төхөөрөмж нийлүүлэх” ажлын гэрээ байгуулан ажилласан “Аойн төч”, “Шаоми Манголия” ХХК-ний гэрээний хугацаа нь дуусгавар болж, баталгаат засварын барьцааны 5%-ийг чөлөөлөх болсон тул хавсралтаар хүргүүлж байгаа ашиглагч байгууллагуудаас тодорхойлолт авч ирүүлэн хамтран ажиллана уу.
---	-------------------------------	-----------------------	--

Дотоод хяналт шинжилгээ, үнэлгээний чиглэлээр:

Байгууллагын хэмжээнд хэрэгжиж байгаа тогтоол шийдвэрийн нийт 5 захирамжлалын баримт бичгийн 35 заалтад хяналт үнэлгээ, шинжилгээ хийн, даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлж биелэлтийн мэдээг тайлан, хурлын тэмдэглэлийн хамт НЗДТГ-т хүргүүлсэн. Мөн Засгийн газрын 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хүрээнд тус байгууллагад хамааралтай 2 зорилтын 3 заалт, Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчийн 2016-2020 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хүрээнд 9 заалтын биелэлтэд, Нийслэлийн Эдийн засаг нийгмийг 2020 онд хөгжүүлэх үндсэн чиглэлийн биелэлтэд манай байгууллагатай холбоотой 25 заалтын биелэлтийг холбогдох хэлтэс нэгжээс авч нэгтгэсэн даргын дэргэдэх зөвлөлийн хурлаар хэлцүүлэн биелэлтийн мэдээг тайлан, хурлын тэмдэглэлийн хамт НЗДТГ-т хүргүүлсэн. Засгийн газрын 89-р тогтоол, НЗД-ын А/335 дугаар захирамж болон бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт, захиргааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт шинжилгээ, үнэлгээ хийх аргачлал, тайлагнах хугацааг байгууллагын албан хаагчдад танилцуулсан.

ЦААШИД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТАЛААР

- Улс, нийслэлийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлж буй арга хэмжээнд тавих захиалагчийн хяналтыг сайжруулах.
- Агаар дахь бохирдуулагч бодисуудын агууламж, тэдгээрийн нөлөөллийг төвшинг индексээр илэрхийлж үнэн зөв бодитой, цаг хугацаанд нь гаргаж байхад анхаарах.
- Дотоод орчны агаарын чанарыг сайжруулах чиглэлээр иргэн, аж ахуй нэгж, байгууллагад сургалт зохион байгуулах ажлыг эрчимжүүлэх.

ХЯНАСАН:

ЗАХИРГААНЫ ХЭЛТСИЙН ДАРГА О.АЛТАНГЭРЭЛ

ТАЙЛАН НЭГТГЭСЭН:

ЗАХИРГААНЫ ХЭЛТСИЙН МЭРГЭЖИЛТЭН Т.ЭНХМАА